

**Міністерство освіти і науки України
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного**

**Навчальний посібник
«АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО»**

Запоріжжя, 2023

Рекомендовано
вченою радою Таврійського державного агротехнологічного університету
імені Дмитра Моторного
Протокол №8 від 28 лютого 2023 р.

Рецензенти:

- Семенов О.М. – докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри української мови Сумського державного університету імені А.С.Макаренка
- Деркачова О.С. – докторка філологічних наук, професорка кафедри педагогіки початкової освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
- Ломейко О.П. – кандидат технічних наук, доцент, перший проректор Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

Ш 26 Академічна доброчесність та академічне письмо / Укл. Т.М. Шарова, С.В. Шаров, А.В. Землянська, А.М. Землянський. Запоріжжя, 2023. 209 с.

У навчальному посібнику вказано на питання академічної доброчесності у закладах вищої освіти, акцентовано увагу на правах інтелектуальної власності; наголошено на академічній культурі у сфері освіти та науки; розкрито питання наукової етики в контексті актуальних проблем сучасності. У навчальному виданні розглянуті особливості академічного письма та академічної грамотності; вказано на особливості культури усного наукового мислення, а також наголошено на причинах та передумовах виникнення плагіату.

Молодим науковцям подаються практичні поради з написання наукових статей, подання цитувань та оформлення бібліографії у наукових дослідженнях.

Навчальне видання призначене для здобувачів освіти, які цікавляться питаннями науки.

УДК 378.147:[347.77+81'33](075)
© Шарова Т.М., Шаров С.В.,
Землянська А.В., Землянський А.М.

ЗМІСТ

Анотація до курсу.....	5
Особливості навчання на курсі.....	8
Опис навчальної дисципліни.....	14
Програма навчальної дисципліни.....	15
Орієнтовний перелік тем практичних занять.....	19
Практичне заняття №1 Академічна доброчесність. Кодекс честі.....	20
Практичне заняття №2 Право інтелектуальної власності.....	22
Практичне заняття №3 Академічна доброчесність у сфері освіти та науки.....	31
Практичне заняття №4 Наукова етика в контексті актуальних проблем сучасності.....	35
Практичне заняття №5 Дистанційне навчання та академічна доброчесність.....	38
Практичне заняття №6 Культура усного наукового мовлення.....	43
Практичне заняття №7 Особливості академічного письма та академічної грамотності.....	46
Практичне заняття №8 Плагіат як явище: причини та передумови виникнення.....	51
Практичне заняття №9 Наукова стаття як самостійний науковий твір.....	55
Практичне заняття №10 Цитування та бібліографія.....	63
Практичне заняття №11 Академічне письмо: практичні поради.....	66
Практичне заняття №12 Академічна доброчесність: практичний вимір.....	70
Самостійна робота.....	76
Перелік тем, що виносяться на підсумковий контроль.....	88
Термінологічний апарат дослідника.....	91
Змістовний модуль 1 Формування академічної доброчесності...	91
Змістовний модуль 2 Писемне мовлення.....	94
Тестові завдання.....	100
<i>Змістовий модуль 1. Формування академічної культури.....</i>	100
Тема №1 Академічна доброчесність. Кодекс честі.....	100
Тема №2 Право інтелектуальної власності.....	106
Тема №3 Академічна доброчесність у сфері освіти та науки....	117

Тема №4	Наукова етика в контексті актуальних проблем сучасності.....	124
Тема №5	Дистанційне навчання та академічна доброчесність.....	131
Тема №6	Культура усного наукового мовлення.....	134
<i>Змістовий модуль 2. Писемне мовлення.....</i>		140
Тема №7	Особливості академічного письма та академічної грамотності.....	140
Тема №8	Плагіат як явище: причини та передумови виникнення.....	144
Тема №9	Наукова стаття як самостійний науковий твір.....	149
Тема №10	Цитування та бібліографія.....	154
Тема №11	Академічне письмо: практичні поради.....	157
Тема №12	Академічна доброчесність: практичний вимір.....	161
Рекомендована література.....		167
Додаткові матеріали.....		170
Інструктивні матеріали для роботи над курсом в системі Освітнього порталу ТДАТУ імені Дмитра Моторного.....		203

Анотація до курсу «АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО»

Курс «Академічна доброчесність та академічне письмо» призначений для здобувачів освіти ступеня вищої освіти «доктор філософії» з таких галузей знань:

- 01 Освіта/Педагогіка
- 05 Соціальні та поведінкові науки
- 13 Механічна інженерія
- 14 Електрична інженерія
- 18 Виробництво та технології
- 20 Аграрні науки та продовольство.

Курс «Академічна доброчесність та академічне письмо» призначений для здобувачів вищої освіти рівня доктора філософії таких ОНП:

«Професійна освіта (за спеціалізаціями)», «Економіка», «Галузеве машинобудування», «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», «Агрономія».

Дисципліна дає можливість ознайомитися з особливостями та принципами академічної доброчесності, дозволяє визначити роль наукової етики в розвитку науковця; формує навички академічної культури дослідника та подає розуміння академічної відповідальності; розкриває основні різновиди академічного плагіату та представляє шляхи запобігання академічної недоброчесності.

Навчальний курс містить інформацію про основні вимоги до цитування наукових праць в академічному письмі. Акцентується увага на кодексі честі, академічній культурі та професійній етиці здобувача вищої освіти. У курсі «Академічна доброчесність та академічне письмо» представлено нормативно-правові засади, що утворюють академічну доброчесність та академічне письмо в науковому світі.

Метою вивчення дисципліни є знайомство майбутніх докторів філософії з особливостями та принципами академічної доброчесності в

зкладах освіти та наукових установах; формування навичок академічної культури та етики; опанування особливостями академічного письма; формування вмінь організувати, складати, аналізувати та редагувати академічний текст.

Зміст дисципліни: Академічна доброчесність. Кодекс честі. Право інтелектуальної власності. Академічна доброчесність у сфері освіти і науки. Наукова етика в контексті актуальних проблем сучасності. Дистанційне навчання та академічна доброчесність: сучасні виклики української науки. Культура усного наукового мовлення. Особливості академічного письма та академічної грамотності. Плагіат як явище: причини та передумови виникнення. Наукова стаття як самостійний науковий твір. Цитування та бібліографія. Академічне письмо: практичні поради. Академічна доброчесність: практичний простір.

Завдання вивчення дисципліни:

- оволодіння теоретичною базою та методологією наукового пошуку з дотриманням академічної доброчесності;
- формування вмінь щодо запобігання проявів академічної недоброчесності;
- оволодіння інструментами з підготовки та оприлюдненні результатів власних наукових досліджень;
- формування навичок роботи з науковими джерелами та коректного посилання на них;
- засвоєння інформації про правила академічної культури та академічного письма.

У процесі оволодіння курсом здобувачі вищої освіти набувають таких **компетентностей (soft skills):**

- **комунікативні навички:** письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести суперечки і відстоювати свою позицію, спілкування в конфліктній ситуації; навички створення, керування й побудови відносин у команді;
- **уміння виступати публічно:** навички, необхідні для виступів на публіці; проводити презентації;

- **керування часом:** уміння справлятися із завданнями вчасно;
- **гнучкість і адаптивність:** гнучкість, адаптивність і здатність мінятися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблем;
- **лідерські якості:** уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння встановлювати мету, планувати;
- **особисті якості:** креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до колег.

**Особливості навчання на курсі
«Академічна доброчесність та академічне письмо»**

**01 Освіта/Педагогіка
ОНП 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)**

Загальні компетентності (ЗК)

Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу наукової інформації, генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань.

Здатність до науково-професійного усного і писемного мовлення державною та іноземними мовами для представлення та обговорення наукових результатів, розуміння наукових та професійних текстів для спілкування у науковому та професійному середовищах.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)

Здатність демонструвати комплексні знання філософсько-світоглядних засад, системних зв'язків між явищами і процесами у галузі професійної освіти.

Результати навчання (РН)

Демонструвати системний науковий світогляд, уміння мислити шаблононо, формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, відстоювати власну позицію.

Обирати й використовувати форми, методи та засоби навчання залежно від цілей і завдань, що вирішуються в освітньому процесі, рівня навченості, вихованості здобувачів вищої освіти, забезпечувати їх навчально-методичний супровід з метою створення сприятливого освітнього середовища, оцінювати ефективність прийнятих рішень для визначення траєкторії професійного та особистісного саморозвитку.

Ефективно спілкуватися (усно та письмово) українською та іноземною мовами в науковому та професійному середовищі для розв'язання психолого-педагогічних завдань галузі професійної освіти.

05 Соціальні та поведінкові науки

ОНП 051 Економіка

Загальні компетентності (ЗК)

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)

Знання основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем у сфері економіки.

Здатність викладати фахові дисципліни зі спеціальності «Економіка».

Результати навчання (РН)

Демонструвати системність наукового світогляду та загального культурного кругозору, дотримуватись професійної етики.

Викладати фахові дисципліни зі спеціальності «Економіка» з використанням сучасних технологій навчання.

13 Механічна інженерія

133 Галузеве машинобудування

Загальні компетентності (ЗК)

Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Здатність до презентації результатів власного наукового дослідження, міжнародного співробітництва, захисту власних наукових поглядів українською та іноземною мовами.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)

Здатність до комплексного проведення досліджень у галузі механічної інженерії, у тому числі з питань галузевого машинобудування.

Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати проведених експериментів і досліджень; робити висновки на основі одержаних досліджень, застосовувати їх у науковій та практичній сфері.

Результати навчання (РН)

Володіти комплексом необхідних гуманітарних, природничо-наукових та професійних знань, достатніх для презентації результатів наукових досліджень державною та іноземною мовами.

Викладати у закладах вищої освіти та розробляти методичне забезпечення спеціальних дисциплін, що стосуються галузевого машинобудування з використанням сучасних технологій навчання.

Вміння організовувати та здійснювати освітньо-наукову діяльність в умовах динамічних змін розвитку суспільства.

14 Електрична інженерія

141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка

Загальні компетентності (ЗК)

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)

Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англомовних наукових текстів за напрямом досліджень.

Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші інформаційні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій і навчальній діяльності.

Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій школі.

Системний науковий світогляд та загальнокультурний кругозір.

Результати навчання (РН)

Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефхівцями результати досліджень, наукові і прикладні проблеми електричної інженерії державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у науковій публіцистиці, у провідних міжнародних наукових виданнях.

Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

Уміти презентувати основні психолого-педагогічні принципи при викладанні професійно-орієнтованих дисциплін з електроенергетики, електротехніки та електромеханіки.

18 Виробництво та технології

181 Харчові технології

Загальні компетентності (ЗК)

Креативність, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність оцінювати та забезпечувати високу якість виконаних робіт.

Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)

Знання основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем у сфері виробництв та технологій.

Результати навчання (РН)

Вміння організовувати та здійснювати освітньо-наукову діяльність в умовах динамічних змін розвитку суспільства.

Уміти презентувати основні психолого-педагогічні принципи при викладанні професійно-орієнтованих дисциплін з харчових технологій.

Демонструвати системність наукового світогляду та загального культурного кругозору, дотримуватись професійної етики.

20 Аграрні науки та продовольство

201 Агрономія

Загальні компетентності (ЗК)

Креативність, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Комплексність у використанні інформаційних та комунікаційних технологій.

Комплексність та системний підхід до проведення наукових досліджень на рівні доктора філософії.

Здатність оцінювати та забезпечувати високу якість виконаних робіт.

Здатність бути критичним та самокритичним. Здатність критично сприймати та аналізувати чужі думки й ідеї, шукати власні шляхи вирішення проблеми, рецензувати наукові публікації та автореферати, здійснювати критичний аналіз власних матеріалів.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)

Здатність формулювати наукову проблему, розробляти робочі гіпотези, визначати актуальність, мету, завдання, які необхідно вирішити для досягнення мети, оцінювати необхідні ресурси та час для реалізації,

що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Здатність до комплексного проведення досліджень у галузі агропромислового виробництва та агрономії.

Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати проведених експериментів і досліджень; робити висновки на основі одержаних досліджень, застосовувати їх у науковій та практичній сфері.

Результати навчання (РН)

Уміти проводити критичний аналіз, оцінку і синтез нових наукових положень та ідей.

Ініціювати, організовувати та проводити комплексні дослідження у науково-дослідницькій та інноваційній діяльності.

Формулювати наукову проблему з огляду на ціннісні орієнтири сучасного суспільства та стан її наукової розробки, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень у сфері агрономії.

Мати здатність діяти соціально свідомо і відповідально на основі етичних мотивів, приймати обґрунтовані рішення, саморозвиватися і самовдосконалюватися.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<u>денна форма навчання</u> (денна або заочна)	
Кількість кредитів 4	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки 01 Освіта/Педагогіка 13 Механічна інженерія 14 Електрична інженерія 18 Виробництво та технології 20 Аграрні науки та продовольство	<u>Обов'язкова</u> (обов'язкова або за вибором студента)	
Загальна кількість годин – 120 годин	Спеціальність: 051 Економіка 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) 133 Галузеве машинобудування 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка 201 Агрономія	Курс	Семестр
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Тижневе навантаження: - аудиторних занять – 2 год. - самостійна робота студента – 4 год.	Ступінь вищої освіти: <u>«доктор філософії»</u>	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	–
		Лабораторні заняття	–
		Практичні заняття	24 год.
		Семінарські заняття	–
		Самостійна робота	96 год.
		Форма контролю <u>диференційний залік</u>	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Формування академічної культури

Тема 1. Академічна доброчесність. Кодекс честі.

- Роль і місце академічної доброчесності в системі освіти.
- Нормативно-правова база (кодекси, положення, правила, пам'ятки) з дотримання академічної доброчесності.
- Інтелектуальна свобода. Академічна нечесність та шляхи її попередження.

Тема 2. Право інтелектуальної власності.

- Поняття інтелектуальної власності.
- Авторське право. Об'єкти авторського права.
- Нормативні документи, що регулюють процеси встановлення, захисту та порушення інтелектуальної власності.
- Види та способи порушення авторського права.
- Захист авторських прав у світі та в Україні.

Тема 3. Академічна доброчесність у сфері освіти та науки.

- Академічна культура й етика у вищій школі.
- Основні форми порушення академічної доброчесності в освітньому процесі закладах вищої освіти: списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, професорська нечесність.
- Виховання культури навчання й викладання в закладах вищої освіти.

Тема 4. Наукова етика в контексті актуальних проблем сучасності.

- Проблема відповідальності за впровадження результатів наукових досліджень.
- Нові сфери морального регулювання наукової діяльності (публічних результатів, консультування, участь в експертизах).

- Процеси глобалізації в сучасному світі: етичний та науковий контекст.

Тема 5. Дистанційне навчання та академічна доброчесність: сучасні виклики української науки.

- Онлайн-платформи з вивчення питань академічної доброчесності.
- Масові онлайн-курси з питань академічної доброчесності та академічної грамотності: особливості, переваги та недоліки.
- Академічна доброчесність: онлайн-навчання в умовах пандемії COVID-19.

Тема 6. Культура усного наукового мовлення.

- Виступ із науковим повідомленням.
- Мовленнєва поведінка в усній науковій дискусії, полеміці.
- Комп'ютерна презентація наукового виступу.
- Наукова стаття і науковий виступ: спільне і відмінне.

Змістовий модуль 2.

Писемне мовлення

Тема 7. Особливості академічного письма та академічної грамотності.

- Головні засади академічного письма.
- Науковий стиль, науковий текст, академічна комунікація, академічне письмо.
- Роль критичного мислення у створенні авторського оригінального академічного тексту.

Тема 8. Плагіат як явище: причини та передумови виникнення.

- Основні правила використання оригінальних текстів, цитування і оформлення покликань.
- Види та способи плагіату.
- Нормативно-правові засади попередження плагіату в науковому світі.

- Виявлення плагіату. Антиплагіатні програми.

Тема 9. Наукова стаття як самостійний науковий твір.

- Основні компоненти наукової статті.
- Етапи роботи над науковою статтею.
- Самоконтроль виконаної роботи: перевірка на унікальність та грамотність.
- Порядок підготовки та подання матеріалів для опублікування.

Тема 10. Цитування та бібліографія.

- Наукометричні бази даних і сервіси для укладання бібліографії.
- Правила використання оригінальних текстів та оформлення бібліографії.
- Пошук та обробка джерел інформації: електронні каталоги, наукометричні бази даних і сервіси для укладання бібліографії.

Тема 11. Академічне письмо: практичні поради.

- Особливості академічного письма.
- Мистецтво академічного письма.
- Основні принципи академічного письма.

Тема 12. Академічна доброчесність: практичний вимір.

- Презентація доповіді.
- Презентація публікації.
- Академічна культура дослідника під час публічного виступу (презентація наукового дослідження).

Орієнтовний перелік тем практичних занять

1. Академічна доброчесність. Кодекс честі.
2. Право інтелектуальної власності.
3. Академічна доброчесність у сфері освіти і науки.
4. Наукова етика в контексті актуальних проблем сучасності.
5. Дистанційне навчання та академічна доброчесність: сучасні виклики української науки.
6. Культура усного наукового мовлення.
7. Особливості академічного письма та академічної грамотності.
8. Плагіат як явище: причини та передумови виникнення.
9. Наукова стаття як самостійний науковий твір.
10. Цитування та бібліографія.
11. Академічне письмо: практичні поради.
12. Академічна доброчесність: практичний простір.

Практичне заняття № 1.
Академічна доброчесність. Кодекс честі.

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти щодо питання академічної доброчесності, нормативно-правової бази з дотримання академічної доброчесності; розвивати вміння й навички усного та письмового спілкування науковою мовою, застосування знань на практиці; виховувати естетичні смаки, інтелектуальну свободу, академічну чесність, формувати культуру мови.

План

1. Роль і місце академічної доброчесності в системі освіти.
2. Нормативно-правова база (кодекси, положення, правила, пам'ятки) з дотримання академічної доброчесності.
3. Інтелектуальна свобода. Академічна нечесність та шляхи її попередження.

Завдання:

1. Ознайомитись із інформацією на сайті ТДАТУ імені Дмитра Моторного з питань академічної доброчесності <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/akademichna-dobrochesnist/>
2. Письмово зафіксувати основні положення Кодексу честі ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/wp-content/uploads/kodeks-chesti-tdatu.pdf>

Інструктивно-методичні матеріали

1. Для того, щоб виконати завдання, на сайті ТДАТУ в рубриці «Якість освіти» треба знайти рубрику «Внутрішня система забезпечення якості вищої освіти» та, відповідно, там знайти інформацію під назвою «Академічна доброчесність». Розгляньте, якими документами регулюються питання академічної доброчесності у вищій освіті, зокрема в ТДАТУ. Із Закону України «Про освіту» випишіть тлумачення форм

прояву недоброчесності: *академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.*

Розгляньте особливості співпраці ТДАТУ з Американськими радами з міжнародної освіти в галузі академічної доброчесності. Поясніть, які переваги проекту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» для української вищої школи.

2. Кодекс честі ТДАТУ є офіційним документом університету, який визначає загальні моральні принципи, якими мають керуватись співробітники та здобувачі вищої освіти у своїй діяльності, а також правила їх етичної поведінки. Сам документ можна знайти на сайті ТДАТУ за поданим у плані практичної роботи посиланні або в рубриці «Університет», а далі – «Офіційні документи». Варто розглянути, які аспекти діяльності закладу освіти регулює документ; якої політики дотримується університет в питаннях академічної доброчесності; як здійснюється моніторинг дотримання встановлених Кодексом честі ТДАТУ норм і правил.

Запитання для самоконтролю

1. Розкрийте роль та місце академічної доброчесності в системі освіти.

2. Які рекомендації для ЗВО подає НАЗЯВО щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності? (<https://naqa.gov.ua/>)

Рекомендована література

основна

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.

2. Етичний кодекс ученого України [проект]. К. : Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. 16 с.

3. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

4. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

5. Тицька Я.О. Академічна доброчесність як елемент системи забезпечення якості освіти. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2018. №34. С. 4–7.

6. Шарова Т.М. Академічна доброчесність і академічне письмо: цифровізація та комунікація. *Інновації в освіті і педагогічна майстерність учителя-словесника: збірник матеріалів V Усеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Суми, 29-30 жовтня 2021 року) / за ред. О.М. Семеног. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2021. Випуск 5. С. 12–14.*

7. Шкіцька І.Ю. Основи академічної доброчесності: практикум: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 64 с.

8. Sharov S. Popularization of academic integrity through massive open online courses. *Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka*. 2020. № 53. pp. 23–26.

додаткова

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благодійний Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.

2. Завадська Н., Ігнатюк М. Формування інформаційної компетентності як запорука дотримання академічної доброчесності: роль бібліотеки закладу вищої освіти. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2020. №5. С. 44–65.

3. Козін Д.О. Академічна доброчесність – виклик сучасній освіті. *Матеріали II Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти»*. 2020. С. 1–3.

4. Наливайко О., Калістова О., Поляков Д. Дотримання академічної доброчесності навчальних досягнень здобувачів освіти в процесі дистанційного навчання. *Освітологічний дискурс*. 2020. Т. 31. №4. С. 143–162.

5. Основи наукового мовлення: навч.-метод. посіб. / уклад. : О.А. Бобер, С.А. Бронікова, Т.Д. Єгорова та ін.; за ред. І.М. Плотницької, Р.І. Ленди. К. : НАДУ, 2012. 48 с.

Інформаційні ресурси

- Освітній портал ТДАТУ – <http://op.tsatu.edu.ua/>
- Наукова бібліотека ТДАТУ – <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
- Сайт кафедри суспільно-гуманітарних наук – <http://www.tsatu.edu.ua/shn/>
- Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>
- Сайт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти – <https://naqa.gov.ua/академічна-доброчесність/>

Практичне заняття №2

Право інтелектуальної власності

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти щодо питань інтелектуальної власності, авторського права та об'єктів авторського права; розвивати вміння й навички усного та письмового спілкування науковою мовою, науковим стилем, застосування знань на практиці; виховувати естетичні смаки, інтелектуальну свободу, академічну доброчесність, формувати культуру мови.

План

1. Поняття інтелектуальної власності.
2. Авторське право. Об'єкти авторського права.
3. Нормативні документи, що регулюють процеси встановлення, захисту та порушення інтелектуальної власності.
4. Види та способи порушення авторського права.
5. Захист авторських прав у світі та в Україні.

Завдання:

1. Виписати слова-терміни та знати їх визначення: авторське право, автор, унікальність тексту, літературний твір, комп'ютерна програма, наукове відкриття, комерція.
2. Оформити заявку на авторське право та надіслати її до Українського інституту інтелектуальної власності» (<https://ukrpatent.org/uk/articles/copyright>).

1. Значення термінів можна знайти як у словнику, вміщеному в цьому навчальному посібнику, так і в підручниках та інших виданнях зі списку рекомендованої літератури, сайтах в Інтернеті, що стосуються питань інтелектуальної власності та її захисту шляхом оформлення авторського права.

2. Для того, щоб подати заявку на отримання свідоцтва на авторське право на об'єкт інтелектуальної власності, необхідно скачати форму заявки на сайті ДП «Український інститут інтелектуальної власності» за вказаною в плані заняття електронною адресою. Заявка оформлюється таким чином:

На початку форми у відповідній графі вказуються вид і назва роботи, як це показано на слайді. Це може бути наукова стаття, навчально-методичний комплекс, монографія, літературний твір, науковий посібник тощо. Назва має точно відповідати зазначеній на титульній сторінці видання або рукопису, що є об'єктом авторського права:

НАЦІОНАЛЬНИЙ ОРГАН ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
«УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»
(УКРПАТЕНТ)

вул. Глазунова, буд. 1, м. Київ, 01601, тел.: (044) 494-05-05, факс: (044) 494-05-06
E-mail: office@ukrpatent.org, сайт: www.ukrpatent.org, код згідно з ЄДРПОУ 31032378

ЗАЯВА
про реєстрацію авторського права на твір

Службові відмітки:

Підпис начальника відділу ► _____

Номер заявки ▼	Дата подання		
	Число ▲	Місяць ▲	Рік ▲

Номер свідоцтва ▼	Дата реєстрації		
	Число ▲	Місяць ▲	Рік ▲

Прошу зареєструвати авторське право на твір

1. Вид та повна назва твору Наукова стаття «Використання інформаційно-комунікаційних технологій на заняттях з іноземної мови»

Далі по тексту треба вказати, чи є скорочений варіант назви (наприклад, із вживанням аббревіатури: «Положення про навчально-науковий центр Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного / Положення про ННЦ ТДАТУ»); чи мав об'єкт інтелектуальної власності, на який оформлюється авторське право, попередню назву (чи фігурував під іншою назвою); до якої галузі (наука/література/мистецтво) належить твір.

Окремо зазначається, до якого об'єкта авторського права належить твір (це може бути науковий твір в цілому, а може бути комп'ютерна програма, в якій він викладений; літературні та художні твори, бази даних тощо). Більш широкий перелік об'єктів авторського права можна знайти за посиланням: https://protocol.ua/ua/tsivilniy_kodeks_ukraini_stattya_433/.

Після цього необхідно подати коротку анотацію твору, на який оформлюється авторське право (до 300 символів). В анотації вказуються мета та основний зміст твору, аудиторія, для якої він призначений.

Скорочена назва твору (якщо така є) немає
Попередня чи альтернативна назва твору (якщо така є) немає
2. Галузь творчої діяльності _____ наука Наука, література чи мистецтво
3. До якого об'єкту(ів) авторського права належить твір _____ наукова праця
4. Анотація або реферат твору (Публікується в офіційному бюлетені) Рекомендований розмір - до 300 друкованих знаків У розділі розглянуто методики навчання англійської мови з позиції ефективних шляхів використання інформаційно-комунікаційних технологій, що спонукують здобувачів до творчості, самостійності, розумової активності. Пропонуються інноваційні методики, які адаптують навчання до умов реального життя

Далі мають бути вказані дата завершення роботи над твором та дані про оприлюднення твору (це можуть бути бібліографічні відомості твору, що вийшов друком, посилання на інформацію в ЗМІ про його появу, публічну презентацію, протоколи обговорення на засіданнях профільних установ тощо).

У пункті 7.2. важливо вказати правомірність і доцільність використання у вашому творі фрагментів інших/чужих об'єктів авторського права. У пункті 7.3. необхідно поставити помітку, чи реєструвались раніше заяви на оформлення авторського права на цей об'єкт (чи повторною є ця заява):

5. Дата остаточного завершення роботи над твором ► Число <u>15</u> Місяць <u>04</u> Рік <u>2019</u>
6. Відомості про оприлюднення твору (опублікування, сповіщення, виконання, показ тощо) <u>Розділ було надруковано у колективній монографії: Педагогічна інноватика: досвід та перспективи Нової української школи: код монографія / за заг. ред. В.І. Синеглаза. Мелітополь : ТОВ «Колор Принт», 2019. Розд. 9. С. 232–256</u>
7. Відомості про використані твори:
7.1. Відомості про твір(и), відносно якого(их) цей твір є похідним _____ не є похідним _____ Вказати, на основі якого твору зроблено переклад, адаптацію, аранжування тощо, їх правомірність
7.2. Відомості про твір(и), або частину твору(ів), що включено до твору, права на який реєструються до твору не внесено інші твори або їх частини _____ Вказати твори інших авторів та правомірність їх включення
8. Відомості про попередню реєстрацію* Ні – +, Так – □, _____ Вказати державу, дату, номер попередньої реєстрації

Далі подається інформація про автора (або першого автора, якщо їх кілька) твору: його прізвище, ім'я та по батькові, дата народження, поштова адреса, номер телефону та обов'язково вказується його авторський внесок (можна вказати, що цей автор/авторка – співдослідник, співавтор розділу чи автор конкретних розділів, автор приміток / передмови й експериментальної частини або упорядник словників, наявних у творі, наочних матеріалів, розробник комп'ютерної програми тощо). Оскільки завдання передбачає подання н оформлення авторського права наукової статті здобувача або іншої наукової праці, виконаної в межах індивідуального дослідження, то в таблиці необхідно позначити, що це індивідуальна розробка, навіть якщо є кілька співавторів:

9. Відомості про автора(ів) твору, зазначеного у п.1 заяви **	
9.1. Прізвище, ім'я, по батькові <u>першого</u> автора (псевдонім, за наявності, вказати в дужках) ▼ Безіменна Юлія Михайлівна	
Дата народження ► Число <u>29</u> Місяць <u>01</u> Рік <u>1983</u>	
Повна поштова адреса, телефон <u>пр-т Соборний, б. 17, кв. 12, м. Запоріжжя, Запорізька обл., 72326</u> Вулиця, номер будинку, назва населеного пункту, район, область, поштовий індекс	
Суть авторства, авторський вклад у створення твору <u>співавтор розділу, співдослідник</u>	
Цей твір (частину твору) створено:*	Цей твір (частину твору) створено для оприлюднення:*
за договором ☐	під власним ім'ям ☒
у порядку індивідуальної розробки ☒	анонімно ☐
	під псевдонімом ☐
* Необхідне позначити "X"	
** Якщо авторів декілька, використайте <u>лист</u> подовження бланку заяви	

Зверніть увагу, що навіть за відсутності певних даних жодний пункт бланку заяви не прибирається і не скорочується. Якщо співавторів декілька, використовується лист подовження бланку заяви.

Після першого у бланку вказується заявник – та людина, на чию адресу надсилатимуть документи і з якою зв'язуватимуться за потреби

10. Особа, яка подає заявку на реєстрацію (заявник):	
10.1. Автор(и), спадкоємець(і) ▼	
<u>Безіменна Юлія Михайлівна</u>	
<u>пр-т Соборний, б. 17, кв. 12, м. Запоріжжя, Запорізька обл., 72326</u>	
<u>моб. тел. (096) 78-90-355</u>	
Повне ім'я особи, повна поштова адреса (адреса для листування), телефон	
10.2. Довірена особа автора(ів), спадкоємця(ів) ▼	
Повне ім'я особи, повна поштова адреса (адреса для листування), телефон	
11. Видача свідоцтва (свідоцтв):	
• Надіслати за вказаною адресою <u>пр-т Соборний, б. 17, кв. 12, м. Запоріжжя, Запорізька обл., 72326</u>	
Вулиця, номер будинку, назва населеного пункту, район, область, поштовий індекс	
• Видати заявнику <u>Безіменній Ю.М.</u>	
Прізвище, ініціали	

представники Українського інституту інтелектуальної власності. Заявником може бути як перший автор, так і будь-яка інша особа зі співавторів:

У заяві також подається перелік документів, що її супроводжують, кількість їх примірників та кількість сторінок.

12. Перелік документів і матеріалів, що додаються до заяви		Кількість аркушів	Кількість примірників
☐ Примірник твору (форма, в якій представлено твір)	друкована копія статті	25	1
☐ Документ, що підтверджує перехід у спадщину майнового права автора (якщо заявка подається спадкоємцем автора)			
☐ Платіжний документ, що підтверджує сплату збору за підготовку до державної реєстрації авторського права на твір		1	1
☐ Платіжний документ, що підтверджує сплату збору за оформлення і видачу свідоцтва про державну реєстрацію авторського права на твір		1	1
☐ Документ, що підтверджує наявність пільг по сплаті збору			
☐ Документ, що свідчить про факт і дату оприлюднення твору (за наявності)			
☐ Документ, що підтверджує повноваження довіреної особи (довіреність)			
☐ Інші документи, що додаються до заяви			

13. Я, який нижче підписався, підтверджую достатність і достовірність відомостей, вказаних у матеріалах заявки:

- Автор(и) Безіменна Юлія Михайлівна
Короткова Світлана Вікторівна
Прізвище(а), ініціали, підпис(и)

- Заявник Безіменна Юлія Михайлівна
Прізвище, ініціали та підпис особи, яка подає заявку

Дата ► Число ► 25 Місяць ► 06 Рік ► 2021

Серед основних документів:

- примірник твору, на який оформлюється авторське право;
- копія платіжного документа, що підтверджує сплату збору за підготовку до державної реєстрації авторського права на твір;

- копія платіжного документа, що підтверджує сплату збору за оформлення і видачу свідоцтва про державну реєстрацію авторського права на твір;

- документ(и), що підтверджують факт оприлюднення твору – газетні статті, рецензії, протоколи засідання комісій, на яких обговорювався твір, тощо.

Заява підкріплюється підписами усіх співавторів. Після цього у листі подовження бланку заяви надаються відомості про кожного зі співавторів за аналогією до інформації про першого автора.

Заява разом із супровідними документами надсилається листом на офіційну адресу установи, вказану у верхньому реквізиті на бланку заяви. Традиційно процес оформлення свідоцтва про авторське право триває 2-3 місяці, якщо немає форс-мажорної ситуації в діяльності установи, яка за це відповідає.

Запитання для самоконтролю

1. Для чого потрібне авторське право?
2. Які існують види та способи порушення авторського права?
3. Що є об'єктом авторського права?
4. На яких засадах ґрунтується поняття інтелектуальної власності?
5. Які нормативні документи регулюють процеси встановлення, захисту та порушення інтелектуальної власності?

Рекомендована література

основна

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.

2. Етичний кодекс ученого України [проект]. К. : Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. 16 с.

3. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н.О. Білоусова, Н.В. Гаврушкевич, М.А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П.М. Цибульова та доц. А.С. Ромашко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с.

4. Право інтелектуальної власності: підруч. за заг. ред. О.І. Харитонової. Київ: Юрінком Інтер, 2016. 540 с.

5. Тицька Я.О. Академічна доброчесність як елемент системи забезпечення якості освіти. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2018. № 34. С. 4–7.

6. Шарова Т.М. Академічна доброчесність і академічне письмо: цифровізація та комунікація. *Інновації в освіті і педагогічна майстерність учителя-словесника: збірник матеріалів V усеукраїнської науково-практичної конференції*, (м. Суми, 29-30 жовтня 2021 року) / за ред. О. М. Семеног. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2021. Випуск 5. С. 12–14.

7. Sharov S. Popularization of academic integrity through massive open online courses. *Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka*. 2020. № 53. pp. 23–26.

додаткова

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благодійний Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.

2. Аксютіна А.В., Нестерцова-Собакарь О.В., Тропін В.В. та ін. Інтелектуальна власність: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / За заг ред канд. юрид. наук, доц. Нестерцової-Собакарь О.В. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 140 с.

3. Семків В.О., Шандра Р.С. Інтелектуальна власність : підручник для студентів неюридичних факультетів. Львів : Галицький друкар, 2015. 280 с.

4. Право інтелектуальної власності: Акад. курс: підруч. для студ. вищих навч. закладів / О.П. Орлюк, Г.О. Андрощук, О.Б. Бутнік-Сіверський та ін.; за ред. О.П. Орлюк, О.Д. Святоцького. К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. 696 с.

5. Складання заявки на винахід : практичн. рек. / Ф.В. Речинський, Т.Г. Марчевська, В.П. Міляєва : Держ. департамент інтелект. власності. 3-є вид., випр. і допов. Київ, 2007. 64 с.

6. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі [Електронний ресурс] : Закон України ; Введений в дію Постановою ВР від 23.12.93, №3769-ХІІ (3769-12). *ВВР*. 1994. №7. ст. 33. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3687-12>.

Інформаційні ресурси

- Освітній портал ТДАТУ – <http://op.tsatu.edu.ua/>
- Наукова бібліотека ТДАТУ – <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
- Сайт кафедри суспільно-гуманітарних наук – <http://www.tsatu.edu.ua/shn/>
- Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>
- Сайт державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» – <https://ukrpatent.org/uk>
- Національний навчальний центр інтелектуальної власності «Академія інтелектуальної власності» – <https://ipacademy.com.ua>

Практичне заняття № 3

Академічна доброчесність у сфері освіти та науки

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти щодо академічної культури й етики у вищій школі; розвивати вміння й навички усного та письмового спілкування науковою мовою, застосування знань на

практиці; виховувати естетичні смаки, культуру навчання й викладання в закладах вищої освіти.

План

1. Академічна культура й етика у вищій школі.
2. Основні форми порушення академічної доброчесності в освітньому процесі закладах вищої освіти: списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, професорська нечесність.
3. Виховання культури навчання й викладання в закладах вищої освіти.

Завдання:

1. Виписати слова-терміни та знати їх визначення: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.
2. Створити 3-4 кейса з практичними прикладами порушення форм академічної доброчесності.

Інструктивно-методичні матеріали

1. Визначення термінів, поданих у завданні, можна знайти у рубриці «Додаткові матеріали» цього начального посібника. Знання основних форм порушення академічної доброчесності сприятиме їх вчасному виявленню та подоланню.

2. Для кращого закріплення знань щодо дій у випадку виявлення фактів академічної доброчесності спробуйте змодельовати 3-4 подібні ситуації, які є найпоширенішими. Зверніть увагу на випадки, коли наявний конфлікт інтересів, продумайте, які можливі варіанти їх вирішення (відповідно до чинного законодавства, шляхом пошуку компромісу тощо).

У підготовці кейсів та опрацюванні їх розв'язання варто керуватись чинними офіційними документами, які регулюють питання академічної доброчесності та антикорупційних дій:

- Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в ТДАТУ (http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/ilovepdf_merged-21.pdf);

- Положення про апеляцію результатів оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного (<http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/224.pdf>);

- Антикорупційна програма Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (<http://www.tsatu.edu.ua/wp-content/uploads/antukorupcijna-prohrama-tdatu-2020.pdf>);

- Методичні рекомендації щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (<https://zakon.rada.gov.ua/go/v0839884-17>) та ін.

Запитання для самоконтролю

1. Розкрийте питання академічної культури у закладах вищої освіти.
2. Які існують форми порушення академічної доброчесності в освітньому процесі закладах вищої освіти?
3. Як можна виховати культуру навчання в закладах вищої освіти?

Рекомендована література

основна

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Етичний кодекс ученого України [проект]. К. : Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. 16 с.
3. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII (із змінами та доповненнями) [Електроний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

4. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. №2145-VIII [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
5. Тицька Я.О. Академічна доброчесність як елемент системи забезпечення якості освіти. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2018. №34. С. 4–7.
6. Шарова Т.М. Академічна доброчесність і академічне письмо: цифровізація та комунікація. *Інновації в освіті і педагогічна майстерність учителя-словесника: збірник матеріалів V Усеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Суми, 29-30 жовтня 2021 року) / за ред. О.М. Семеног*. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2021. Випуск 5. С. 12–14.
7. Шкіцька І.Ю. Основи академічної доброчесності: практикум : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 64 с.

додаткова

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благодійний Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. Київ : Таксон, 2016. 234 с.
2. Бахрушин В. Академічний плагіат і самоплагіат в науці та вищій освіті: нормативна база і світовий досвід. URL : <http://education-ua.org/ua/articles/1128-akademichnij-plagiat-i-samoplgiat-v-nautsi-ta-vishchij-osviti-normativna-baza-i-svitovij-dosvid>
3. Козін Д.О. Академічна доброчесність – виклик сучасній освіті. Матеріали II Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти». 2020. С. 1–3.
4. Наливайко О., Калістова О., Поляков Д. Дотримання академічної доброчесності навчальних досягнень здобувачів освіти в процесі

дистанційного навчання. *Освітологічний дискурс*. 2020. Т. 31. №4. С. 143–162.

5. Юрко Н.А., Стифанишин І.М., Проценко У.М. Академмічний плагіат: основні різновиди та дискусійні аспекти. *ΛÓΓΟΣ.online*. 2020. №7 (March). URL : <https://www.ukrlogos.in.ua/10.11232-2663-4139.07.07.html>.
6. Sharov S. Popularization of academic integrity through massive open online courses. *Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka*. 2020. № 53. pp. 23–26.

Інформаційні ресурси

- Освітній портал ТДАТУ – <http://op.tsatu.edu.ua/>
- Наукова бібліотека ТДАТУ – <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
- Сайт кафедри суспільно-гуманітарних наук – <http://www.tsatu.edu.ua/shn/>
- Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>

Практичне заняття № 4

Наукова етика в контексті актуальних проблем сучасності

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти з питань відповідальності за впровадження результатів наукових досліджень; розвивати вміння й навички усного та письмового спілкування науковою мовою, застосування знань на практиці; виховувати естетичні смаки, інтелектуальну свободу, академічну чесність, формувати культуру мови.

План

1. Проблема відповідальності за впровадження результатів наукових досліджень.
2. Нові сфери морального регулювання наукової діяльності (публічних результатів, консультування, участі в експертизах).
3. Процеси глобалізації в сучасному світі: етичний та науковий контекст.

Завдання:

1. Виписати слова-терміни та знати їх визначення: видання, монографія, стаття, автореферат дисертації, препринт, тези доповідей, збірник наукових праць.
2. Уміти пояснити значення слів: етика, науковість, автор, твір, цитата, система виявлення збігів/ідентичності/схожості, оригінальність тексту, унікальність тексту.

Інструктивно-методичні матеріали

Знання основних термінів і понять, орієнтування у відтінках їх значень допоможуть краще орієнтуватись у морально-етичних та практичних аспектах наукової діяльності.

Опрацьовуючи поняття «унікальність тексту», зверніть увагу на програми перевірки текстових матеріалів на плагіат (Text.ru, Advego Plagiatus, Plagiarisma, Edu-Bird та ін.), з'ясуйте їх можливості, недоліки і переваги. Поясніть, чому в системі вищої освіти України надають перевагу програмі Unicheck для перевірки наукових і науково-методичних робіт.

Запитання для самоконтролю

1. На яких засадах ґрунтується етичний та науковий контекст?
2. Які сфери морального регулювання наукової діяльності?
3. Для чого впроваджувати результати власної наукової роботи?
4. Які відмінності між оригінальністю та унікальністю тексту?

Рекомендована література

основна

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.

2. Етичний кодекс ученого України [проект]. К. : Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. 16 с.

3. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

4. Шарова Т.М. Академічна доброчесність і академічне письмо: цифровізація та комунікація. *Інновації в освіті і педагогічна майстерність учителя-словесника*: збірник матеріалів V усеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Суми, 29-30 жовтня 2021 року) / за ред. О. М. Семеног. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2021. Випуск 5. С. 12–14.

5. Шкіцька І.Ю. Основи академічної доброчесності: практикум : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 64 с.

додаткова

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благодійний Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.

2. Інструменти перевірки текстів на плагіат. URL : https://lib.zsmu.edu.ua/p_82.html

Інформаційні ресурси

- Освітній портал ТДАТУ – <http://op.tsatu.edu.ua/>
- Наукова бібліотека ТДАТУ – <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>

- Сайт кафедри суспільно-гуманітарних наук – <http://www.tsatu.edu.ua/shn/>
- Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>

Практичне заняття № 5

Дистанційне навчання та академічна доброчесність: сучасні виклики української науки

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти щодо питання вивчення особливостей академічної доброчесності за допомогою онлайн-ресурсів; розвивати вміння й навички розпізнавати переваги та недоліки масових онлайн-курсів, застосування знань на практиці; виховувати естетичні смаки, інтелектуальну свободу, академічну чесність, формувати культуру мови.

План

1. Онлайн-платформи з вивчення питань академічної доброчесності.
2. Масові онлайн-курси з питань академічної доброчесності та академічної грамотності: особливості, переваги та недоліки.
3. Академічна доброчесність: онлайн-навчання в умовах пандемії COVID-19.

Завдання:

1. Пройти один із онлайн-курсів з академічної доброчесності на онлайн-платформі ВУМ/Edera/Prometheus.
2. Створити порівняльну таблицю: «Переваги та недоліки онлайн-навчання з використанням онлайн-ресурсів».

Інструктивно-методичні матеріали

1. Масові відкриті онлайн-курси (МВОК) – популярна на сьогодні сучасна форма набуття загальних і професійних компетентностей у віддаленому режимі. Як і системи дистанційного навчання, МВОК дозволяють розвивати вміння й навички, забезпечують сприймання та відтворення навчальної інформації, спілкування з лектором та іншими здобувачами неформальної освіти у дистанційному режимі. До основних переваг масових відкритих онлайн-курсів науковці відносять такі:

- забезпечення принципу відкритості освіти;
- їх безкоштовний характер;
- відсутність вікових обмежень;
- незалежність від соціального становища;
- наявність великого обсягу навчальних матеріалів у одному місці;
- інтерактивність;
- можливість зворотного зв'язку;
- забезпечення індивідуальної навчальної траєкторії здобувачів

освіти відповідно до їхніх цілей та ін.

EdEra (<https://www.ed-era.com/>); Prometheus (<https://prometheus.org.ua>); Відкритий Університет Майдану (<http://vum.org.ua/>) – онлайн-платформи, що містять навчальні матеріали українською мовою. Prometheus та EdEra мають активну підтримку Міністерства освіти і науки України.

Для прикладу розглянемо порядок проходження онлайн-курсу на одній із онлайн-платформ – Вільний Університет Майдану (ВУМ). Користувач має змогу обрати на онлайн-платформі один із численних курсів, натиснувши кнопку «Підписатись».

Справа на екрані висвічується хмара тегів, що дозволяє швидко переходити з одного на інший між курсами різної тематики. У меню курсів наявна вкладка «Рубрикатор курсів», де всі вони розподілені за категоріями. Серед категорій, у яких здобувач освіти має змогу вибирати курси, такі:

- особиста ефективність;

- комунікативна ефективність;
- взаємодія з органами влади;
- формування і розвиток громадян та ін.

Зверніть увагу, що в розділ «Курси» складається з двох частин:

1. Актуальні курси, призначені для більшості користувачів.
2. Нові курси, де відкрито реєстрацію.

Навчальні курси можна проходити лише після того, як увійшов в особистий кабінет. Варто бути уважним при заповненні свого профілю користувача, адже по завершенню курсу саме за цією інформацією автоматично генеруватиметься сертифікат.

Коли додасте потрібний курс у свій персональний кабінет, він має з'явитися в нижній частині екрану як такий, що передбачений для вивчення. Об повністю розкрити його зміст, необхідно натиснути на кнопку біля кожного курсу. Для повного розкриття змісту курсу можна натиснути кнопку, яка розташована біля кожного курсу. Так можна дізнатись, хто лектор на цьому курсі, терміни його завантаження і проходження, кількість занять, розміщених навчальних матеріалів. До кожного курсу вказаний прогрес успішності у відсотках, загальний бал, який набирає здобувач освіти під час навчання. У процесі проходження курсу прогрес успішності та загальна кількість балів поступово збільшуються.

Варто проходити курси поступово, оскільки здобувач освіти не може переходити до виконання модульних завдань, доки не перегляне всі теми модулів. Такий підхід на онлайн-платформі ВУМ дозволяє знизити поріг вгадування правильних відповідей і краще засвоїти курс. Кожен здобувач має три спроби для проходження тестів. Після успішного проходження курсу користувач отримує електронний сертифікат з номером, який свідчить про його оригінальність та унікальність як документу про підвищення кваліфікації.

2. Для заповнення таблиці використовуйте власний досвід проходження онлайн-курсу (відповідно до завдання 1), а також рекомендовану літературу.

Запитання для самоконтролю

1. Розкрийте роль та місце академічної доброчесності в системі освіти. Чи забезпечена документально онлайн-освіта шляхом проходження масових відкритих онлайн-курсів?
2. Які рекомендації для ЗВО подає НАЗЯВО щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності? (<https://naqa.gov.ua/>)

Рекомендована література

основна

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.

2. Про затвердження Положення про дистанційне навчання: наказ МОН України від 25.04.2013 р. №466. Дата оновлення: №761 від 14.07.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text> (дата звернення 15.09.2020).

3. Про освіту: Закон України від 18.06.2020 р. №725-IX. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, №38-39, ст. 380. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 15.09.2020).

4. Шарова Т.М. Академічна доброчесність і академічне письмо: цифровізація та комунікація. *Інновації в освіті і педагогічна майстерність учителя-словесника*: збірник матеріалів V усеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Суми, 29-30 жовтня 2021 року) / за ред. О. М. Семеног. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2021. Випуск 5. С. 12–14.

5. Sharov S. Popularization of academic integrity through massive open online courses. Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka. 2020. № 53. pp. 23–26.

6. Sharov S., Pavlenko A., Sharova T., Chorna O. Analysis of Developers of Online Courses on Ukrainian Platforms of MOOC. *International Journal of Emerging Technologies in Learning*. 2021. №5. Vol. 16. P. 201–213.

додаткова

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благодійний Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.

2. Коваленко А.С., Шарова Т.М. Онлайн навчання на ВУМ: особливості та переваги. Наука та освіта: досягнення та стратегії розвитку: тези доп. XXII Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (4 листопада 2019 р., м. Запоріжжя). №1. 2019. С. 51–56.

3. Наливайко О.О. Дистанційне навчання: сутність та особливості. *Педагогічний альманах*. 2017. №36. С. 75–81.

4. Шарова Т.М., Шаров С.В. Масові відкриті онлайн курси як можливість підвищення конкурентоспроможності фахівця. *Молодий вчений*. 2018. № 9.1 (61.1). С. 137–140.

5. Шарова Т.М. Цифровий формат освіти та комунікація: огляд онлайн курсів. *Академічна культура дослідника в освітньому просторі: європейський та національний досвід*: зб. матеріалів III міжнар. наук.-практ. конф., 14-15 трав. 2020 р. Суми. С. 144–149.

6. Шарова Т.М. Можливості україномовної онлайн-платформи «Відкритий Університет Майдану». *Тези доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції «Інформаційні технології в освіті, науці і техніці» (ІТОНТ-2020)*: Черкаси, 21-23 травня 2020 р. Черкаси. С. 186–188.

7. Шуневич Б.І. Тенденції розвитку складових частин організації дистанційного навчання. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2009. №653. 231–239.

Інформаційні ресурси

- Освітній портал ТДАТУ – <http://op.tsatu.edu.ua/>
- Наукова бібліотека ТДАТУ – <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
- Сайт кафедри суспільно-гуманітарних наук –
<http://www.tsatu.edu.ua/shn/>
- Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського –
<http://www.nbuv.gov.ua>

Практичне заняття № 6

Культура усного наукового мовлення

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти щодо особливостей виступу із науковим повідомленням; розвивати вміння й навички мовленнєвої поведінки в усній науковій дискусії, полеміці; виховувати естетичні смаки, інтелектуальну свободу, академічну чесність, формувати культуру мови.

План

1. Виступ із науковим повідомленням.
2. Мовленнєва поведінка в усній науковій дискусії, полеміці.
3. Комп'ютерна презентація наукового виступу.
4. Наукова стаття і науковий виступ: спільне й відмінне.

Завдання:

1. Створити наукове повідомлення та представити його за допомогою комп'ютерної презентації.
2. Створити порівняльну таблицю: «Спільні й відмінні риси наукової статті та наукового виступу».

Інструктивно-методичні матеріали

1. Вміння представити результати своєї наукової роботи – дуже важливе вміння для науковця. Гарна презентація наукового доробку дозволить привернути увагу до своєї особистості, знайти партнерів для подальших досліджень, зацікавити інвесторів.

У підготовці презентацій варто користуватись основними правилами їх створення:

- перший слайд має містити відомості про автора і тему наукової роботи. Тема не має бути дуже довгою (не більше 3-4 рядків), але повинна містити інформацію про об'єкт і предмет дослідження;

- фон має бути нейтральний, щоб не відволікати уваги від змісту презентації, а шрифти – контрастні до нього

- перевага має надаватись візуальним елементам – виділенням тексту шрифтом і кольором, використанню графіків, діаграм, рисунків, таблиць, схем, креслень тощо;

- текстова частина має займати не більше 30% слайду, бути чіткою і лаконічною. Все, що можна передати графічно, варто візуалізувати – так краще сприймається інформація;

- усна презентація, яка супроводжує комп'ютерну, не повинна бути тотожною їй. Її основна мета – прокоментувати візуальні елементи, озвучити те, що залишилось «поза кадром».

Дотримання цих правил забезпечить успіх презентації та досягнення бажаного результату.

2. У процесі створення таблиці доречно звернутись до підручників і навчальних посібників з української мови (за професійним спрямуванням), зокрема до розділів, присвячених культурі публічного виступу та науковій комунікації.

Порівняльний аналіз обох форм комунікації – усної та письмової може здійснюватися як на змістовому рівні, так і на мовностилістичному.

Запитання для самоконтролю

1. Що являє собою виступ із науковим повідомленням?
2. Які етапи підготовки наукового виступу?

3. Назвіть етапи підготовки наукової дискусії.
4. Вкажіть особливості комп'ютерної презентації наукового виступу.
5. У чому відмінність між науковою статтею та науковим виступом?

Рекомендована література

основна

1. Основи наукового мовлення : навч.-метод. посіб. / уклад. : О.А. Бобер, С.А. Бронікова, Т.Д. Єгорова та ін.; за ред. І.М. Плотницької, Р.І. Ленди. К.: НАДУ, 2012. 48 с.

2. Шарова Т.М. Академічна доброчесність і академічне письмо: цифровізація та комунікація. *Інновації в освіті і педагогічна майстерність учителя-словесника: збірник матеріалів V Усеукраїнської науково-практичної конференції*, (м. Суми, 29-30 жовтня 2021 року) / за ред. О. М. Семеног. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2021. Випуск 5. С. 12–14.

3. Шкіцька І.Ю. Основи академічної доброчесності: практикум: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 64 с.

додаткова

1. 5 простих правил успішної самопрезентації. URL : <https://stsaltiv.gov.ua/useful-info/5-prostih-pravil-uspishnoi-samoprezentatsii>.

2. Завалій Дз. Як підготувати успішний виступ? URL : <https://executives.com.ua/yak-pidhotuvaty-efektyvnii-vystup/>.

3. Красницька О. Методика підготовки до публічного виступу. *Військова освіта*. 2020. №1(41). С. 191–202.

4. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник. 5-те вид., випр. і доп. К. : Алерта, 2019. 640 с.

Інформаційні ресурси

- Освітній портал ТДАТУ – <http://op.tsatu.edu.ua/>
- Наукова бібліотека ТДАТУ – <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>

- Сайт кафедри суспільно-гуманітарних наук –
<http://www.tsatu.edu.ua/shn/>
- Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського –
<http://www.nbuv.gov.ua>

Практичне заняття № 7

Особливості академічного письма та академічної грамотності

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти щодо головних засад академічного письма, наукового стилю, тексту, комунікації, академічного письма; розвивати вміння й навички усного та письмового спілкування науковою мовою, застосування знань на практиці; виховувати естетичні смаки, інтелектуальну свободу, академічну чесність, формувати культуру мови.

План

1. Головні засади академічного письма.
2. Науковий стиль, науковий текст, академічна комунікація, академічне письмо.
3. Роль критичного мислення у створенні авторського оригінального академічного тексту.

Завдання:

1. Пояснити значення термінів-понять: науковий стиль, академічне письмо, інформація академічна, інформація наукова, комунікація академічна, комунікація наукова, стиль науковий, стиль академічний, стиль функціональний, текст науковий, текст академічний, жанр.

2. Висловіть власні міркування щодо оприлюднених наукових позицій. Доведіть або спростуйте правильність відповідних тверджень:

1. Науковий (академічний) дискурс – «вербалізований у тексті тип дискурсивної діяльності за сферою комунікації, мовленнєва взаємодія представників відповідної соціальної групи / інституту з метою реалізації статусно-рольових можливостей у заданих цим соціальним інститутом межах».

2. Академічне письмо. Науково-методична галузь знання, напрям науково-педагогічних досліджень і дисципліна, що вивчає методи і технології побудови академічного (навчального) і наукового тексту.

Мета академічного письма – розвиток компетенцій, необхідних для написання тексту відповідно до міжнародних риторичних конвенцій та виховання дослідників, що здатні незалежно мислити і бути активними учасниками глобального академічного дискурсу.

Інструктивно-методичні матеріали

1. Працюючи над першим завданням, інформацію про терміни-поняття можна брати з різних джерел. Однак, для зручностей нами було створено словник термінів, де є вказані поняття. Пояснюючи терміни науковий стиль, академічне письмо, інформація академічна, інформація наукова, комунікація академічна, комунікація наукова, стиль науковий, стиль академічний, стиль функціональний, текст науковий, текст академічний, жанр можна зануритися в розуміння наукового простору та ще раз переосмислити використання термінології у повсякденному житті.

2. Висловлення власних міркувань щодо оприлюднених наукових позицій, дозволить правильно обрати вектор науковця та аналізувати

наукові публікації. Тут треба дотримуватись наукової етики та принципів академічної доброчесності. Доводячи або спростовуючи правильність відповідних тверджень (науковий (академічний) дискурс, академічне письмо).

Слід розуміти, що вагоме значення в цьому аспекті відіграє мета академічного письма, яка ґрунтується на розвитку компетенцій, необхідних для написання тексту відповідно до міжнародних риторичних конвенцій та виховання дослідників, що здатні незалежно мислити і бути активними учасниками глобального академічного дискурсу.

Думки наукових публікацій, доповідей повинні бути академічно виваженими, ґрунтовними та підтверджені фактами. Академічне письмо вирізняється своїм стилем, оскільки в ньому не має ліричних відступів, відсутні також необґрунтовані думки. Під час академічного письма слід використовувати такі слова-конструкції: на нашу думку, як відзначено у дослідженнях вчених, вчені-дослідники схиляються думки, ми погоджуємося із міркуваннями вчених тощо.

Академічне письмо не передбачає в своїй основі ніяких звинувачень на адресу науковців. Людина, яка пише доповідь, статтю чи виконує монографічне дослідження має опиратись на дослідження відомих науковців, які вже додали певний внесок у розвиток означеного питання. Тому, доводячи чи спростовуючи думку, треба наводити ряд аргументів, пояснюючи власне бачення.

Запитання для самоконтролю

1. Які головні засади академічного письма?
2. Чи доречний науковий стиль в публіцистичних журналах, газетах?
3. Яка роль критичного мислення у створенні авторського оригінального академічного тексту?
4. Які навички потрібні для успішного засвоєння академічного письма?
5. На яких засадах базується загальна характеристика наукового стилю?

6. Подайте основні функції наукового стилю.

Рекомендована література

основна

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благодійний Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.
3. Академічне письмо: навч. посіб. / уклад. С.К. Ревуцька, В.М. Зінченко. Кривий Ріг, 2019. 130 с.
4. Етичний кодекс ученого України [проект]. К.: Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. 16 с.
5. Завадська Н., Ігнатюк М. Формування інформаційної компетентності як запорука дотримання академічної доброчесності: роль бібліотеки закладу вищої освіти. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2020. №. 5. С. 44–65.
6. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
7. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
8. Козін Д.О. Академічна доброчесність – виклик сучасній освіті. Матеріали II Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти». 2020. С. 1–3.
9. Наливайко О., Калістова О., Поляков Д. Дотримання академічної доброчесності навчальних досягнень здобувачів освіти в процесі

дистанційного навчання. *Освітологічний дискурс*. 2020. Т. 31. № 4. С. 143–162.

10. Тицька Я. О. Академічна доброчесність як елемент системи забезпечення якості освіти. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2018. № 34. С. 4–7.
11. Шарова Т.М. Академічна доброчесність і академічне письмо: цифровізація та комунікація. *Інновації в освіті і педагогічна майстерність учителя-словесника: збірник матеріалів V Усеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Суми, 29-30 жовтня 2021 року) / за ред. О. М. Семенов. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2021. Випуск 5. С. 12–14.*
12. Шкіцька І.Ю. Основи академічної доброчесності: практикум [Текст]: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 64 с.
13. Sharov S. Popularization of academic integrity through massive open online courses. *Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka*. 2020. № 53. pp. 23–26.

додаткова

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благодійний Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.
2. Основи наукового мовлення : навч.-метод. посіб. / уклад. : О.А. Бобер, С.А. Бронікова, Т.Д. Єгорова та ін.; за ред. І.М. Плотницької, Р.І. Ленди. К.: НАДУ, 2012. 48 с.
3. Кузнєцова О.В., Тарасова С.О. Академічне письмо: проблеми та шляхи вирішення. *Методичні та психолого-педагогічні проблеми викладання іноземних мов на сучасному етапі: шляхи інтеграції школи та ВНЗ : матеріали ІХ Міжнар. наук.-метод. конф., м. Харків, 28 квітня. 2017 р. X., 2017. С. 89–90.*

Інформаційні ресурси

- Освітній портал ТДАТУ – <http://op.tsatu.edu.ua/>
- Наукова бібліотека ТДАТУ – <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
- Сайт кафедри суспільно-гуманітарних наук – <http://www.tsatu.edu.ua/shn/>
- Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>

Практичне заняття № 8

Плагіат як явище: причини та передумови виникнення

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти щодо питання академічної доброчесності, нормативно-правової бази з дотримання академічної доброчесності, використовуючи правила використання оригінальних текстів, цитування та оформлення покликань; розвивати вміння й навички усного та письмового спілкування науковою мовою, розрізняти види плагіату та способи, вміння виявляти плагіат, застосування знань на практиці; виховувати естетичні смаки, інтелектуальну свободу, академічну чесність, формувати культуру мови.

План

1. Основні правила використання оригінальних текстів, цитування і оформлення покликань.
2. Види та способи плагіату.
3. Нормативно-правові засади попередження плагіату в науковому світі.
4. Виявлення плагіату. Антиплагіатні програми.

Завдання:

1. Ознайомитись із інформацією на сайті ТДАТУ про онлайн-ресурси пошуку плагіату (<http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/akademichna-dobrochesnist/>)
2. Виписати терміни-поняття: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Інструктивно-методичні матеріали

1. До плагіату відносять текстові запозичення, які не підкріплені посиланнями на першоджерело. У науковому світі досить часто виникають непорозуміння з питань недотримання академічної доброчесності, а в результаті віднайдення в науковій публікації плагіату. Прикро, але в Україні все частіше стали копіювати чужі тексти та видавати їх за свої. По суті, крадеться інтелектуальна власність людини. Однак, в нашій країні відсутні на сьогодні дієві механізми щодо виявлення плагіату та подальше показання за недотримання академічної доброчесності.

На сайті ТДАТУ імені Дмитра Моторного досить добре представлена робота співробітників у напрямку забезпечення внутрішньої системи якості освіти, де окрема увага приділяється питанням академічної доброчесності. Слід акцентувати увагу на тому, що це здійснюється не лише на рівні науково-педагогічних працівників, а й здобувачів вищої освіти. В основу покладено максимальну відповідальність кожного за ту роботу, яка виконується особисто або під керівництвом наукового керівника.

3. Робота з термінами академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання дозволить розібратися у різних за видами та типами плагіату. Подана термінологія відрізняється між собою, однак в основі закладено головний аспект: людина повинна дотримуватись доброчесності у всіх її діях та помислах.

Запитання для самоконтролю

1. Які види та способи плагіату існують?
2. Назвіть правила використання оригінальних текстів, цитування і оформлення покликань.
3. Яким чином можна виявити плагіат у науковому дослідженні?
4. Які антиплагіатні програми існують? Як їх можна використовувати?

Рекомендована література

основна

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благодійний Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.
3. Етичний кодекс ученого України [проект]. К.: Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. 16 с.
4. Завадська Н., Ігнатюк М. Формування інформаційної компетентності як запорука дотримання академічної доброчесності: роль бібліотеки закладу вищої освіти. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2020. №. 5. С. 44–65.
5. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
6. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

7. Козін Д.О. Академічна доброчесність – виклик сучасній освіті. Матеріали II Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти». 2020. С. 1–3.
8. Наливайко О., Калістова О., Поляков Д. Дотримання академічної доброчесності навчальних досягнень здобувачів освіти в процесі дистанційного навчання. *Освітологічний дискурс*. 2020. Т. 31. № 4. С. 143–162.
9. Тицька Я. О. Академічна доброчесність як елемент системи забезпечення якості освіти. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2018. №. 34. С. 4–7.
10. Шарова Т.М. Академічна доброчесність і академічне письмо: цифровізація та комунікація. *Інновації в освіті і педагогічна майстерність учителя-словесника: збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Суми, 29-30 жовтня 2021 року) / за ред. О. М. Семеног*. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2021. Випуск 5. С. 12–14.
11. Шкіцька І.Ю. Основи академічної доброчесності: практикум: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 64 с.
12. Sharov S. Popularization of academic integrity through massive open online courses. *Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka*. 2020. № 53. pp. 23–26.

додаткова

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благодійний Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.
2. Основи наукового мовлення: навч.-метод. посіб. / уклад. : О.А. Бобер, С.А. Бронікова, Т.Д. Єгорова та ін.; за ред. І.М. Плотницької, Р.І. Ленди. К.: НАДУ, 2012. 48 с.

3. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо): Лист МОН України від 15.08.2018 № 1/11-8681 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v8681729-18> (дата звернення: 01.02.2019).
4. Цитування творів інших авторів у наукових працях. URL: http://www-library.univer.kharkov.ua/pages/bibliography/style/citation_of_works.pdf (дата звернення: 12.02.2019).

Інформаційні ресурси

- Освітній портал ТДАТУ – <http://op.tsatu.edu.ua/>
- Наукова бібліотека ТДАТУ – <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
- Сайт кафедри суспільно-гуманітарних наук – <http://www.tsatu.edu.ua/shn/>
- Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>

Практичне заняття № 9

Наукова стаття як самостійний науковий твір

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти щодо основних компонентів наукової статті та етапів роботи над публікацією; розвивати вміння й навички усного та письмового спілкування науковою мовою, застосування знань на практиці, а також перевірка на унікальність та грамотність наукової публікації; виховувати естетичні смаки, інтелектуальну свободу, академічну чесність, формувати культуру мови.

План

1. Основні компоненти наукової статті.

2. Етапи роботи над науковою статтею.
3. Самоконтроль виконаної роботи: перевірка на унікальність та грамотність.
4. Порядок підготовки та подання матеріалів для опублікування.

Завдання:

1. Напишіть анотацію до наукової публікації, коротко виклавши в ній основний зміст наукової статті.
2. Створіть таблицю, вказавши чітко компоненти наукової статті та відповідно етапи виконання публікації.

Інструктивно-методичні матеріали

1. Слід акцентувати увагу на тому, що скласти анотацію не дуже просто. Таке завдання стоїть перед кожним науковцем, хто планує опублікувати власні дослідження. По суті, анотація – це коротке повідомлення про зміст статті, де чітко сформульоване бачення науковця щодо порушеної проблеми.

Анотації можуть бути різними не лише з погляду змістового наповнення, а й кількості символів. Як правило, анотації до однієї публікації робляться на двох мовах: українською та англійською. Бажано до перекладу анотації англійською мовою долучати фахівців, які добре володіють англійською мовою.

Приклад анотації на українській та англійській мовах:

Стаття на тему: Робота з обдарованою молоддю: збереження європейських цінностей в умовах воєнного стану

Анотація українською мовою

У статті акцентовано увагу на потребі в узгодженні абсолютних цінностей, розкриття культурних традицій, популяризації української мови як державної. У цьому контексті вартує уваги дослідження

європейських цінностей сучасної молоді, що спонукає до проведення досліджень в умовах воєнного стану в Україні.

Основою цінностей Європейського союзу є права та свобода кожного громадянина. Без сумніву, сьогодні Україна твердо переконана в тому, що вона самостійна та незалежна, а українці заслуговують на свободу та вільні права громадян своєї держави.

Європеїзація української освіти спонукає виявляти обдаровану молодь та допомагати їм розкривати власні здібності та бути активними учасниками освітнього процесу. Причому, маємо потребу акцентувати увагу на здобувачах освіти різних вікових категорій, що сприятиме формуванню у них європейських цінностей, починаючи з початкової школи, і, завершуючи, здобуттям вищої освіти в університетах.

Акцентуємо увагу на тому, що здібності до певних видів діяльності, мають не всі діти. Здебільшого, обдарована молодь відрізняється своєрідними творчими підходами до вирішення різноманітних проблем, нестандартним мисленням. Виявляти такі здібності доречніше ще на рівні початкової школи. Важливим моментом під час роботи з обдарованими є розуміння чіткого алгоритму роботи з ними. Поетапність кожного конкурсу, олімпіади, турнірні змагання тощо вимагають від здобувачів освіти, вчителів та батьків розуміння часових меж та результатів роботи.

На сьогодні можливими дієвими системами комунікації із обдарованою молоддю є різноманітні соціальні мережі, форуми на платформах та системи відеозв'язку. Однак важливо розуміти, що на будь-якому етапі комунікації треба усувати проблему навчальної мотивації.

Key words: європеїзація, культурні цінності, самобутність, національний досвід, освіта, процес євроінтеграції.

АНОТАЦІЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Working with gifted youth: preservation of European values in the conditions of martial law

The article emphasizes the need to harmonize absolute values, reveal cultural traditions, and popularize the Ukrainian language as the state language. In this context, it is worth paying attention to the study of European values of modern youth, which prompts to conduct research in the conditions of martial law in Ukraine.

The basis of the values of the European Union is the rights and freedom of every citizen. Undoubtedly, today Ukraine is firmly convinced that it is self-sufficient and independent, and Ukrainians deserve the freedom and free rights of citizens of their state.

The Europeanization of Ukrainian education encourages identifying gifted youth and helping them to reveal their own abilities and be active participants in the educational process. Moreover, we need to focus attention on education seekers of different age categories, which will contribute to the formation of European values in them, starting from primary school, and ending with obtaining higher education at universities.

We emphasize the fact that not all children have the ability for certain types of activities. For the most part, gifted youth are distinguished by original creative approaches to solving various problems, non-standard thinking. It is more appropriate to reveal such abilities at the elementary school level. An important point when working with the gifted understands a clear algorithm for working with them. The phased natures of each competition, Olympiads, tournament competitions, etc. require students, teachers and parents to understand the time limits and results of the work.

Today, various social networks, forums on platforms and video communication systems are possible effective systems of communication with gifted youth. However, it is important to understand that at any stage of communication, the problem of educational motivation must be eliminated.

Key words: Europeanization, cultural values, identity, national experience, education, the process of European integration.

2. Для успішного опанування темою доцільно ознайомитись зі зразками наукових статей у фахових збірниках, затверджених Міністерством освіти і науки України. Саме до таких публікацій висуваються суворі вимоги щодо структури та змістового наповнення, технічного оформлення. Також варто переглянути в Інтернеті інформаційні листи з оголошеннями про наукові конференції, в яких теж указуються вимоги до оформлення публікацій.

При формуванні переліку наукових компонентів публікації слід неухильно дотримуватись вимог редакційної колегії чи оргкомітету.

Рубрика журналу.

Індекс УДК.

Прізвище та ініціали автора(-ів), науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи (навчання).

Назва статті українською та англійською мовами. Перед назвою статті англійською подається прізвище та ініціали автора (-ів) латиницею.

Анотації та ключові слова українською та англійською мовами.

Обсяг анотацій – мінімум 1800 знаків, кількість ключових слів – мінімум 5 слів.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, на які спирається автор, в яких розглядають цю проблему і підходи її розв'язання. При цьому

виділити невирішені частини загальної проблеми, яку досліджують у статті.

Формулювання цілей статті (постановка завдання).

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням здобутих наукових результатів.

Висновки із дослідження і перспективи в цьому напрямку.

Бібліографічний список. Посилання на джерела необхідно робити у тексті у квадратних дужках із зазначенням номерів сторінок відповідно джерела: наприклад, [3, с. 234] або [2, с. 35; 8, с. 234].

Щодо етапів виконання, то треба робити все послідовно: спочатку вступ, далі актуальність дослідження, аналіз наукових досліджень минулих років, основна частина, висновки. Завершенням роботи над публікацією є оформлення списку використаних джерел та створення анотації.

Запитання для самоконтролю

1. Як основні компоненти наукової статті? Чому їх треба дотримуватись?
2. Назвіть етапи роботи над науковою статтею.
3. Яким чином перевіряється наукова стаття на унікальність?
4. Для чого потрібно перевіряти наукову статтю на грамотність?
5. Чи важливим є порядок підготовки матеріалів для опублікування?

Рекомендована література

основна

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнародний Благодійний Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт.

- політики”»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.
3. Етичний кодекс ученого України [проект]. К.: Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. 16 с.
 4. Завадська Н., Ігнатюк М. Формування інформаційної компетентності як запорука дотримання академічної доброчесності: роль бібліотеки закладу вищої освіти. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2020. № 5. С. 44–65.
 5. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
 6. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
 7. Козін Д.О. Академічна доброчесність – виклик сучасній освіті. Матеріали II Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти». 2020. С. 1–3.
 8. Наливайко О., Калістова О., Поляков Д. Дотримання академічної доброчесності навчальних досягнень здобувачів освіти в процесі дистанційного навчання. *Освітологічний дискурс*. 2020. Т. 31. № 4. С. 143–162.
 9. Тицька Я. О. Академічна доброчесність як елемент системи забезпечення якості освіти. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2018. №. 34. С. 4–7.
 10. Шарова Т.М. Академічна доброчесність і академічне письмо: цифровізація та комунікація. *Інновації в освіті і педагогічна майстерність учителя-словесника: збірник матеріалів V Усеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Суми, 29-30 жовтня 2021 року) / за ред. О. М. Семеног*. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2021. Випуск 5. С. 12–14.

11. Шкіцька І.Ю. Основи академічної доброчесності: практикум [Текст]: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 64 с.
12. Sharov S. Popularization of academic integrity through massive open online courses. Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka. 2020. № 53. pp. 23–26.

додаткова

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благодійний Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.
2. Основи наукового мовлення: навч.-метод. посіб. / уклад. : О.А. Бобер, С.А. Бронікова, Т.Д. Єгорова та ін.; за ред. І.М. Плотницької, Р.І. Ленди. К.: НАДУ, 2012. 48 с.

Інформаційні ресурси

- Освітній портал ТДАТУ – <http://op.tsatu.edu.ua/>
- Наукова бібліотека ТДАТУ – <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
- Сайт кафедри суспільно-гуманітарних наук – <http://www.tsatu.edu.ua/shn/>
- Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>

Практичне заняття № 10

Цитування та бібліографія

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти щодо питання наукометричних баз даних та сервісів для укладання бібліографії; розвивати вміння й навички усного та письмового спілкування науковою мовою, застосування знань на практиці з метою належного дотримання правил використання оригінальних текстів та оформлення бібліографії; виховувати естетичні смаки, інтелектуальну свободу, академічну чесність, формувати культуру мови під час пошуку та обробки джерел інформації.

План

1. Наукометричні бази даних і сервіси для укладання бібліографії.
2. Правила використання оригінальних текстів та оформлення бібліографії.
3. Пошук та обробка джерел інформації: електронні каталоги, наукометричні бази даних і сервіси для укладання бібліографії.

Завдання:

1. Створіть перелік, вказавши наукометричні бази даних і сервіси для укладання бібліографії.

Інструктивно-методичні матеріали

Чинні правила оформлення бібліографічних джерел затверджені Національним стандартом України ДСТУ 8302:2015. Перш ніж приступати до оформлення літератури, треба ознайомитись із оформленням бібліографії, що подається після статті та вивчити правила цитувань в науковій публікації.

Створюючи перелік сервісів для укладання бібліографії, можна користуватись доступними ресурсами, що дозволять у подальшому

правильно оформлювати бібліографію, а також цитувати відомі авторитетні ресурси.

З прикладами бібліографічних оформлень можна ознайомитись за такими посиланнями:

- <http://aphd.ua/pryklady-oformlennia-bibliohrafichnoho-opysu-vidpovidno-do-dstu-83022015/>,
https://library.chnpu.edu.ua/download/dstu_8302.pdf,
- <http://izmail.maup.com.ua/biblioteka/akademichna-dobrochesnist2/dstu-8302-2015/prikladi-oformlennya-bibliografichnih-posilan-dstu-8302-2015>,
- <https://www.slideshare.net/knukim-library/ss-129407000> тощо.

Запитання для самоконтролю

1. Які наукометричні бази даних для укладання бібліографії існують?
2. Які існують сервіси для укладання бібліографії?
3. Назвіть правила використання оригінальних текстів та оформлення бібліографії.
4. Де треба шукати інформацію та як її краще обробляти?

Рекомендована література

основна

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благодійний Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.
2. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання : ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. Вид. офіц. Введ. з 01.07.2016. К.: УкрНДНЦ, 2016. 16 с.
3. Етичний кодекс ученого України [проект]. К.: Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. 16 с.
4. Завадська Н., Ігнатюк М. Формування інформаційної компетентності як запорука дотримання академічної доброчесності: роль бібліотеки

закладу вищої освіти. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2020. №. 5. С. 44–65.

5. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
6. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

додаткова

7. Тицька Я. О. Академічна доброчесність як елемент системи забезпечення якості освіти. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2018. №. 34. С. 4–7.
8. Шарова Т.М. Академічна доброчесність і академічне письмо: цифровізація та комунікація. *Інновації в освіті і педагогічна майстерність учителя-словесника: збірник матеріалів V усеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Суми, 29-30 жовтня 2021 року) / за ред. О. М. Семеног*. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2021. Випуск 5. С. 12–14.
9. Sharov S. Popularization of academic integrity through massive open online courses. *Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka*. 2020. № 53. pp. 23–26.

Інформаційні ресурси

- Освітній портал ТДАТУ – <http://op.tsatu.edu.ua/>
- Наукова бібліотека ТДАТУ – <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
- Сайт кафедри суспільно-гуманітарних наук – <http://www.tsatu.edu.ua/shn/>
- Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>

Практичне заняття № 11

Академічне письмо: практичні поради

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти щодо питання особливостей та мистецтва академічного письма; розвивати вміння й навички усного та письмового спілкування науковою мовою, застосування знань на практиці, знання основних принципів академічного письма; виховувати естетичні смаки, інтелектуальну свободу, академічну чесність, формувати культуру мови.

План

1. Особливості академічного письма.
2. Мистецтво академічного письма.
3. Основні принципи академічного письма.

Завдання:

1. Створіть інфографіку, представивши принципи академічного письма.
2. Підготуйте публічний виступ на тему: «Академічне письмо: від «А» до «Я».

Інструктивно-методичні матеріали

1. Опрацьовуючи тему, зверніть увагу на різні підходи до створення інфографіки. Подумайте, які схеми та графічні відображення здатні захопити вашу увагу, а які є нечитабельними, такими, що викликають роздратування, втому, знижують інтерес до того матеріалу, що подається. Зауважте, як на сприйняття тексту впливають фон, шрифт, кількість слів, блоковість подання, візуальні елементи.

Виконуючи практичне завдання, не просто розкажіть про наукові статті / відкриття / експерименти / практичні інновації у вашій галузі, а й зробіть їх критичний аналіз: визначте недоліки й переваги цих ідей та

підходів. Ваша інфографіка має подавати лише основні моменти доповіді та їх візуалізацію та супроводжуватись вашим усним публічним виступом щодо суті цих розробок.

2. Публічний виступ на тему: «Академічне письмо: від «А» до «Я» бажано подавати графічно. У такому випадку візуальне сприйняття поданого матеріалу буде значно кращим. Виклад думок бажано починати з теоретичного матеріалу, однак не дуже вдаючись у деталі, оскільки в деталізованій доповіді може губитися основний зміст викладу думок.

Розкриття теми може базуватись на будь-якому прикладі: написання доповіді та її презентація, написання наукової публікації та її подальше оприлюднення тощо. Головне – розуміння здобувачем освіти того матеріалу, що розкривається, подається науковцям, а також оприлюднюється широкому загалу.

Додатково можете скористатись такими ресурсами, де представлені особливості подання графічних матеріалів у науковому світі та їх основні компоненти:

1. 8 правил ефективної презентації. URL : <https://www.redbull.com/ua-uk/8-pravyl-efektyvnoyi-prezentatsiyi>

2. Як робити презентації: лайфхаки для недизайнерів. URL : <https://happymonday.ua/yak-robyty-prezentatsiyi>.

3. Якушенко Д. 10 слайдів, які обов'язково мають бути у вашій презентації. URL : <https://www.makeitnua.com/posts-ua/10-musthave-presentation-slides>

Запитання для самоконтролю

1. Які особливості академічного письма слід враховувати в науковій роботі?
2. На яких засадах ґрунтується мистецтво академічного письма?
3. Назвіть основні принципи академічного письма.

Рекомендована література

основна

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благодійний Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.
3. Етичний кодекс ученого України [проект]. К.: Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. 16 с.
4. Завадська Н., Ігнатюк М. Формування інформаційної компетентності як запорука дотримання академічної доброчесності: роль бібліотеки закладу вищої освіти. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2020. №. 5. С. 44–65.
5. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
6. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
7. Козін Д.О. Академічна доброчесність – виклик сучасній освіті. Матеріали II Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти». 2020. С. 1–3.
8. Наливайко О., Калістова О., Поляков Д. Дотримання академічної доброчесності навчальних досягнень здобувачів освіти в процесі дистанційного навчання. *Освітологічний дискурс*. 2020. Т. 31. №4. С. 143–162.
9. Семенов О.М. Культура наукової української мови: навч. посіб. / за ред. Л.І. Мацько. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2008. 252 с.

10. Тицька Я. О. Академічна доброчесність як елемент системи забезпечення якості освіти. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2018. №34. С. 4–7.
11. Шарова Т.М. Академічна доброчесність і академічне письмо: цифровізація та комунікація. *Інновації в освіті і педагогічна майстерність учителя-словесника: збірник матеріалів V Усеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Суми, 29-30 жовтня 2021 року) / за ред. О. М. Семеног*. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2021. Випуск 5. С. 12–14.
12. Шкіцька І.Ю. Основи академічної доброчесності: практикум [Текст]: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 64 с.
13. Sharov S. Popularization of academic integrity through massive open online courses. *Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka*. 2020. № 53. pp. 23–26.

додаткова

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благодійний Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.
2. Основи наукового мовлення: навч.-метод. посіб. / уклад.: О.А. Бобер, С.А. Бронікова, Т.Д. Єгорова та ін.; за ред. І.М. Плотницької, Р.І. Ленди. К.: НАДУ, 2012. 48 с.

Інформаційні ресурси

- Освітній портал ТДАТУ – <http://op.tsatu.edu.ua/>
- Наукова бібліотека ТДАТУ – <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
- Сайт кафедри суспільно-гуманітарних наук – <http://www.tsatu.edu.ua/shn/>
- Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>

Практичне заняття № 12

Академічна доброчесність: практичний вимір

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти щодо питання створення презентації доповіді; розвивати вміння й навички усного та письмового спілкування науковою мовою під час виступу з метою презентації публікації, застосування знань на практиці, знання основних принципів академічної доброчесної культури дослідника під час публічного виступу; виховувати естетичні смаки, інтелектуальну свободу, академічну чесність, формувати культуру мови.

План

1. Усна та письмова презентація доповіді.
2. Презентація публікації.
3. Академічна культура дослідника під час публічного виступу (презентація наукового дослідження).

Завдання:

1. Підготувати презентацію, враховуючи основні елементи дисертаційного дослідження.
2. Створіть схему, представивши основні елементи публікації.

Інструктивно-методичні матеріали

1. Будь-яка доповідь потребує гідного її представлення. Кращим варіантом представлення наукового дослідження є створення презентації. Останнім часом позитивними є презентації, які максимально подають зміст наукового дослідження у графічному плані.

Додатково можете скористатись такими ресурсами, де представлені особливості подання графічних матеріалів у науковому світі та їх основні компоненти:

<https://www.redbull.com/ua-uk/8-pravyl-efektyvnoyi-prezentatsiyi>

<https://happymonday.ua/yak-robyty-prezentatsiyi>.

<https://www.makeitnua.com/posts-ua/10-musthave-presentation-slides>

На презентації бажано показати не тільки вступ та його частини, а й розділи та висновки до них. Особливе значення треба відвести аналізу досліджень, що графічно може мати вигляд схеми чи таблиці.

Нижче подаємо приклад графічної презентації за результатами дослідження:

Не менш цікавим в полі наукового дослідження може бути створений слайд презентації. Де вказано, які представленими, вчені-дослідники аналізували художні твори письменника.

Як бачимо, графічні слайди чітко відтворюють концептуальне поле наукового апарату та дозволяє гідно представити напрацьований матеріал. Усі параграфи розділу також можна подати у вигляді схеми.

Якщо дослідження містить експериментальну розробку, малюнки та ілюстрації, то їх також можна графічно представити, вказавши їх на слайдах:

Як бачимо, такий матеріал справді видається більш етичним та науково укладеним, що говорить про високий рівень виконання наукового дослідження. Тому, перш ніж приступати до створення

презентації, бажано мати весь матеріал, а також виокремити основні аспекти, на які треба зосередити максимальну увагу тих, кому буде презентовано наукове дослідження.

2. До основних елементів публікації відносять такі позиції: назва, ПІБ науковця, анотація, вступ, мета, аналіз досліджень, постановка проблеми, основний виклад матеріалу, висновки, список літератури.

Однак, різноманітні наукові видання вимагають від науковців різноманітну структуру оформлення та змісту дослідження, оскільки індексуються різноманітними наукометричними базами, а тому, потребують виважених думок, ґрунтовного дослідження та правильного оформлення. Під час наукового дослідження треба дотримуватись таких елементів:

Індекс УДК (береться в бібліотеці); **Анотації та ключові слова** українською та англійською мовами (потрібний фаховий переклад на англійську мову); **Постановка проблеми** у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями, що залежить від досягнутих результатів; **Аналіз останніх досліджень і публікацій**, на які спирається автор, в яких розглядають цю проблему і підходи її розв'язання; **Формулювання цілей статті** (постановка завдання); **Виклад основного матеріалу** дослідження з повним обґрунтуванням здобутих наукових результатів; **Висновки** із дослідження і перспективи в цьому напрямку; **Бібліографічний список**. Посилання на джерела необхідно робити у тексті у квадратних дужках із зазначенням номерів сторінок відповідно джерела.

Запитання для самоконтролю

1. Які особливості академічного письма слід враховувати в науковій роботі?
2. На яких засадах ґрунтується мистецтво академічного письма?
3. Назвіть основні принципи академічного письма.

Рекомендована література

основна

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благодійний Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.
3. Етичний кодекс ученого України [проект]. К.: Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. 16 с.
4. Завадська Н., Ігнатюк М. Формування інформаційної компетентності як запорука дотримання академічної доброчесності: роль бібліотеки закладу вищої освіти. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2020. № 5. С. 44–65.
5. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556–VII (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556–18>.
6. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145–VIII [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145–19>.
7. Козін Д.О. Академічна доброчесність – виклик сучасній освіті. Матеріали II Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти». 2020. С. 1–3.
8. Наливайко О., Калістова О., Поляков Д. Дотримання академічної доброчесності навчальних досягнень здобувачів освіти в процесі дистанційного навчання. *Освітологічний дискурс*. 2020. Т. 31. № 4. С. 143–162.
9. Семенов О.М. Культура наукової української мови: навч. посіб. / за ред. Л.І. Мацько. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2008. 252 с.

10. Тицька Я.О. Академічна доброчесність як елемент системи забезпечення якості освіти. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2018. №34. С. 4–7.
11. Шарова Т.М. Академічна доброчесність і академічне письмо: цифровізація та комунікація. *Інновації в освіті і педагогічна майстерність учителя-словесника: збірник матеріалів V Усеукраїнської науково-практичної конференції*, (м. Суми, 29-30 жовтня 2021 року) / за ред. О. М. Семеног. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2021. Випуск 5. С. 12–14.
12. Шкіцька І.Ю. Основи академічної доброчесності: практикум: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 64 с.
13. Sharov S. Popularization of academic integrity through massive open online courses. *Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka*. 2020. № 53. pp. 23–26.

додаткова

1. Основи наукового мовлення : навч.-метод. посіб. / уклад. : О.А. Бобер, С.А. Бронікова, Т.Д. Єгорова та ін.; за ред. І.М. Плотницької, Р.І. Ленди. К.: НАДУ, 2012. 48 с.

Інформаційні ресурси

- Освітній портал ТДАТУ – <http://op.tsatu.edu.ua/>
- Наукова бібліотека ТДАТУ – <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
- Сайт кафедри суспільно-гуманітарних наук – <http://www.tsatu.edu.ua/shn/>
- Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>

САМОСТІЙНА РОБОТА

Перелік тем та завдання, які винесені на самостійне опрацювання

Самостійна робота № 1.

Академічна доброчесність. Кодекс честі.

Мета: розвивати вміння й навички усного та письмового спілкування науковою мовою, застосування знань на практиці; виховувати естетичні смаки, інтелектуальну свободу, академічну чесність, формувати культуру мови.

Завдання:

1. Підготувати доповідь на тему: «Академічна доброчесність. Кодекс честі».

Література:

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.

2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благодійний Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.

3. Етичний кодекс ученого України [проект]. К.: Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. 16 с.

Самостійна робота № 2

Право інтелектуальної власності

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти питання щодо інтелектуальної власності, авторського права та об'єктів авторського права; розвивати вміння й навички усного та письмового спілкування науковою мовою, науковим стилем, застосування знань на практиці; виховувати естетичні смаки, інтелектуальну свободу, академічну чесність, формувати культуру мови.

Завдання:

1. Підготувати презентацію на тему: «Право інтелектуальної власності».

Література:

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.

2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету /Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. К.: Таксон, 2016. 234 с.

3. Право інтелектуальної власності: підруч. / за заг. ред. О.І. Харитонової. Київ: Юрінком Інтер, 2016. 540 с.

Самостійна робота № 3

Академічна доброчесність у сфері освіти та науки

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти щодо академічної культури й етики у вищій школі; розвивати вміння й навички усного та письмового спілкування науковою мовою, застосування знань на практиці; виховувати естетичні смаки, культуру навчання й викладання в закладах вищої освіти.

Завдання:

1. Створити інфографіку на тему: «Академічна доброчесність у сфері освіти та науки».

Література:

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

2. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.

3. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благодійний Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.

4. Етичний кодекс ученого України [проект]. К.: Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. 16 с.

5. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

Самостійна робота № 4

Наукова етика в контексті актуальних проблем сучасності

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти з питань відповідальності за впровадження результатів наукових досліджень; розвивати вміння й навички усного та письмового спілкування науковою мовою, застосування знань на практиці.

Завдання:

1. Підготувати письмове повідомлення на тему: «Наукова етика в контексті актуальних проблем сучасності».

Література:

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.

2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благодійний Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.

3. Етичний кодекс ученого України [проект]. К.: Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. 16 с.

4. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

Самостійна робота № 5

Дистанційне навчання та академічна доброчесність: сучасні виклики української науки

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти щодо питання вивчення особливостей академічної доброчесності за допомогою онлайн-ресурсів; розвивати вміння й навички розпізнавати переваги та недоліки масових онлайн-курсів, застосування знань на практиці; виховувати естетичні смаки, інтелектуальну свободу, академічну чесність, формувати культуру мови.

Завдання:

1. Підготувати презентацію на тему: «Сучасні виклики української науки: реалії та перспективи».

Література:

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.

2. Етичний кодекс ученого України [проект]. К.: Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. 16 с.

3. Наливайко О. О. Дистанційне навчання: сутність та особливості. Педагогічний альманах, 2017. 36. 75–81.

4. Основи наукового мовлення [Текст]: навч.-метод. посіб. / уклад.: О.А. Бобер, С.А. Бронікова, Т.Д. Єгорова та ін.; за ред. І.М. Плотницької, Р.І. Ленди. К.: НАДУ, 2012. 48 с.

5. Про затвердження Положення про дистанційне навчання: наказ МОН України від 25.04.2013 р. № 466. Дата оновлення: № 761 від 14.07.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text> (дата звернення 15.09.2020).

Самостійна робота № 6

Культура усного наукового мовлення

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти щодо особливостей виступу із науковим повідомленням; розвивати вміння й навички мовленнєвої поведінки в науковій дискусії, полеміці; виховувати естетичні смаки, інтелектуальну свободу, академічну чесність, формувати культуру мови.

Завдання:

1. Створити інфографіку на тему: «Етапи створення наукового виступу».

Література:

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.

2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII (із змінами та доповненнями) [Електроний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

3. Основи наукового мовлення [Текст]: навч.-метод. посіб. / уклад.: О.А. Бобер, С.А. Бронікова, Т.Д. Єгорова та ін.; за ред. І.М. Плотницької, Р.І. Ленди. К.: НАДУ, 2012. 48 с.

4. Про затвердження Положення про дистанційне навчання: наказ МОН України від 25.04.2013 р. № 466. Дата оновлення: № 761 від 14.07.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text> (дата звернення 15.09.2020).

Самостійна робота № 7

Особливості академічного письма та академічної грамотності

Мета: розвивати вміння й навички усного та письмового спілкування науковою мовою, застосування знань на практиці; виховувати естетичні смаки, інтелектуальну свободу, академічну чесність, формувати культуру мови.

Завдання:

1. Підготуйте письмову доповідь на тему: «Академічне письмо та академічна грамотність».

Література:

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.

2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благодійний Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.

3. Академічне письмо: навч. посіб. / уклад. С. К. Ревуцька, В.М. Зінченко. Кривий Ріг, 2019. 130 с.

Самостійна робота № 8

Плагіат як явище: причини та передумови виникнення

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти щодо питання академічної доброчесності, нормативно-правової бази з дотримання академічної доброчесності, використовуючи правила використання оригінальних текстів, цитування та оформлення покликань; розвивати

вміння й навички усного та письмового спілкування науковою мовою, розрізняти види плагіату та способи, вміння виявляти плагіат, застосування знань на практиці.

Завдання:

1. Здійснити перевірку тексту на унікальність та представити результат перевірки у вигляді скрини.

Література:

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.

2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благодійний Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.

3. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

Самостійна робота № 9

Наукова стаття як самостійний науковий твір

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти щодо основних компонентів наукової статті та етапів роботи над публікацією; розвивати вміння й навички усного та письмового спілкування науковою мовою, застосування знань на практиці, а також перевірка на унікальність та грамотність наукової публікації; виховувати естетичні смаки, інтелектуальну свободу, академічну чесність, формувати культуру мови.

Завдання:

1. Створіть інфографіку на тему: «Етапи роботи над науковою статтею».

Література:

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.

2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благодійний Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.

3. Етичний кодекс ученого України [проект]. К.: Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. 16 с.

Самостійна робота № 10

Цитування та бібліографія

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти щодо питання наукометричних баз даних та сервісів для укладання бібліографії; розвивати вміння й навички усного та письмового спілкування науковою мовою, застосування знань на практиці з метою належного дотримання правил використання оригінальних текстів та оформлення бібліографії; виховувати естетичні смаки, інтелектуальну свободу, академічну чесність, формувати культуру мови під час пошуку та обробки джерел інформації.

Завдання:

1. Випишіть основні правила використання оригінальних текстів та оформлення бібліографії.

Література:

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благодійний Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.

2. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання : ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. Вид. офіц. введ. з 01.07.2016. К.: УкрНДНЦ, 2016. 16 с.

3. Етичний кодекс ученого України [Текст] [проект]. К.: Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. 16 с.

Самостійна робота № 11

Академічне письмо: практичні поради

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти щодо питання особливостей та мистецтва академічного письма; розвивати вміння й навички усного та письмового спілкування науковою мовою, застосування знань на практиці, знання основних принципів академічного письма; виховувати естетичні смаки, інтелектуальну свободу, академічну чесність, формувати культуру мови.

Завдання:

1. Створіть презентацію, використавши основні поради науковцю з питань академічного письма.

Література:

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благодійний Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.
3. Етичний кодекс ученого України [проект]. К.: Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. 16 с.
4. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
5. Семенов О.М. Культура наукової української мови: навч. посіб. / за ред. Л.І. Мацько. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2008. 252 с.

Самостійна робота № 12

Академічна доброчесність: практичний вимір

Мета: поглибити знання здобувачів вищої освіти щодо питання створення презентації доповіді; розвивати вміння й навички усного та письмового спілкування науковою мовою під час виступу з метою презентації публікації, застосування знань на практиці, знання основних принципів академічної доброчесної культури дослідника під час публічного виступу; виховувати естетичні смаки, інтелектуальну свободу, академічну чесність, формувати культуру мови.

Завдання:

1. Підготуйте доповідь на науково-практичну конференцію «Академічна доброчесність: практичний вимір».

Література:

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благодійний Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.
3. Етичний кодекс ученого України [проект]. К.: Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. 16 с.
4. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556–VII (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
5. Шкіцька І.Ю. Основи академічної доброчесності: практикум: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 64 с.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий модульний контроль 1

1. Академічна доброчесність. Кодекс честі.
2. Роль і місце академічної доброчесності в системі освіти.
3. Нормативно-правова база (кодекси, положення, правила, пам'ятки) з дотримання академічної доброчесності.
4. Інтелектуальна свобода. Академічна нечесність та шляхи її попередження.
5. Право інтелектуальної власності.
6. Поняття інтелектуальної власності.
7. Авторське право. Об'єкти авторського права.
8. Нормативні документи, що регулюють процеси встановлення, захисту та порушення інтелектуальної власності.
9. Види та способи порушення авторського права.
10. Захист авторських прав у світі та в Україні.
11. Академічна доброчесність у сфері освіти та науки. Академічна культура й етика у вищій школі.
12. Основні форми порушення академічної доброчесності в освітньому процесі закладах вищої освіти: списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, професорська нечесність.
13. Виховання культури навчання й викладання в закладах вищої освіти.
14. Наукова етика в контексті актуальних проблем сучасності.
15. Проблема відповідальності за впровадження результатів наукових досліджень.
16. Нові сфери морального регулювання наукової діяльності (публічних результатів, консультування, участь в експертизах).
17. Процеси глобалізації в сучасному світі: етичний та науковий контекст.

18. Дистанційне навчання та академічна доброчесність: сучасні виклики української науки.
19. Онлайн-платформи з вивчення питань академічної доброчесності.
20. Масові онлайн-курси з питань академічної доброчесності та академічної грамотності: особливості, переваги та недоліки.
21. Академічна доброчесність: онлайн-навчання в умовах пандемії COVID-19.
22. Культура усного наукового мовлення. Виступ із науковим повідомленням.
23. Мовленнєва поведінка в усній науковій дискусії, полеміці.
24. Комп'ютерна презентація наукового виступу.
25. Наукова стаття і науковий виступ: спільне і відмінне.

Підсумковий модульний контроль 2

1. Особливості академічного письма та академічної грамотності.
2. Головні засади академічного письма.
3. Науковий стиль, науковий текст, академічна комунікація, академічне письмо.
4. Роль критичного мислення у створенні авторського оригінального академічного тексту.
5. Плагіат як явище: причини та передумови виникнення.
6. Основні правила використання оригінальних текстів, цитування і оформлення покликань.
7. Види та способи плагіату.
8. Нормативно-правові засади попередження плагіату в науковому світі.
9. Виявлення плагіату. Антиплагіатні програми.
10. Наукова стаття як самостійний науковий твір.
11. Основні компоненти наукової статті.
12. Етапи роботи над науковою статтею.
13. Самоконтроль виконаної роботи: перевірка на унікальність та грамотність.

14. Порядок підготовки та подання матеріалів для опублікування.
15. Цитування та бібліографія. Наукометричні бази даних і сервіси для укладання бібліографії.
16. Правила використання оригінальних текстів та оформлення бібліографії.
17. Пошук та обробка джерел інформації: електронні каталоги, наукометричні бази даних і сервіси для укладання бібліографії.
18. Академічне письмо: практичні поради.
19. Особливості академічного письма.
20. Мистецтво академічного письма.
21. Основні принципи академічного письма.
22. Академічна доброчесність: практичний вимір.
23. Презентація доповіді.
24. Презентація публікації.
25. Академічна культура дослідника під час публічного виступу (презентація наукового дослідження).

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ АПАРАТ ДОСЛІДНИКА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ФОРМУВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ

ТЕМА 1. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. КОДЕКС ЧЕСТІ

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Академічна чесність – це сукупність цінностей та принципів, яких повинна дотримуватись людина при навчанні та оцінюванні.

Інтелектуальна свобода – це право на свободу переконань і свободу їх вираження.

ТЕМА 2. ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Автор – фізична особа, творчою працею якої створено твір.

Академічний плагіат – навмисне відтворення викладачем, докторантом, аспірантом або студентом у письмовій або електронній формі чужого твору, опублікованого на паперовому або офіційно оприлюдненого на електронному носії, повністю або частково, під своїм іменем без посилання на автора.

Право інтелектуальної власності – це право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності, визначений цим Кодексом та іншим законом.

Твір – інформація, як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або у електронному вигляді у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційному Web-сайті академії (монографія, підручник, навчальний посібник, стаття, тези, препринт, автореферат і рукопис

дисертації, дисертаційна робота, магістерська (бакалаврська) робота, курсова робота, реферат, есе, контрольна робота тощо).

Цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого (оприлюдненого на офіційному Web-сайті) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

ТЕМА 3. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У СФЕРІ ОСВІТИ ТА НАУКИ

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.

Самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

Списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

Фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.

Фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

Хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

ТЕМА 4. НАУКОВА ЕТИКА В КОНТЕКСТІ АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ СУЧАСНОСТІ

Автореферат дисертації – це наукове видання у вигляді брошури авторського реферату проведеного дослідження, яке подається на здобуття наукового ступеня.

Видання – це такий документ, що пройшов «редакційно-видавниче опрацювання, виготовлений друкуванням, тисненням або іншим способом, містить інформацію, призначену для поширення і відповідає вимогам державних стандартів, інших нормативних документів щодо видавничого оформлення і поліграфічного виконання».

Збірники наукових праць – це збірники матеріалів досліджень, які виконано в наукових установах, навчальних закладах та наукових товариствах.

Монографія – науково-книжкове видання певного дослідження однієї проблеми або теми, що належить одному чи кільком авторам.

Препринт – наукове видання з матеріалами попереднього характеру, які публікуються до виходу у світ видання, в якому вони мають бути розміщені.

Стаття – це вміщені в науковому журналі чи збірнику результати дослідження конкретного питання, що мають певне наукове й практичне значення.

Тези доповідей, матеріали наукової конференції – це неперіодичні збірники підсумків наукових конференцій, доповідей, рекомендацій та рішень.

ТЕМА 5. ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ

Coursera – (<https://www.coursera.org/>).

Edx – (<https://www.edx.org/>).

Kadenze – (<https://www.kadenze.com/>).

Udacity – (<https://www.udacity.com/>).

Udemy – (<https://www.udemy.com/>).

Дискусія і суперечка (спір) – близькі види складного вербального аргументаційного процесу. Вони поділяються за метою і манерою проведення. Суперечки існують задля істини і перемоги. Дискусія є, власне, науковим спором, у процесі її заздалегідь готується науковий матеріал, який подається пропонентом і піддається сумніву опонентом.

Диспут – це заздалегідь підготовлена публічна суперечка.

Структурування промови – це творчий процес, який майже не підлягає стандартизації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ПИСЕМНЕ МОВЛЕННЯ

ТЕМА 7. ОСОБЛИВОСТІ АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА ТА АКАДЕМІЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ

Жанр – форма організації мовного матеріалу в межах певного стилю мовлення, що історично склалася, вирізняється функціонально-смісловою специфікою й стереотипною композиційною структурою.

Жанр академічний (науковий) – прийняті в конкретних ситуаціях академічної (наукової) комунікації і призначені для передавання академічної (наукової) інформації типові способи побудови мовлення.

Інформація академічна – повідомлення про певні пізнані та пізнавані реалії об'єктивної дійсності в академічних жанрах наукової (академічної) комунікації.

Інформація наукова – повідомлення про певні пізнані та пізнавані реалії об'єктивної дійсності в будь-якому жанрі наукової комунікації.

Комунікація академічна – процес обміну власне науковою, або академічною, інформацією між представниками тих чи тих галузей науки, виробництва, освіти в усній чи писемній формах із використанням як вербальних, так і невербальних засобів.

Комунікація наукова – процес обміну власне науковою, науково-навчальною, науково-популярною і т. ін. інформацією між представниками тих чи тих галузей науки, виробництва, освіти в усній чи писемній формах із використанням як вербальних, так і невербальних засобів.

Письмо академічне – результат самостійної науково-дослідницької діяльності, утіленої в писемній формі за допомогою системи графічних знаків певної мови, який засвідчує нові шляхи пізнання, розв’язання тієї чи тієї проблеми.

Підстиль академічний (власне науковий) – різновид наукового стилю, призначений для написання первинних і вторинних наукових текстів, що повідомляють наукову інформацію, яка вирізняється актуальністю, новизною наукових ідей, теоретичною значущістю, перспективністю подальших наукових пошуків.

Підстиль науково-навчальний – різновид наукового стилю, призначений для написання підручників, навчальних та методичних посібників, практикумів (збірників завдань і вправ), навчальних програм, курсів лекцій, словників, конспектів, методичних рекомендацій, хрестоматій і т. ін., що за допомогою різних каналів, засобів і форм поширюють раніше отримані наукові знання як усередині наукового співтовариства, так і за його межами.

Підстиль науково-популярний – різновид наукового стилю, призначений для написання статей, есе, наукових праць, інтерв’ю, оглядів наукової інформації, який демонструє взаємозв’язок наукового співтовариства з широким загалом, транслює наукові знання в масову свідомість, популяризує науку.

Стиль академічний – функціональний різновид літературної мови, що забезпечує академічну комунікацію, механізми й процеси обміну

власне науковою інформацією в межах державних наукових і навчальних установ, одним із завдань яких є розбудова і поширення наукових ідей.

Стиль науковий – функціональний різновид літературної мови, що обслуговує різні галузі науки, виробництва, освіти, репрезентує відповідні результати науково-дослідницької діяльності як окремих науковців, так і наукових колективів, актуалізує й популяризує їхні наукові ідеї у спеціалізованих текстах різних жанрів.

Стиль функціональний – історично сформований різновид літературної мови, суспільно усвідомлена сукупність прийомів уживання, відбору та сполучення мовленнєвих засобів, функціонально зумовлена соціально значущою сферою спілкування.

Текст – це закінчене мовленнєве утворення, змістова, структурно-граматична єдність, що об'єктивована в усній або писемній формі, характеризується замкнутістю, зв'язністю, різними типами лексичного, граматичного, логічного, стилістичного зв'язку і має певну прагматичну настанову».

Текст академічний – результат академічної комунікації, який являє собою структурно цілісний, логічно завершений комунікативний блок, її структурно-мовна складова й водночас реалізація.

Текст науковий – результат наукової комунікації, який являє собою структурно цілісний, логічно завершений комунікативний блок, її структурно-мовна складова й водночас реалізація.

Текст науковий (академічний) вторинний – різновид наукового (академічного) тексту, основна мета якого – опис змісту первинних текстів (конспекти, реферати, анотації, рецензії, тези, науково-технічні огляди, наукові звіти, резюме і т. ін.).

Текст науковий (академічний) первинний – різновид наукового (академічного) тексту, основна мета якого – передавання первинних наукових відомостей, отриманих у процесі наукових досліджень (монографія, дисертація, дипломні, магістерські роботи, наукова стаття, наукова доповідь та ін.

ТЕМА 8. ПЛАГІАТ ЯК ЯВИЩЕ: ПРИЧИНИ ТА ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Бібліографічне посилання – це сукупність бібліографічних відомостей про цитований, розглянутий або згаданий у тексті документа інший документ, що є необхідним й достатнім для його загальної характеристики, ідентифікування та пошуку.

Перефразування – переказ тексту оригіналу своїми словами з обов'язковим посиланням на джерело цитування.

Плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору (пункт (в) ст. 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права»). Будучи порушенням авторського законодавства, плагіат може призвести до юридичної відповідальності.

Самоплагіат – використання власних попередніх праць в іншому контексті, без посилань на те, що такий текст вже був раніше використаний або опублікований.

Узагальнення – викладення основних положень або ідей оригінального твору власними словами.

Цитата – короткий уривок з літературного, наукового та будь-якого іншого опублікованого твору, який використовується з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування іншою особою у своєму творі.

ТЕМА 9. НАУКОВА СТАТТЯ ЯК САМОСТІЙНИЙ НАУКОВИЙ ТВИР

Наукова стаття – один з основних видів публікацій. Вона містить виклад проміжних або кінцевих результатів наукового дослідження, висвітлює конкретне окреме питання з теми дисертації, фіксує науковий пріоритет автора, робить матеріал надбанням фахівців.

ТЕМА 10. ЦИТУВАННЯ ТА БІБЛІОГРАФІЯ

Бібліографічний запис – це розгорнута бібліографічна характеристика видання (твору, документального джерела), в якій бібліографічний опис доповнений тими чи іншими елементами.

Бібліографічний опис – множина записаних за певними правилами бібліографічних даних, що ідентифікують документ. Іншими словами – це сукупність даних про документ (його частину або групу документів), що дозволяють ідентифікувати видання, а також отримати уявлення про його зміст, читацьке призначення, обсяг, довідковий апарат тощо.

Інформаційний пошук – це вияв, відбір та аналіз книг, статей та інших матеріалів за певними ознаками.

Список літератури до наукової роботи – це реєстр використаних джерел за темою дослідження у якнайширшому значенні.

ТЕМА 11. АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО: ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ

Принципи академічного письма –

1) будь-який текст має свого автора і це авторство потрібно обов'язково поважати і визнавати;

2) підготовка письмової роботи – це не просто втрата часу: навіть знання і дотримання нудних і формальних правил можуть стати в нагоді поза університетськими стінами, а скільки важливих умінь і навичок можна здобути;

3) академічне письмо стимулює самостійність: азарт до пошуку, креативність і готовність/бажання до самостійного формулювання власних (зрозуміло, що не абсолютно правильних) думок усно й на письмі;

4) академічне письмо дисциплінує.

ТЕМА 12. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР

Планування презентації – це багатокрокова процедура, що включає визначення цілей, дослідження аудиторії, формування структури і логіки подання матеріалу.

Презентація – це представлення інформації, яка містять написи і малюнки, на яких можуть з'являтися якісь анімовані елементи, які можуть супроводжуватися звуковими ефектами.

Репетиція презентації – це перевірка та налагодження створеного «виробу».

Розробка презентації – методологічні особливості підготовки слайдів презентації, включаючи вертикальну та горизонтальну логіку, зміст і співвідношення текстової та графічної інформації.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

Обсяг бази тестових завдань з дисципліни «Академічна доброчесність та академічне письмо» становить 275 стандартних завдань.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ФОРМУВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ

ТЕМА 1. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. КОДЕКС ЧЕСТІ.

1. Метою курсу «академічна доброчесність» є...
 - а) формування навичок академічної культури та етики;
 - б) пізнання світу через мову;
 - в) утвердження норм на всіх мовних рівнях;
 - г) виховання навичок літературного спілкування.

2. Завданням вивчення дисципліни «академічна доброчесність» є ...
 - а) неприйняття спотвореної мови або суржику;
 - б) розвиток професійної етики;
 - в) адекватність та нормативність мовлення;
 - г) поглиблення знань щодо особливостей та принципів академічної доброчесності.

3. Академічна доброчесність – це...
 - а) точність вираження думок, почуттів, волевиявлень засобами мови;
 - б) ясність та зрозумілість вислову для адресата;
 - в) сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу;
 - г) відсутність діалектизмів, жаргонів, надміру просторічної лексики, канцеляризмів та запозичень.

- 4) Дотримання академічної доброчесності передбачає:
 - а) естетичність мовлення;
 - б) дотримання норм авторського права;

- в) культуру мовлення;
- г) виразність та змістовність тексту.

5) Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- а) самостійне виконання домашніх завдань;
- б) уживання канцеляризмів і діалектів;
- в) набування навичок літературного спілкування;
- г) обмеженість та точність мовлення.

б) Порушенням академічної доброчесності вважається:

- а) професійна та номінативна мова;
- б) діловий і науковий стилі мовлення;
- в) академічний плагіат та списування;
- г) ототожнення людини з природними явищами.

7) Використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації – це...

- а) мовленнєва професійна компетенція;
- б) списування та плагіат;
- в) професіоналізм;
- г) етичний аспект мови.

8) Списування – це...

- а) надання завідомо неправильної інформації про свої знання;
- б) свідома зміна чи модифікація вже існуючих думок;
- в) залучення зовнішніх джерел інформації, крім дозволених;
- г) оприлюднення результатів роботи інших людей.

9) Хто має керуватися правилами та нормами академічної доброчесності?

- а) всі учасники освітнього процесу;
- б) тільки викладачі;

- в) тільки учні та студенти;
- г) комісія, яка перевіряє контрольні роботи студентів.

10) Оприлюднення наукових робіт чи результатів іншої людини – це...

- а) необ'єктивне оцінювання;
- б) академічний плагіат;
- в) невід'ємна частина освітнього процесу;
- г) мовний етикет.

11. Основні порушення академічної доброчесності:

- а) відсутність культури мови;
- б) широке знання різних шарів мови;
- в) відсутність мовленнєвої професійної компетенції;
- г) академічний плагіат, списування, необ'єктивне оцінювання.

12. Яке покарання за порушення академічної доброчесності можуть понести наукові працівники?

- а) звільнення;
- б) відмова у присудженні наукового ступеня;
- в) кримінальна відповідальність;
- г) штраф.

13. Яке покарання за порушення академічної доброчесності можуть понести здобувачі освіти?

- а) у навчальних закладах не передбачено покарання;
- б) санкції та позбавлення стипендії;
- в) повторне проходження оцінювання або навчального курсу;
- г) кримінальна та адміністративна відповідальність.

14. Відповідальність за порушення академічної доброчесності визначається:

- а) спеціальними законами та внутрішніми положеннями закладу освіти;

- б) викладачем даної дисципліни або комісією;
- в) поліцією;
- г) органами самоврядування.

15. Кожна особа, стосовно якої порушено питання академічної доброчесності, має такі права:

- а) не давати ніяких пояснень про свої дії;
- б) ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення;
- в) не брати участь у дослідженні доказів про порушення;
- г) не притягатися до відповідальності.

16. Дайте визначення поняттю «академічний плагіат».

- а) вигадкування даних чи фактів, що стосуються наукової роботи;
- б) оприлюднення власних наукових результатів;
- в) використання цитат або робіт інших авторів без зазначення авторства;
- г) модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу.

17. Яке поняття не відноситься до академічної доброчесності?

- а) списування з Інтернету;
- б) плагіат;
- в) обман;
- г) використання сленгу.

18. Академічна доброчесність відрізняється від поняття доброчесності тим, що...

- а) стосується спортивно-виховного процесу;
- б) стосується освітнього процесу;
- в) стосується освітнього та науково-дослідницького процесів;
- г) стосується науково-дослідницького процесу.

19. Порухення академічної доброчесності викладачем, закріплене в законодавстві.

- а) непередбачена правилами допомога учням під час підсумкового оцінювання;
- б) примушення ходити учнів до навчального закладу;
- в) справедливе оцінювання знань учнів;
- г) перевірка виконання домашнього завдання.

20. У сучасному світі плагіат розглядають як...

- а) життєву необхідність, спричинену певними обставинами;
- б) річ не приємну, але не заборонену;
- в) інтелектуальну крадіжку, незаконне використання результатів праці інших;
- г) не сувору помилку в освітньому процесі.

21. Інтелектуальна свобода – це...

- а) право на свободу переконань і свободу їх виражень;
- б) це поняття не має точного тлумачення;
- в) результат своєї інтелектуальної та творчої діяльності;
- г) сукупність правових норм, щодо визначення інтелектуальної власності.

22. Продовжіть твердження: «Відсутність єдиної позиції викладачів щодо порушень академічної доброчесності»...

- а) ніяк не впливає на освітній процес;
- б) дезорієнтує студентів від дотримання норм академічної доброчесності;
- в) підтверджує цінність проголошених загальноосвітніх стандартів академічного життя;
- г) надихає розвиватися та створювати власні наукові проекти.

23. Вкажіть номер статті, у якій зазначено: «Кожна людина має право на свободу переконань і на вільне їх виявлення»

- а) 20;
- б) 42;
- в) 38;
- г) 19.

24. Вкажіть правильне тлумачення поняття «академічна чесність»:

- а) привласнення або відтворення чужих ідей, текстів або тверджень;
- б) фальсифікація результатів, посилань або будь-якої іншої інформації;
- в) сукупність цінностей та принципів, яких повинна дотримуватись людина при навчанні та оцінюванні;
- г) надання неправдивої інформації викладачу або колегам.

25. До причин академічної нечесності відносять:

- а) високий культурний рівень населення;
- б) стала система цінностей;
- в) продумане та діюче законодавство в сфері авторських прав;
- г) перевантаженість та непродуманість навчальних програм.

26. Якими можуть бути наслідки академічної нечесності?

- а) підвищення професіоналізму у суспільстві;
- б) непрофесіоналізм у своїй справі та підрив робочого процесу;
- в) відсутність проблем із працевлаштуванням;
- г) можливість виконання своєї роботи на належному рівні.

27. До методів вирішення проблеми академічної нечесності відносять:

- а) фінансову зацікавленість учня або викладача;
- б) відсутність контролю над учнями;
- в) заміна письмових завдань усними;
- г) самоконтроль, постійна роз'яснювальна робота.

28. Принцип «менше, але краще» при написанні письмових робіт, означає:

- а) чим більша кількість сторінок, тим вищою буде оцінка;
- б) написаний текст має бути якомога менший за обсягом;
- в) оцінювати будуть, насамперед, оригінальні думки та розкриття теми, а не обсяг написаного;
- г) чим менша кількість слів і літер у виконаному завданні – тим нижчою буде оцінка.

29. На яких ключових цінностях базується академічна доброчесність?

- а) пильність та цікавість;
- б) відповідальність та чесність;
- в) повага та сміливість;
- г) довіра та доброта.

30. Відмовляючись від плагіату або списування студент доводить, що він:

- а) чесна людина, яка виявляє повагу до авторського права інших людей;
- б) висловлює думку іншої людини;
- в) працює над вирішенням поставлених завдань за допомогою знань інших людей;
- г) не розвиває власні навички та знання.

ТЕМА 2. ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.

31. Надайте тлумачення поняттю «інтелектуальна власність».

- а) форма власності;
- б) результат творчої діяльності;
- в) об'єктивна форма, яка може бути використана для задоволення матеріальних потреб людини;
- г) майнові права.

32. Об'єктами права інтелектуальної власності є:

- а) промислова власність;
- б) потреби людини;

- в) квартира, будинок, ділянка землі;
- г) авторське право.

33. У якому кодексі закріплені права інтелектуальної власності?

- а) кримінальному;
- б) цивільному;
- в) адміністративному;
- г) земельному.

34. Інтелектуальна власність НЕ включає в себе:

- а) інтелектуальний продукт як результат творчих зусиль;
- б) майнові права на інтелектуальний продукт;
- в) нематеріальний актив інтелектуального продукту;
- г) оприлюднення твору.

35. Основним законом, що регулює правовідносини у сфері інтелектуальної власності, став:

- а) Закон України «Про авторське право та суміжні права» від 23.12.1993 р.;
- б) Закон України «Про охорону прав на сорти рослин» від 21.04.1993 р.;
- в) Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів та послуг» від 15.12.1993 р.;
- г) Закон України «Про боротьбу з корупцією» від 4.10.1995р.

36. Результат інтелектуальної діяльності людини в будь-якій сфері – це...

- а) інтелектуальна власність;
- б) право власності;
- в) інтелектуальна діяльність;
- г) винахід.

37. До нейтральних об'єктів інтелектуальної власності не належать:

- а) сорти рослин;

- б) інтегральні мікросхеми;
- в) комерційні таємниці;
- г) дипломна робота.

38. Виключно в державній власності можуть бути такі об'єкти:

- а) золоті прикраси;
- б) наукові роботи;
- в) підприємства власного харчування;
- г) знаки на товари та послуги.

39. У сучасних умовах об'єктом власності не може бути:

- а) фізична особа;
- б) науковий винахід;
- в) космічна лабораторія;
- г) залізнична дорога.

40. Юридичне закріплення за певними особами їхніх прав на результати інтелектуальної діяльності у промисловій, науковій, художній, виробничій та інших сферах, називають...

- а) правова норма;
- б) інтелектуальна власність;
- в) земельний кодекс;
- г) кримінальне право.

41. На скільки груп можна поділити об'єкти права інтелектуальної власності?

- а) три групи;
- б) чотири групи;
- в) сім груп;
- г) не поділяються взагалі.

42. Не є об'єктами авторського права:

- а) усні твори у вигляді лекцій;
- б) усні твори у вигляді виступів;
- в) усні твори у вигляді промов;
- г) усні твори у вигляді новин.

43. Об'єктами права індивідуальної власності є:

- а) збірник за тематикою;
- б) укази;
- в) нормативні акти державних органів;
- г) закони.

44. Майнові права автора діють:

- а) за життя та 70 років після його смерті;
- б) за життя автора;
- в) 30 років після смерті;
- г) завжди.

45. До порушення права інтелектуальної власності не відносяться:

- а) піратство;
- б) плагіат;
- в) зміна інформації;
- г) цитата з прямим посиланням на її автора.

46. Об'єктами права індивідуальної власності можуть бути...

- а) тільки результати інтелектуальної діяльності;
- б) тільки результати творчої діяльності;
- в) не тільки результати інтелектуальної та творчої діяльності;
- г) товари та послуги.

47. Патент – це...

- а) охоронний документ;
- б) акт;

- в) свідоцтво;
- г) диплом.

48. До промислової власності належать:

- а) результати творчої діяльності;
- б) новини на телебаченні;
- в) промисловий зразок;
- г) технічні рішення.

49. До літературної власності належать:

- а) комп'ютерні програми;
- б) літературні та художні твори;
- в) товарні знаки;
- г) промислові зразки.

50. На які з нижче наведених галузей НЕ поширюється область авторського права?

- а) наука;
- б) література;
- в) мистецтво;
- г) лісове господарство.

51. Порушення авторського права – це...

- а) дії, спрямовані на протиправне використання інтелектуальної власності;
- б) порушення прав фізичних чи юридичних осіб, які пов'язані з майном;
- в) нехтування юридичними нормами, що регулюють суспільні відносини щодо раціонального використання землі;
- г) використання у своїй науковій праці цитати з прямим посиланням на її автора.

52. Дії, спрямовані на протиправне використання об'єктів права інтелектуальної власності, що належать іншим особам, умисно вчинені особою, яка розуміє протизаконний характер цих дій – це...

- а) запозичення;
- б) цитування;
- в) піратство;
- г) архаїзми.

53. Дайте визначення поняттю «плагіат»:

- а) оприлюднення, повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору;
- б) розповсюдження копій фільмів або телепередач шляхом копіювання;
- в) нелегальне копіювання комп'ютерних програм;
- г) використання народного фольклору.

54. Фізична особа, творчою працею якої було створено твір – це...

- а) цитата;
- б) автор;
- в) літературний твір;
- г) комп'ютерна програма.

55. Уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого твору з посиланням на автора.

- а) плагіат;
- б) піратство;
- в) цитата;
- г) запозичення.

56. Скільки основних способів захисту авторських прав існує в Інтернеті?

- а) п'ять;
- б) три;
- в) десять;

г) не існує.

57. Що таке самоплагіат?

- а) оприлюднення власних раніше опублікованих наукових результатів як нових;
- б) вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- в) свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- г) дії, спрямовані на протиправне використання об'єктів права інтелектуальної власності.

58. Списування – це...

- а) виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації;
- б) свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних;
- в) надання завідомо неправдивої інформації щодо власної наукової діяльності;
- г) академічний плагіат або самоплагіат.

59. Якщо студенти в своїх письмових роботах цитують автора або джерело не дослівно, а передають авторську ідею своїми словами, перефразовують, вони повинні...

- а) подавати перефразування як повністю власну, оригінальну ідею чи думку;
- б) оформити увесь текст з перефразуванням у лапки – як авторську цитату;
- в) спершу навести повністю цитату із зазначенням автора та джерела, а вже потім – власне перефразування;
- г) лапок не використовувати, але обов'язково згадати автора.

60. Якого покарання може вимагати автор за плагіат?

- а) тільки дисциплінарного покарання;
- б) відшкодування моральної шкоди у розмірі, який визначається судом;
- в) кримінального покарання;
- г) тільки повернення своєї роботи або її частини.

61. Що таке інтелектуальна власність? Дайте визначення.

- а) предмети матеріального світу, які перебувають у власності суб'єкта права;
- б) результат інтелектуальної, творчої діяльності однієї людини або кількох осіб;
- в) матеріальне чи інтелектуальне майно, яке перебуває у володінні власника;
- г) це сукупність правових норм, які регулюють відносини, пов'язані з володінням і користуванням майном.

62. Які об'єкти інтелектуальної власності є результатом технічної творчості?

- а) літературні і художні твори;
- б) винаходи, торговельні марки;
- в) комерційні таємниці;
- г) збірники загальних даних.

63. З яких двох груп складається право інтелектуальної власності?

- а) право на визнання особи творцем та право на недоторканість об'єкту інтелектуальної власності;
- б) право постійного користування та право розподілу інтелектуальної власності;
- в) право купівлі та продажу інтелектуальної власності;
- г) право користування й оренди інтелектуальної власності.

64. Оберіть об'єкти промислової власності?

- а) художній твір, літературна збірка;

- б) речовина та штам грипу;
- в) товарний знак та дизайн етикетки;
- г) відеозапис новин.

65. Що таке винахід?

- а) проєкт, інформаційне, натурно-матеріальне чи описово-макетне уявлення предмета;
- б) технічне рішення, що є новим, корисним у господарській діяльності і може бути практично застосоване;
- в) вид діяльності, пов'язаний з проектуванням предметного світу;
- г) форма духовно-пізнавального відображення певних закономірних зв'язків та відношень зовнішнього світу.

66. Оберіть об'єкти авторського права:

- а) промова і комп'ютерна програма;
- б) державні символи та грошові знаки;
- в) повідомлення про новини дня;
- г) закони та судові рішення.

67. До основних типів власності належать:

- а) колективна та приватна;
- б) приватна та державна;
- в) державна та корпоративна;
- г) суспільна та приватна.

68. У сучасних умовах об'єктом власності НЕ може бути...

- а) науковий винахід;
- б) літературна збірка;
- в) фізична особа;
- г) залізна дорога.

69. Найменш прогресивною формою власності є...

- а) приватна власність;
- б) індивідуальна власність;
- в) колективна власність;
- г) немає правильної відповіді.

70. До колективної власності відноситься:

- а) космічна лабораторія;
- б) кінофільм;
- в) земельна ділянка;
- г) світовий океан.

71. Витоки сучасної академічної доброчесності сягають...

- а) 1989 року;
- б) 1960 року;
- в) 1756 року;
- г) 1999 року.

72. Відповідальний підхід до освітньої та наукової діяльності не включає в себе:

- а) визнання своїх помилок;
- б) цитування інших;
- в) плагіювання текстів;
- г) отримання патенту.

73. На яких ключових цінностях базується академічна доброчесність?

- а) хитрість та хоробрість;
- б) сміливість та пильність;
- в) цікавість та довіра;
- г) відповідальність та чесність.

74. Проблема академічної доброчесності включає в себе:

- а) боротьбу с плагіатом;

- б) систематизація наукових досліджень;
- в) здобуття нових знань;
- г) проблема реалізації людини.

75. Передача оригінальних ідей власними словами, що допомагає удосконалювати свій власний стиль – це...

- а) плагіат;
- б) перефразування;
- в) обман;
- г) узагальнення.

76. Повтор слово в слово якогось елементу тексту з джерела з прямим посиланням на автора – це...

- а) плагіат;
- б) перефразування;
- в) цитата;
- г) самоплагіат.

77. Чи вважається стаття, опублікована в Інтернеті, об'єктом авторського права?

- а) так, вважається;
- б) ні, не вважається;
- в) так, за умови, що ця стаття протягом 1 року буде видана друком;
- г) так, за умови, що ця стаття вже є надрукована.

78. Чи правомірно говорити про неможливість використання ніяких матеріалів без дозволу їх авторів?

- а) так;
- б) ні;
- в) в деяких випадках;
- г) тільки на деякі теми.

79. Чи можна розмістити на своєму сайті видану друком статтю деякого автора?

- а) можна, із вказуванням автора та джерела запозичення;
- б) можна, з дозволу видавця, який видав дану статтю;
- в) можна, але обов'язково з дозволу автора і з виплатою йому авторського гонорару;
- г) можна, оскільки опубліковані статті не охороняються авторським правом.

80. Яку інформацію необхідно вказати при цитуванні статті, що розміщена на іншому авторському сайті?

- а) ім'я автора;
- б) ім'я автора, назву статті, електронну адресу сайту, з якого запозичена стаття;
- в) адресу сайту, з якого запозичена стаття;
- г) назву статті і назву сайту.

ТЕМА 3. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У СФЕРІ ОСВІТИ ТА НАУКИ.

81. Основним інструментом дотримання академічної доброчесності є...

- а) Кодекс України;
- б) Кодекс честі;
- в) кримінальний кодекс;
- г) сімейне право.

82. Яка мета дотримання правил академічної доброчесності для студентів?

- а) створення сприятливої атмосфери для навчання та рівних можливостей для отримання якісної освіти;
- б) уміння правильно використовувати плагіат у своїх працях;
- в) відсутність контролю за дотриманням оригінальності робіт;
- г) можливість надання недостовірної інформації.

83. Академічна культура – це...

- а) відносини, цінності та поведінка людей, котрі працюють або навчаються в університетах;
- б) сукупність матеріальних і духовних цінностей, створених людством протягом його історії;
- в) сфера діяльності людини, функцією якої є систематизація знань та навичок;
- г) культура, популярна серед широких верств населення.

84. Вкажіть, які правила цитування є правильними:

- а) відсутність лапок при використанні текстових фрагментів;
- б) посилання на інше джерело;
- в) неправильне оформлення посилання, що ускладнює пошук джерела;
- г) коротка цитата в лапках із зазначенням автора з цифровим посиланням на роботу.

85. Типовими прикладами самоплагіату є:

- а) публікація однієї і тієї самої наукової роботи;
- б) використання цитати з роботи іншої людини;
- в) аналіз нових, не опублікованих даних;
- г) доповнення даних наукової роботи.

86. Надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої чи наукової діяльності – це...

- а) плагіат;
- б) піратство;
- в) обман;
- г) фальсифікація.

87. Необ'єктивне оцінювання – це...

- а) використання однакових критеріїв при оцінюванні робіт;
- б) свідоме завищення чи заниження оцінки результатів навчання;
- в) створення рівних умов навчання для здобувачів освіти;
- г) вчасне повідомлення здобувачів освіти про перевірку знань.

88. Сукупність етичних принципів та правил, якими мають керуватися всі учасники освітнього процесу, називається...

- а) культурна етика;
- б) доброчесність;
- в) академічна етика;
- г) моральні норми.

89. Які основні чинники академічної доброчесності?

- а) сміливість і хоробрість;
- б) чесність і довіра;
- в) чесність і повага до роботи інших;
- г) усе вище перелічене.

90. Академічна доброчесність поєднує в собі...

- а) етичні норми й правила поведінки людини в освітньо-науковому середовищі;
- б) етичні й адміністративні норми;
- в) кримінальне право й закон України;
- г) етичні й культурні норми.

91. Надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі – це...

- а) плагіат;
- б) цитування;
- в) хабарництво;

г) обман.

92. До порушення академічної доброчесності не відносять:

- а) плагіат;
- б) цитування з посиланням на автора;
- в) хабарництво;
- г) списування.

93. Фальсифікація – це...

- а) свідома зміна чи модифікація вже наявних даних;
- б) надання завідомо неправдивої інформації;
- в) оприлюднення власних раніше опублікованих результатів;
- г) виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел.

94. Фабрикація – це...

- а) необ'єктивне оцінювання виконаної роботи інших;
- б) оприлюднення роботи іншої людини під своїм іменем;
- в) вигадкування не існуючих даних чи фактів;
- г) хабарництво.

95. Оберіть правильне твердження:

- а) порушення академічної доброчесності проявляються лише під час навчання у середній та старшій школах;
- б) академічний плагіат — це єдиний вид порушення академічної доброчесності;
- в) недотримання академічної доброчесності школярами та студентами – розповсюджена проблема у всіх країнах;
- г) списування не є порушенням академічної доброчесності.

96. Щоб допомогти студентам зрозуміти і прийняти важливість академічної доброчесності, викладачеві необхідно, насамперед, працювати над формуванням в учнів правильної...

- а) дикції;
- б) поведінки;
- в) мотивації;
- г) старанності.

97. У перекладі з латини слово «плагіат» означає...

- а) позичання;
- б) ошуканство;
- в) викрадення;
- г) запозичення.

98. Причиною неусвідомленого, випадкового плагіату в письмових роботах часто є...

- а) недостатня кількість часу для їхнього написання;
- б) використання Інтернет ресурсів;
- в) незацікавленість у темі роботи;
- г) недостатня обізнаність про правила цитування і оформлення джерел.

99. ЗНО, іспити та співбесіда при працевлаштуванні – хороші приклади, щоб продемонструвати...

- а) цінність власних знань;
- б) переваги української системи освіти;
- в) принципи роботи ринку зайнятості;
- г) недоліки конкурентної боротьби.

100. Щоб отримати якісну вищу освіту, абітурієнти, обираючи спеціальність, обов'язково повинні звертати увагу на прохідні бали для цієї спеціальності і, за інших рівних умов, обирати спеціальність із...

- а) спеціальність, яку радять обрати батьки;
- б) спеціальність, яка не вимагає прохідних балів і результатів ЗНО;
- в) нижчими прохідними балами, адже тоді шанси на вступ підвищуються;

г) вищими прохідними балами, адже вони означають сильніший студентський колектив і більш якісне навчання.

101. Здатність до пошуку та засвоєння нових знань, набуття нових умінь і навичок – це...

- а) математична компетентність;
- б) ініціативність і підприємливість;
- б) уміння вчитися впродовж життя;
- г) екологічна грамотність.

102. Приписування однією особою собі авторства творчих здобутків іншої особи називається...

- а) плагіат;
- б) копіювання;
- в) запозичення;
- г) імпортування.

103. Відтворення та розповсюдження твору без дозволу автора називається...

- а) крадіжка;
- б) піратство;
- в) самоплагіат;
- г) авторське право.

104. За відсутності комерційної мети, в яких цілях допускається використання відео?

- а) економічних;
- б) політичних;
- в) освітніх;
- г) технічних.

105. Хто є первинним суб'єктом авторського права?

- а) роботодавець;
- б) автор;
- в) спадкоємці особи, яка створила твір;
- г) видання, в котрому цей твір було опубліковано.

106. Авторське право виникає...

- а) з моменту написання твору;
- б) з моменту опублікування твору;
- в) з моменту виникнення ідеї твору;
- г) з моменту набуття прав інтелектуальної власності на твір.

107. Яким документом засвідчується право інтелектуальної власності на наукове відкриття?

- а) свідоцтвом;
- б) дипломом;
- в) патентом;
- г) ідеєю.

108. Які твори не є об'єктами авторського права?

- а) повідомлення про новини дня;
- б) комп'ютерні програми;
- в) наукові статті;
- г) літературні твори.

109. Що може бути об'єктом винаходу?

- а) креслення;
- б) реферат;
- в) наукова стаття;
- г) речовина.

110. Особисті немайнові права інтелектуальної власності є чинними:

- а) протягом життя автора;
- б) безстроково;

- в) протягом життя автора й п'ятдесят років після його смерті;
- г) протягом життя й сто років після його смерті.

ТЕМА 4. НАУКОВА ЕТИКА В КОНТЕКСТІ АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ СУЧАСНОСТІ.

111. Монографія, стаття, автореферат, препринт, тези доповідей, наукова доповідь, збірник наукових праць – це перелік:

- а) літературних публікацій;
- б) наукових публікацій;
- в) публікацій у вільному стилі;
- г) фольклорних публікацій.

112. Монографія – це...

- а) науково-книжкове видання певного дослідження однієї проблеми або теми, що належить одному чи кільком авторам;
- б) це вміщені в науковому журналі чи збірнику результати дослідження конкретного питання;
- в) це наукове видання у вигляді брошури авторського реферату проведеного дослідження;
- г) це неперіодичні збірники підсумків наукових конференцій, доповідей, рекомендацій та рішень.

113. Дайте визначення поняттю «стаття»:

- а) це неперіодичні збірники підсумків наукових конференцій, доповідей, рекомендацій та рішень;
- б) це вміщені в науковому журналі чи збірнику результати дослідження конкретного питання;
- в) це наукове видання у вигляді брошури авторського реферату проведеного дослідження;
- г) науково-книжкове видання певного дослідження однієї проблеми або теми, що належить одному чи кільком авторам.

114. Наукове видання у вигляді брошури авторського реферату проведеного дослідження, яке подається на здобуття наукового ступеня – це...

- а) монографія;
- б) стаття;
- в) автореферат дисертації;
- г) збірки наукових праць.

115. Вихідні дані наукового видання включають в себе:

- а) місце випуску видання, назву видавництва і рік випуску;
- б) ім'я автора та рік видання;
- в) тільки назву видання;
- г) ім'я автора та місце випуску видання.

116. Різновид наукової діяльності у формі проведення перевірок результатів дослідження – це...

- а) лекція;
- б) нарада;
- в) апробація;
- г) симпозіум.

117. Етика розглядається як:

- а) форма людської поведінки;
- б) галузь пізнання;
- в) форма взаємин між людьми;
- г) узвичаєння наукового середовища.

118. Предметом наукової етики виступає:

- а) моральність;
- б) мораль;
- в) моральна культура;
- г) усі варіанти.

119. До предмета соціально-педагогічної етики відносять:

- а) соціально-педагогічну творчість;
- б) соціально-педагогічну мораль;
- в) соціально-педагогічну професійність;
- г) соціально-педагогічну самостійність.

120. Духовний аспект етики виражає:

- а) загальна етика;
- б) професійна етика;
- в) суспільна етика;
- г) специфічна етика.

121. Поняття «мораль» та «етика» тотожні?

- а) так;
- б) ні;
- в) поняття «етика» ширше;
- г) поняття «мораль» ширше.

122. До функцій наукової етики належать;

- а) фіскальна;
- б) описова;
- в) ціннісно-орієнтаційна;
- г) функція вироблення етичних знань.

123. Етичні аспекти, що визначають правильність етичного поведіння:

- а) матеріальний аспект;
- б) моральний аспект;
- в) духовний аспект;
- г) практичний аспект.

124. Кодекс професійної етики – це документ, який...

- а) дає відповідні рекомендації, точно визначає критерії поведінки, специфічні для певної професії;
- б) дає відповіді на всі запитання, що стосуються поведінки людей;
- в) визначає норми поведінки і сприяє підвищенню дисципліни;
- г) всі відповіді вірні.

125. Наукова етика взаємодіє з такими науками:

- а) педагогіка;
- б) історія;
- в) психологія;
- г) всі варіанти.

126. Професійна етика – це...

- а) наука, яка вивчає права, обов'язки та відповідальність будь-якої особистості в суспільстві;
- б) прикладна соціально-філософська дисципліна, яка вивчає походження, сутність, специфіку, суспільні функції морально-професійних норм і стосунків, закономірності їх розвитку на різних історичних етапах;
- в) наука, яка в поєднанні з педагогікою та психологією визначає моральні принципи та норми, якими повинна керуватись особистість при виконанні службових обов'язків;
- г) сукупність форм щоденної поведінки людини (у побуті, у спілкуванні з іншими людьми), у яких знаходять зовнішнє вираження моральні та естетичні норми такої поведінки.

127. Об'єктом вивчення в науково-професійній етиці є система взаємозумовлених стосунків, основу яких складає:

- а) ставлення спеціаліста до об'єкта праці;
- б) ставлення спеціаліста до суспільства;
- в) ставлення спеціаліста до колег;
- г) всі відповіді вірні.

128. Параметр тексту, який показує, наскільки унікальними є вхідні в текст фрази і наскільки часто вони використовуються в контенті вже проіндексованих сторінок інших ресурсів – це...

- а) унікальність тексту;
- б) достовірність тексту;
- в) актуальність тексту;
- г) науковість тексту.

129. Документ, що пройшов «редакційно-видавниче опрацювання, виготовлений друкуванням, тисненням або іншим способом, містить інформацію, призначену для поширення і відповідає вимогам державних стандартів – це...

- а) монографія;
- б) стаття;
- в) видання;
- г) препринт.

130. Розтлумачте поняття «система виявлення збігів».

- а) вимога наукової чесності при викладі результатів дослідження;
- б) програмно-апаратний комплекс для порівняльного аналізу текстових документів на предмет наявності збігів/ідентичності/схожості;
- в) параметр тексту, який показує, наскільки унікальними є вхідні в текст фрази;
- г) властивість інформації бути правильно сприйнятою, ймовірність відсутності помилок, безсумнівна вірність наведених відомостей, які сприймає людина.

131. Скільки основних блоків можна виділити у професійній етиці педагога?

- а) три блоки;
- б) сім блоків;
- в) чотири блоки;

г) десять блоків.

132. Відповідальність, академічний характер наукової діяльності, творчість та проблема «конкурентоспроможності» в науковій діяльності – це перелік...

- а) якостей науковця;
- б) особливостей професійної етики науковця;
- в) моральних цінностей сучасної людини;
- г) вимог до абітурієнта.

133. Діяльність людини, спрямована на створення якісно нових, невідомих раніше духовних або матеріальних цінностей (нові твори мистецтва, наукові відкриття, інженерно-технологічні, управлінські чи інші інновації тощо) – це...

- а) творчість;
- б) система;
- в) відомості;
- г) наука.

134. Етика – це наука, що вивчає мораль. Чи погоджуєтесь Ви з таким визначенням?

- а) так;
- б) частково;
- в) загалом правильно;
- г) ні.

135. Яке з тверджень про наукову етику не є правильним?

- а) це наука про поведінку людини в суспільстві;
- б) це філософська наука про мораль;
- в) норми поведінки певної суспільної чи професійної групи;
- г) це поступовий процес розширення області відомого людству, відсування границь невідомого.

136. Проаналізуйте наведені нижче судження. Виберіть найбільш правильне.

- а) науково-технічний прогрес погіршує норми;
- б) науково-технічний прогрес поліпшує норми;
- в) науково-технічний прогрес ніяк не впливає на норми;
- г) науково-технічний прогрес сприяє розвитку нових нормів.

137. Назвіть моральні чинники професійної культури спілкування?

- а) міцність шлюбу;
- б) повна взаємна пристосованість, відсутність конфліктів;
- в) здійснення бажань більш широких груп/родичів;
- г) система культури мовлення та поведінки у колективі.

138. Тлумачення цього поняття виявляється в тому, що саме ми обираємо за мету життя та як діємо для досягнення мети. Людина, сама вирішує, що робити, то й несе особисту відповідальність за свої дії.

- а) воля;
- б) свобода;
- в) відповідальність;
- г) моральність.

139. Сукупність моральних норм, які виникли віддавна і живуть понині, називається:

- а) духовними цінностями;
- б) загальнолюдськими цінностями;
- в) особистими цінностями;
- г) громадянськими цінностями.

140. Взаємини людей, що виявляються в обміні інформацією – це?

- а) виховання;
- б) розмова;

- в) спілкування;
- г) довіра.

ТЕМА 5. ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ.

141. Основою академічного письма є:

- а) вміння висловлювати думки;
- б) вміння читати і розуміти текст;
- в) металінгвістичні вміння і навички;
- г) читати написане критично.

142. Уміння виражати думки за допомогою дискусій і досліджень – це...

- а) міжкультурна грамотність;
- б) академічна грамотність;
- в) стилістична грамотність;
- г) інформаційна грамотність.

143. Аналітико-критичне читання тексту передбачає;

- а) загальне ознайомлення із змістом тексту та вияв його основної ідеї;
- б) творче читання, що спрямовується на постановку різного типу питань до тексту, сортування наукового матеріалу під певним кутом зору, коментарі до фрагментів наукового тексту, його рецензування;
- в) детальне опрацювання наукового тексту, його аналіз та оцінка;
- г) попереднє ознайомлення із книгою і виділення ключових слів, зокрема, в анотації, змісті, передмові /вступі, окремих частинах тексту.

144. Академічна доброчесність має на меті:

- а) забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;
- б) отримання високого рівня освіти;
- в) створення середовища відповідальних та чесних науковців;
- г) виховання сумлінних здобувачів освіти.

145. Соціальна та моральна відповідальність за процес і результати дослідження, що формується в культурно-освітньому просторі вищого навчального закладу це...

- а) свідома поведінка в недотриманні авторства текстів та результатів наукової роботи;
- б) особливий вид діяльності науковців;
- в) академічна добросовісність;
- г) основна риса академічної культури.

146. Об'єктами інтелектуальної власності є результати:

- а) фізичної діяльності;
- б) духовно-емоційної діяльності;
- в) розумової діяльності;
- г) усі відповіді правильні.

147. Фізична особа, творчою працею якої створюється об'єкт права інтелектуальної власності, – це...

- а) об'єкт права інтелектуальної власності;
- б) суб'єкт права інтелектуальної власності;
- в) генератор права інтелектуальної власності;
- г) жодної правильної відповіді.

148. Що, на вашу думку, є недоліками дистанційного навчання?

- а) мобільність навчання;
- б) можливість навчатися у будь-який час;
- в) можливість навчатися у своєму темпі;
- г) відсутність мотивації та нестача практичних навичок у студентів.

149. Авторство певного винаходу чи інновації охороняється документом...

- а) патентом;

- б) товарним знаком;
- в) торговою маркою;
- г) постановою.

150. До первинних суб'єктів права інтелектуальної власності належать всі, окрім:

- а) автора художнього твору;
- б) родичів автора твору;
- в) винахідника нового приладу;
- г) співавтора винаходу.

151. Повторне оприлюднення автором одного й того ж матеріалу з метою отримання прибутку – це...

- а) реплікація;
- б) ре публікація;
- в) фальсифікація;
- г) списування.

152. Фальсифікація передбачає:

- а) підтасовування результатів дослідження;
- б) використання фрагменту чужого дослідження без відповідних посилань;
- в) проведення декількох досліджень з обраної теми;
- г) публікація результатів одного дослідження в різних роботах під різною назвою.

153. Здатність творити, здатність до творчих дій, що зумовлюють нове незвичне бачення проблеми чи ситуації називається...

- а) креативністю;
- б) творчістю;
- в) критичним мисленням;
- г) здібностями особистості.

154. Інтернет-курс з великомасштабною інтерактивною участю та відкритим доступом через Інтернет – це...

- а) масовий відкритий онлайн-курс;
- б) тренінг;
- в) дистанційне навчання;
- г) онлайн- нарада.

155. Недоліками онлайн-курсів є:

- а) різний вік користувачів;
- б) наявність засобів зворотного зв'язку та обміну думками між учасниками;
- в) відкритість та глобалізація освіти;
- г) відсутність «живого» спілкування та великий масив інформації.

ТЕМА 6. КУЛЬТУРА УСНОГО НАУКОВОГО МОВЛЕННЯ.

156. Оберіть правильне тлумачення терміну «структурування промови».

- а) вимога до написання промови тільки у науковому стилі;
- б) творчий процес, який майже не підлягає стандартизації;
- в) чітко сформовані критерії;
- г) надання чіткої теми промови.

157. Жанр наукового стилю, який припускає розгорнуте повідомлення на спеціальну тему на конференції вчених, засіданні вченої ради, наукового товариства – це...

- а) творчий процес;
- б) робоча нарада;
- в) наукова робота;
- г) науковий виступ.

158. Іntenція (винайдення), диспозиція (розташування), елокуція (словесне оформлення думки), меморія (запам'ятовування), акція

(публічне виголошення виступу), релаксація (ослаблення напруження) – це етапи...

- а) проведення наукового виступу;
- б) підготовки наукового виступу;
- в) перевірки наукового виступу;
- г) написання наукового виступу.

159. Складання деталізованого плану наукового виступу відбувається на етапі:

- а) інтенції;
- б) елокуції;
- в) диспозиції;
- г) меморії.

160. Етап, на якому виконується аналіз змісту й композиції наукового виступу:

- а) меморія;
- б) релакс;
- в) складання;
- г) диспозиція.

161. Форма колективного обговорення, мета якого – виявити істину або знайти правильний розв'язок порушеного питання через висловлення власних міркувань та зіставлення поглядів опонентів на проблему – це...

- а) науковий виступ;
- б) нарада;
- в) дискусія;
- г) диспозиція.

162. Де саме запровадили дискусію?

- а) в Стародавній Греції;

- б) в Стародавньому Римі;
- в) в Англії;
- г) в Америці.

163. Оберіть правильне тлумачення поняття «диспут».

- а) виступ однієї особи на велику аудиторію;
- б) заздалегідь підготовлена публічна суперечка;
- в) імпровізований виступ людини;
- г) не підготовлена суперечка двох і більше осіб.

164. Форма мислення, що обґрунтовує правильність та достовірність судження – це...

- а) диспут;
- б) суперечка;
- в) аргумент;
- г) полеміка.

165. Збори або нарада представників певних держав, партійних, громадських, наукових організацій з метою обговорення і вирішення певних питань – це...

- а) суперечка;
- б) диспут;
- в) конференція;
- г) дискусія.

166. Комп'ютерна презентація – це...

- а) це двосторонній обмін інформацією (розмова, спілкування) між двома або більше людьми у вигляді питань та відповідей;
- б) це написаний чи надрукований на папері текст, звернений до адресата;
- в) набір слайдів, підготовлених з використанням інформаційних технологій і призначених для демонстрації даних;

г) це короткий переказ змісту наукової роботи, книги або вчення, оформлене у вигляді письмової публічної доповіді; доповідь на задану тему, зроблена на основі критичного огляду відповідних джерел інформації

167. Слайд презентації – це...

- а) це спеціальний відео- або аудіоефект, доданий до основного тексту або до певного об'єкта;
- б) це основний елемент презентації, що може містити текстові, графічні, відео- та звукові об'єкти, гіперпосилання;
- в) це процес художньо-технічного проектування виробів або їхніх комплексів;
- г) це набір значень властивостей об'єктів, який має власне ім'я.

168. Етапи створення презентації:

- а) планування, розробка, репетиція, створення;
- б) планування, розробка, створення, репетиція;
- в) планування, репетиція, розробка, створення;
- г) розробка, планування, репетиція, створення.

169. Перший слайд презентації має назву...

- а) головний;
- б) титульний;
- в) початковий;
- г) звичайний.

170. При плануванні презентації відбувається...

- а) створення слайдів на комп'ютері;
- б) перевірка та редагування презентації;
- в) демонстрація презентації;
- г) визначення мети, сценарію та структури презентації.

171. Тези – це...

- а) коротко сформульовані положення наукових матеріалів (статей, лекцій, доповідей), які розкривають суть усієї інформації;
- б) короткий переказ змісту наукової роботи, книги або вчення;
- в) написаний чи надрукований на папері текст, звернений до певної фізичної або юридичної особи;
- г) вид науково-дослідницької роботи.

172. Який пункт не є обов'язковим в структурі наукової статті?

- а) висновки;
- б) анотація;
- в) ключові слова;
- г) назва статті.

173. Чи є різниця між цитуванням і копіюванням тексту?

- а) так, цитування – це чужий текст, взятий в лапки і біля якого вказаний номер джерела в квадратних дужках. А копіювання – це просто переписаний чужий текст без посилання на першоджерело.
- б) ні, різниці немає. Цитування і копіювання тексту неприпустимі в написанні статті;
- в) ні, різниці немає, адже це синоніми;
- г) жодна відповідь не є вірною.

174. Як правильно почати писати статтю?

- а) потрібно почати з назви статті;
- б) знайти цікавий матеріал, почати писати з основної частини;
- в) дослідити тему дослідження, почати з вступу, потім - основна частина, висновок;
- г) дослідити тему й почати з висновку.

175. Як зветься людина, яка перевіряє наукову статтю?

- а) рецензент;

- б) викладач;
- в) науковець;
- г) жодного правильного варіанту.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПИСЕМНЕ МОВЛЕННЯ

ТЕМА 7. ОСОБЛИВОСТІ АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА ТА АКАДЕМІЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ.

176. Основою академічного письма є:

- а) вміння висловлювати думки;
- б) вміння читати і розуміти текст;
- в) металінгвістичні вміння і навички;
- г) читати написане критично.

177. Вміння виражати думки за допомогою дискусій і досліджень – це...

- а) міжкультурна грамотність;
- б) академічна грамотність;
- в) стилістична грамотність;
- г) інформаційна грамотність.

178. Знання предмета, розуміння обговорюваних питань в їх контексті, правильний вибір стилістики та мови в залежності від адресата і призначення тексту, тобто від жанру і дисципліни, передбачає:

- а) культурний вимір;
- б) інформаційний вимір;
- в) операційний вимір;
- г) критичний вимір.

179. Загальне ознайомлення із змістом тексту та вияв його основної ідеї передбачає:

- а) поглиблене читання;
- б) ознайомлювальне читання;
- в) переглядове читання;
- г) аналітико-критичне читання.

180. Формує креативний підхід до практичного використання набутого знання в усіх галузях життєдіяльності, що готує людей до змін та невизначеності, до активного творчого перетворення дійсності...

- а) критичне мислення;
- б) індивідуальне мислення;
- в) академічне письмо;
- г) креативне мислення.

181. Функціональний різновид літературної мови, що обслуговує різні галузі науки, виробництва, освіти, репрезентує відповідні результати науково-дослідницької діяльності як окремих науковців, так і наукових колективів, актуалізує й популяризує їхні наукові ідеї у спеціалізованих текстах різних жанрів – це...

- а) науковий стиль;
- б) літературний стиль;
- в) публіцистичний стиль;
- г) художній стиль.

182. Результат академічної комунікації, який являє собою структурно цілісний, логічно завершений комунікативний блок, її структурно-мовна складова й водночас реалізація – це...

- а) текст науковий;
- б) текст академічний;
- в) текст науковий (академічний) вторинний;
- г) текст функціональний.

183. Репрезентація результатів наукових пошуків, обґрунтування гіпотез, доведення істинності теорій, класифікація й систематизація знань, збудження інтелекту адресата для їх осмислення – це основне призначення...

- а) художнього стилю;
- б) публіцистичного стилю;

- в) наукового стилю;
- г) розмовного стилю.

184. Оберіть загальні ознаки наукового стилю.

- а) використання термінів, назв, символів, таблиць, діаграм, схем, графіків;
- б) використання розповіді й опису;
- в) естетика мовлення, призначення якої – розбудити в читача почуття прекрасного;
- г) усна форма спілкування, неофіційність та невимушеність.

185. Укажіть, у якому варіанті відповіді правильно визначено ознаки наукового стилю.

- а) загальноживана лексика, експресивна насиченість, діалогічна форма спілкування поряд з авторським текстом, риси індивідуалізації мовлення;
- б) широко використовуються емоційно-забарвлені слова, суспільно-політична лексика, риторичні запитання, вигуки;
- в) основна лексика – загальноживані слова, позбавлені емоційно-стилістичного забарвлення, стилістично нейтральні, які вживаються лише в конкретно-логічному значенні;
- г) вживаються специфічні, синтаксично неподільні словосполучення, терміни.

186. Критичне мислення – це...

- а) вміння критикувати;
- б) вміння обмірковувати;
- в) вміння оцінювати ситуацію;
- г) вміння суперечити.

187. Процес фізичної реалізації знань у щось матеріальне. Іноді може бути складнішим, за теоретичне мислення, адже часто розгортається при

екстремальних обставинах і при відсутності умов для перевірки гіпотези – це...

- а) критичне мислення;
- б) теоретичне мислення;
- в) практичне мислення;
- г) логічне мислення.

188. Письмове або усне цілісне утворення, що становить лінійну послідовність висловлень, об'єднаних тематичними, логічними, смисловими та сюжетно-композиційними зв'язками – це...

- а) промова;
- б) текст;
- в) сюжет;
- г) виступ.

189. Професійна спрямованість, креативність, полілогічність, стилістична розширеність – це ознаки...

- а) художнього твору;
- б) професійної наради;
- в) академічного дискурсу;
- г) критичного мислення.

190. Зразок, за яким будується текст будь-якого літературного твору. Являє собою сукупність певних ознак, які дозволяють віднести текст до роду епосу, лірики чи драми.

- а) жанр тексту;
- б) зразок тексту;
- в) рід тексту;
- г) стиль тексту.

ТЕМА 8. ПЛАГІАТ ЯК ЯВИЩЕ: ПРИЧИНИ ТА ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ.

191. Академічний плагіат – це...

- а) оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження;
- б) вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- в) оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- г) відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів.

192. Самоплагіат – це...

- а) оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- б) вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- в) свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- г) переписування формули згідно з правилами алгебри чи логіки так, що її зміст не змінюється.

193. Академічний обман – це...

- а) свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- б) виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- в) надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу;

формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

г) професійна діяльність, написання рекламних і презентаційних текстів (реклама товару, компанії, послуги тощо).

194. Списування – це...

а) виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

б) свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

в) надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу;

г) чітко структурований і спеціально організований публічний обмін думками між двома сторонами з актуальної теми.

195. Академічна доброчесність – це...

а) це одна з основних граней людських чеснот, моральна якість, що відображає одну з найважливіших вимог моральності. Включає правдивість, принциповість, вірність взятим зобов'язанням, суб'єктивну переконаність у правоті справи, що проводиться, щирість перед іншими і перед самим собою відносно тих мотивів, якими людина керується, визнання і дотримання прав інших людей на те, що їм законно належить;

б) це необхідна морально-етична складова діяльності державного службовця, яка визначає межу і спосіб його поведінки, що базується на принципах доброго відношення до громадян та чесності у способі власного життя, виконанні своїх обов'язків та розпорядженні державними ресурсами;

в) це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою

забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;
г) усі відповіді вірні.

196. Оберіть правильне твердження:

Порушенням академічної доброчесності вважається...

- а) академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, наклеп, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, жорстокість;
- б) академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання;
- в) академічний плагіат, підступність, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, розпуста;
- г)) академічний плагіат, фізичне насилля, фальсифікація, , обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, хабарництво;

197. Одне з авторських визначень плагіату схарактеризовано в рядку:

- а) поширене пригадування раніше написаного;
- б) спосіб потішитися власною начитаністю та багатством знань;
- в) твір, що бавиться ремінісценціями;
- г) рукопис, який містить без дозволу зкопійовані сторінки.

198. Короткий уривок з літературного, наукового та будь-якого іншого опублікованого твору, який використовується з обов'язковим посиланням на його автора – це...

- а) копірайтинг;
- б) плагіат;
- в) цитата;
- г) списування.

199. Види цитування:

- а) пряме та непряме;
- б) точне та неточне;

- в) велике та коротке;
- г) точне та неточне.

200. Основою академічного письма є:

- а) вміння висловлювати думки;
- б) вміння читати і розуміти текст;
- в) металінгвістичні вміння і навички;
- г) читати написане критично.

201. Переказ тексту оригіналу своїми словами з обов'язковим посиланням на джерело цитування – це...

- а) плагіат;
- б) перефразування;
- в) дискусія;
- г) обман.

202. Викладення основних положень або ідей оригінального твору власними словами – це...

- а) перефразування;
- б) самоплагіат;
- в) обман;
- г) узагальнення.

203. Що з цих варіантів можна віднести до ненавмисного плагіату?

- а) переписування курсової роботи в одногрупника;
- б) завантаження контрольної роботи з мережі Інтернет;
- в) видавання чужої роботи за свою;
- г) надто тісна співпраця зі співавтором.

204. Неправильне цитування відноситься до...

- а) плагіату;
- б) корупції;

- в) академічної не доброчесності;
- г) до жодного з варіантів.

205. Не є плагіатом:

- а) копіювання чужої роботи;
- б) представлення запозичених в інших аргументів;
- в) загально відомі знання та факти;
- г) перефразування чужої роботи.

206. Безкоштовні програми перевірки текстів на наявність плагіату перевіряють:

- а) коректність цитування;
- б) унікальність тексту;
- в) кількість цитувань;
- г) коректність посилань.

207. Копіювання даних з одного джерела на багато інших і навпаки – це...

- а) рерайт;
- б) реплікація;
- в) републікація;
- г) компіляція.

208. Додавання до чужого матеріалу без дозволу автора додаткової інформації з переробкою раніше опублікованого матеріалу із заміною слів та виразів – це:

- а) рерайт;
- б) реплікація;
- б) копірайт;
- г) компіляція.

209. Чи допускаються довільні скорочення авторського тексту при дослівному цитуванні?

- а) так;
- б) ні;
- в) залежно від жанру наукового твору;
- г) так, якщо скорочення не спотворюють думку автора.

210. Як оформлювати посилання на використане джерело в тексті статті?

- а) у круглих дужках;
- б) у квадратних дужках;
- в) за допомогою скісних рисок;
- г) за допомогою лапок.

ТЕМА 9. НАУКОВА СТАТТЯ ЯК САМОСТІЙНИЙ НАУКОВИЙ ТВІР.

211. Результатом діяльності науки є:

- а) теорія;
- б) закони;
- в) факти;
- г) спостереження.

212. Чи передбачає визначення «ненауковий» негативну оцінку?

- а) так, тому що наука є найвищим досягненням людського розуму;
- б) ні, тому що кожна форма людської діяльності має специфічне призначення;
- в) так, тому що наукове знання передбачає точність, виваженість, експериментальну перевірку;
- г) так, тому що наукове обґрунтування розповсюджується на різні сфери людського життя.

213. Методологія наукового дослідження це:

- а) система певних способів та прийомів, що застосовується у певній сфері діяльності, а також вчення про цю систему;

- б) спосіб досягнення мети, сукупність прийомів та операцій теоретичного та практичного освоєння дійсності;
- в) методи наукового дослідження в їх сукупності;
- г) порядок застосування методів наукового дослідження.

214. Метод, в основі якого лежить співставлення окремих параметрів або окремих ознак досліджуваних об'єктів, встановлення відмінностей і подібностей між ними, це:

- а) аналіз;
- б) синтез;
- в) порівняння;
- г) вимірювання.

215. Наукове дослідження починається з:

- а) побудови гіпотез;
- б) формулювання проблеми;
- в) створення нових методів дослідження;
- г) впровадження нових методів дослідження.

216. Короткий письмовий виклад змісту книги, статті, лекції – це:

- а) конспект;
- б) рецензія;
- в) автореферат;
- г) тези.

217. Дисертація має бути виконана:

- а) особисто, у вигляді спеціально підготованого рукопису чи монографії;
- б) особисто чи колективно, у вигляді рукопису чи монографії;
- в) колективно, у вигляді спеціально підготованого рукопису;
- г) у вигляді колективної монографії.

218. Захист магістерської роботи відбувається:

- а) на засіданні кафедри, зі спеціальності, з якої захищаються;
- б) на засіданні Державної екзаменаційної комісії;
- в) на засіданні Ради факультету;
- г) на засіданні Ректорату вищого навчального закладу.

219. Чим більше понять вміщує назва наукової роботи (магістерської, кандидатської та ін.), тим тема її є:

- а) вужчою й конкретнішою, бо охоплює більш вузьке коло питань;
- б) ширшою, бо охоплює більш широке коло питань;
- в) від кількості понять у назві роботи не залежить коло питань;
- г) більш незрозумілою, бо за словами не видно суті проблеми.

220. Розпочинається вступ до наукової статті з:

- а) обґрунтування актуальності обраної теми;
- б) формування основної проблеми роботи;
- в) визначення мети та завдань роботи;
- г) визначення об'єкта та предмета дослідження.

221. Виберіть найбільш точний ланцюг структурних елементів наукової публікації:

- а) вступ – основні дослідження і публікації, на які спирається автор – формулювання мети публікації – виклад змісту власного дослідження – висновок;
- б) вступ – формулювання мети публікації – виклад змісту власного дослідження – висновок;
- в) вступ – основні дослідження і публікації, на які спирається автор – формулювання мети публікації – виклад змісту власного дослідження – аналіз дослідження – висновок;
- г) вступ – виклад змісту власного дослідження – висновок.

222. Вчення про принципи, форми і способи науково-дослідницької діяльності, називається:

- а) наукова концепція;

- б) методологія;
- в) метод;
- г) наукова діяльність.

223. Метод пізнання дійсності, покликаний встановити спільні і відмінні параметри між процесами, явищами, об'єктами, називається:

- а) спостереження;
- б) вимірювання;
- в) порівняння;
- г) експеримент.

224. Інтелектуальна творча діяльність, спрямована на здобуття і використання нових знань, називається:

- а) наукова концепція;
- б) методологія;
- в) метод;
- г) наукова діяльність.

225. Висновки у науковій статті:

- а) містять тільки кінцеві результати без доказів;
- б) містять результати з обґрунтуванням і аргументацією;
- в) коротко повторюють весь хід роботи;
- г) нумеруються.

226. Коротке пояснення (5-6 речень) змісту монографії, статті, у якому розкриваються основні положення, проблеми, написане на бібліографічних картках, після бібліографічного опису книги, статті, має назву:

- а) резюме;
- б) анотація;
- в) заключення;
- г) висновки.

227. Програма, яка може містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення відеофрагменти і анімацію, має назву:

- а) презентація;
- б) постер;
- в) стенд;
- г) плакати.

228. Цитування без згоди автора і без виплати авторської винагороди:

- а) допускається;
- б) не допускається;
- в) допускається при обов'язковій вказівці імені автора;
- г) допускається для неопублікованих творів.

229. Оберіть характеристики огляду літературних джерел:

- а) обов'язковий елемент наукової роботи;
- б) не обов'язковий у науковій роботі;
- в) з'ясовує стан розробки проблеми;
- г) встановлює пріоритет автора.

230. Надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна чи послуг матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної вигоди в освітньому процесі, називається:

- а) фабрикація;
- б) плагіат;
- в) обман;
- г) хабарництво.

ТЕМА 10. ЦИТУВАННЯ ТА БІБЛІОГРАФІЯ.

231. Дослівне відтворення фрагменту якогось тексту з обов'язковим посиланням на джерело – це...

- а) плагіат;
- б) цитата;
- в) висновок;
- г) посилання.

232. Вказівка на джерело інформації, що приводиться у приклад або запис, що пов'язує між собою частини документа: розділи, малюнки, таблиці, формули, додатки – це...

- а) цитата;
- б) плагіат;
- в) посилання;
- г) висновок.

233. За місцем розташування у документі розрізняють такі види посилань:

- а) прямі та непрямі;
- б) внутрішньо-текстові, підрядкові та позатекстові;
- в) прямі, внутрішньо-підрядкові та непрямі;
- г) текстові та позатекстові.

234. Переказ цитати (зазвичай, невеликого фрагменту) своїми словами з обов'язковим посиланням на джерело цитування називається...

- а) парафраз;
- б) перифраз;
- в) цитування;
- г) плагіат.

235. Коли цитата стоїть після слів, які вводять її в текст, з двокрапкою, яка починається власним ім'ям – цитата пишеться:

- а) з великої літери без дужок;
- б) з малої літери без дужок;
- в) в дужках з великої літери;
- г) в дужках з малої літери.

236. Якщо цитата завершує речення, крапка ставиться...

- а) після того, як закриються лапки;
- б) перед тим, як закриються лапки;
- в) не ставиться;
- г) залишається всередині лапок.

237. Якщо цитований вислів являє собою авторське питання або вигук, знак питання або знак оклику, поставлений автором, то він...

- а) не пишеться;
- б) залишається всередині лапок;
- в) пишеться поза лапками;
- г) пишеться і перед і після закриття лапок.

238. Правильно оформлена цитата в рядку:

- а) Говорячи про покликання людини на землі, Максим Рильський проголошує, що «яке глибоке щастя – жить, быть гідним імені людини, народу й людськості служить!»;
- б) Тарас Шевченко вірить у краще майбутнє України: «І оживе давня слава – Слава України»;
- в) Михайло Стельмах писав: «Я люблю тебе, незрадлива мудросте книг... і скорботу твою, і радість твою»;
- г) Як писав Костянтин Ушинський, що: «Відберіть у народу все – і він усе зможе повернути, але відберіть мову – і він ніколи більше вже не створить її».

239. Прямою мовою називається:

- а) чуже мовлення, передане не дослівно, із збереженням лише основного змісту, але не форми та інтонації;
- б) слова, які супроводжують чуже мовлення, передане без змін;
- в) чуже мовлення, передане дослівно, без змін, із збереженням змісту, форми та інтонації;
- г) слова, які називають того, хто передає чуже мовлення.

240. Речення з непрямою мовою – це:

- а) Рід жаб'ячий надумався прохати собі в болото короля (Б. Грінченко);
- б) Ми спитали у сороки, скільки їй, сороці, років (Є. Гуцало);
- в) «Все перемелеться – буде мука», –то легка поговорка, та правда тяжка (П. Воронько);
- г) Прислів'я каже: «Більш роби, та менше говори...» (Л. Боровиковський).

241. Змістове ядро у конструкції з прямою мовою це...

- а) слова автора;
- б) пряма мова;
- в) слова автора і пряма мова;
- г) всі варіанти відповідей.

242. Записана за певними правилами сукупність бібліографічних даних, що дають можливість ідентифікувати документ це...

- а) бібліографічний список;
- б) бібліографічний опис;
- в) об'єкт бібліографічного посилання;
- г) список використаних джерел.

243. Елемент бібліографічного апарату, що містить бібліографічні описи використаних у дослідженні джерел і подається після висновків це...

- а) бібліографічний опис;
- б) бібліографічний список;

- в) об'єкт бібліографічного посилання;
- г) список використаних джерел.

244. Бібліографічні посилання бувають:

- а) внутрішньо-текстовими;
- б) надтекстовими;
- в) позатекстовими;
- г) підтекстовими.

245. Всі види опублікованих і неопублікованих документів, їхні окремі складники або групи документів на будь-яких носіях це...

- а) бібліографічний опис;
- б) бібліографічний список;
- в) об'єкт бібліографічного посилання;
- г) список використаних джерел.

ТЕМА 11. АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО: ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ

246. Основою академічного письма є:

- а) вміння висловлювати думки;
- б) вміння читати і розуміти текст;
- в) металінгвістичні вміння і навички;
- г) читати написане критично.

247. Вміння виражати думки за допомогою дискусій і досліджень – це...

- а) міжкультурна грамотність;
- б) академічна грамотність;
- в) стилістична грамотність;
- г) інформаційна грамотність.

248. Знання предмета, розуміння обговорюваних питань в їх 16 контексті, правильний вибір стилістики та мови в залежності від адресата і призначення тексту, тобто від жанру і дисципліни, передбачає:

- а) культурний вимір;
- б) інформаційний вимір;
- в) операційний вимір;
- г) критичний вимір.

249. Поглиблене читання тексту передбачає;

- а) загальне ознайомлення із змістом тексту та вияв його основної ідеї;
- б) творче читання, що спрямовується на постановку різного типу питань до тексту, сортування наукового матеріалу під певним кутом зору, коментарі до фрагментів наукового тексту, його рецензування;
- в) детальне опрацювання наукового тексту, його аналіз та оцінка;
- г) попереднє ознайомлення із книгою і виділення ключових слів, зокрема, в анотації, змісті, передмові /вступі, окремих частинах тексту.

250. Соціальна, моральна відповідальність за процес і результати дослідження, що формується в культурно-освітньому просторі вищого навчального закладу – це...

- а) свідоме поведінка в недотриманні авторства текстів та результатів наукової роботи;
- б) особливий вид діяльності науковців;
- в) академічна доброчесність;
- г) основна риса академічної культури.

251. Найменше мовленнєве висловлювання (утворення), що є більшим за фразу, передбачає продукування і відповідно наявність адресата і адресанта, що має на меті вплив на адресата – це...

- а) есе;
- б) дискурс;
- в) лінгвістичне розуміння тексту;
- г) академічний текст.

252. Здатність творити, здатність до творчих дій, що зумовлюють нове незвичне бачення проблеми чи ситуації називається:

- а) креативністю;
- б) творчістю;
- в) критичним мисленням;
- г) здібностями особистості.

253. Скільки основних принципів академічного письма виділяють?

- а) три;
- б) два;
- в) чотири;
- г) сім.

254. Академічний плагіат – це...

- а) оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження;
- б) оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- в) вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- г) свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

255. Під науковим співтовариством розуміють:

- а) групу людей, об'єднаних однією загальною метою, які працюють для її досягнення;
- б) групу людей, діяльність яких спрямована на одержання нової інформації;
- в) певну структуру в науці, що створюється з учених відповідної наукової спеціалізації;
- г) усі відповіді правильні.

256. Літературний виклад результатів дослідження у вигляді звіту, статті, доповіді – це:

- а) формування висновків;
- б) оприлюднення висновків;
- в) узагальнення результатів;
- г) наукове спостереження.

257. Твердження-носій, чітко формулює основну ідею чого-небудь – це...

- а) теза;
- б) плагіат;
- в) дискурс;
- г) есе.

258. Об'єктом інтелектуальної власності є результати:

- а) фізичної діяльності;
- б) духовно-емоційної діяльності;
- в) розумової діяльності;
- г) усі відповіді правильні.

259. Фальсифікація передбачає:

- а) підтасовування результатів дослідження;
- б) використання фрагменту чужого дослідження без відповідних посилань;
- в) проведення декількох досліджень з обраної теми;
- г) публікація результатів одного дослідження в різних роботах під різною назвою.

260. Реплікація полягає у:

- а) підтасовуванні результатів дослідження;
- б) використанні фрагменту чужого дослідження без відповідних посилань;

- в) проведенні декількох досліджень з обраної теми;
- г) повторному поданні однієї й тієї ж роботи (своєрідне «тиражування» інформації).

ТЕМА 12. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР.

261. Відповідальний підхід до освітньої та наукової діяльності не включає в себе:

- а) визнання своїх помилок;
- б) цитування інших;
- в) плагіювання текстів;
- г) підвищення рівня знань.

262. Витоки сучасної академічної доброчесності сягають:

- а) 1989 року;
- б) 1960 року;
- в) 1756 року;
- г) 1999 року.

263. Академічна доброчесність відрізняється від поняття доброчесності тим, що...

- а) стосується освітнього, науково-дослідного та спортивно-виховного процесів;
- б) стосується науково-дослідного процесу;
- в) стосується спортивно-виховного процесу;
- г) стосується освітнього процесу.

264. Непередбачена правилами допомога учням під час підсумкового оцінювання, контрольної, складання ДПА чи проходження ЗНО є порушенням академічної доброчесності – це закріплено в законодавстві.

- а) так;
- б) ні;

- в) іноді;
- г) не завжди.

265. У сучасному світі плагіат розглядають як...

- а) інтелектуальну крадіжку, незаконне використання результатів праці інших;
- б) річ неприємну, але не заборонену;
- в) життєву необхідність, спричинену певними обставинами;
- г) мимовільне позичання чужих ідей та праці, спричинене необізнаністю.

266. Оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів – це...

- а) обман;
- б) плагіат;
- в) самоплагіат;
- г) хабарництво.

267. Обман – це...

- а) свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- б) надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу;
- в) формування умінь запам'ятовувати графічні образи слів;
- г) виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

268. Оберіть правильне визначення:

Порушенням академічної доброчесності вважається...

- а) академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, наклеп, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, жорстокість;
- б) академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання;
- в) академічний плагіат, підступність, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, розпуста;
- г) академічний плагіат, підступність, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, розпуста, наклеп.

269. Академічна доброчесність – це відокремлене від життя поняття: можна бути хорошою людиною, але не доброчесною академічно.

- а) так;
- б) ні;
- в) іноді;
- г) не існує єдиної відповіді.

270. Набір слайдів і спецефектів (слайд-шоу), нотатки доповідача, а також роздатковий матеріал для аудиторії, що зберігається в одному файлі – це...

- а) презентація;
- б) есе;
- в) конференція;
- г) дебати.

271. Скільки існує етапів розробки презентації?

- а) три;
- б) чотири;
- в) п'ять;
- г) сім.

272. Планування, розробка та репетиція – це...

- а) етапи планування презентації;

- б) етапи створення презентації;
- в) етапи проведення презентації;
- г) етапи написання звіту про проведену презентацію.

273. Усне монологічне висловлення з метою досягнення впливу на аудиторію – це...

- а) презентація;
- б) публічний виступ;
- в) дискурс;
- г) конференція.

274. Теорія – це ...

- а) вчення;
- б) розгляд;
- в) метод;
- г) міркування.

275. Зразок для створення презентацій – це...

- а) план;
- б) опис;
- в) шаблон;
- г) слайд.

6. Ключі (відповіді)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
а	Г	В	б	а	В	б	В	а	б
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Г	б	В	а	б	В	Г	В	а	В
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
а	б	Г	В	Г	б	Г	В	б	а
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
б	Г	б	Г	а	Г	Г	Г	а	б
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
б	Г	а	а	Г	В	а	В	б	Г
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
а	В	а	б	В	б	а	а	В	Г
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
б	б	а	В	б	а	б	В	Г	Г
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
б	В	Г	а	б	В	В	б	б	б
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
б	а	а	Г	а	В	б	В	В	а
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
В	б	а	В	В	В	В	Г	а	Г
101	102	103	104	105	106	107	108	109	110
б	а	б	В	б	а	В	а	Г	В
111	112	113	114	115	116	117	118	119	120
б	а	б	В	а	В	В	б	б	а
121	122	123	124	125	126	127	128	129	130
Г	Г	б	а	Г	В	Г	а	В	б
131	132	133	134	135	136	137	138	139	140
В	б	а	а	а	б	Г	а	б	В
141	142	143	144	145	146	147	148	149	150

В	б	В	а	В	Г	б	Г	а	б
151	152	153	154	155	156	157	158	159	160
а	а	а	а	Г	б	Г	б	В	б
161	162	163	164	165	166	167	168	169	170
В	а	б	В	В	В	б	б	б	Г
171	172	173	174	175	176	177	178	179	180
а	В	а	В	Г	В	б	б	б	Г
181	182	183	184	185	186	187	188	189	190
а	б	В	а	Г	б	В	б	В	а
191	192	193	194	195	196	197	198	199	200
а	а	б	а	В	б	Г	В	а	В
201	202	203	204	205	206	207	208	209	210
б	Г	б	а	В	б	б	а	Г	б
211	212	213	214	215	216	217	218	219	220
В	б	а	В	б	а	а	б	В	а
221	222	223	224	225	226	227	228	229	230
В	б	В	Г	б	б	а	В	а	Г
231	232	233	234	235	236	237	238	239	240
б	В	б	а	В	а	б	В	В	а
241	242	243	244	245	246	247	248	249	250
б	б	б	В	В	В	б	а	б	В
251	252	253	254	255	256	257	258	259	260
б	а	В	а	а	б	а	Г	а	Г
261	262	263	264	265	266	267	268	269	270
В	б	а	а	а	В	б	б	б	а
271	272	273	274	275					
а	б	б	б	В					

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету /Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. К.: Таксон, 2016. 234 с.
3. Академічне письмо : навч. посіб. / уклад. С.К. Ревуцька, В.М. Зінченко. Кривий Ріг, 2019. 130 с.
4. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання [Текст]: ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. Вид. офіц. Введ. з 01.07.2016. К.: УкрНДНЦ, 2016. 16 с.
5. Етичний кодекс ученого України [Текст] [проект]. К.: Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. 16 с.
6. Завадська Н., Ігнатюк М. Формування інформаційної компетентності як запорука дотримання академічної доброчесності: роль бібліотеки закладу вищої освіти. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2020. №. 5. С. 44–65.
7. Інтелектуальна власність: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / За заг ред канд. юрид. наук, доц. Нестерцової-Собакарь О.В. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 140 с.
8. Козін Д.О. Академічна доброчесність – виклик сучасній освіті. Матеріали II Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти». 2020. С. 1–3.
9. Наливайко О., Калістова О., Поляков Д. Дотримання академічної доброчесності навчальних досягнень здобувачів освіти в процесі

- дистанційного навчання. *Освітологічний дискурс*. 2020. Т. 31. №. 4. С. 143–162.
10. Право інтелектуальної власності: підруч. / О.І. Харитоновна [та ін.] ; за заг. ред. О. І. Харитоновної. Київ: Юрінком Інтер, 2016. 540 с.
 11. Ревуцька С.К. Курс лекцій з дисципліни «Академічне письмо» / Міністерство освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. українознавства; уклад. С.К. Ревуцька. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2018. 81 с.
 12. Тицька Я. О. Академічна доброчесність як елемент системи забезпечення якості освіти. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2018. №. 34. С. 4–7.
 13. Шарова Т.М. Академічна доброчесність і академічне письмо: цифровізація та комунікація. *Інновації в освіті і педагогічна майстерність учителя-словесника: збірник матеріалів V усеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Суми, 29-30 жовтня 2021 року)* / за ред. О. М. Семенов. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2021. Випуск 5. С. 12–14.
 14. Шкіцька І.Ю. Аналітико-синтетична переробка інформації [Текст]: навч.-метод. посібник / І.Ю. Шкіцька. вид. 2-ге, доп. Тернопіль: ТОВ «Новий колір», 2009. 152 с.
 15. Шкіцька І.Ю. Основи академічної доброчесності: практикум : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 64 с.
 16. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. К., 2016. 61 с.
 17. Sharov S. Popularization of academic integrity through massive open online courses. *Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka*. 2020. № 53. pp. 23–26.

Допоміжна література

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благодійний Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.
2. Основи наукового мовлення [Текст]: навч.-метод. посіб. / уклад.: О.А. Бобер, С.А. Бронікова, Т.Д. Єгорова та ін.; за ред. І.М. Плотницької, Р.І. Ленди. К.: НАДУ, 2012. 48 с.
3. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю [Текст]: монографія / НАН України. Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 627 с.
4. Семенов О.М. Культура наукової української мови: навч. посіб. / за ред. Л.І. Мацько. Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2008. 252 с.
5. Bailey S. Academic writing: a handbook for international students [Text] / S. Bailey. 3 rd ed. London, New-York: Routledge, 2011. 314 p.

Інформаційні ресурси

1. Освітній портал ТДАТУ – <http://op.tsatu.edu.ua/>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ – <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Сайт кафедри суспільно-гуманітарних наук – <http://www.tsatu.edu.ua/shn/>
4. Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ

Основні види академічної діяльності Закон України «Про освіту» ч. 5, ст. 42

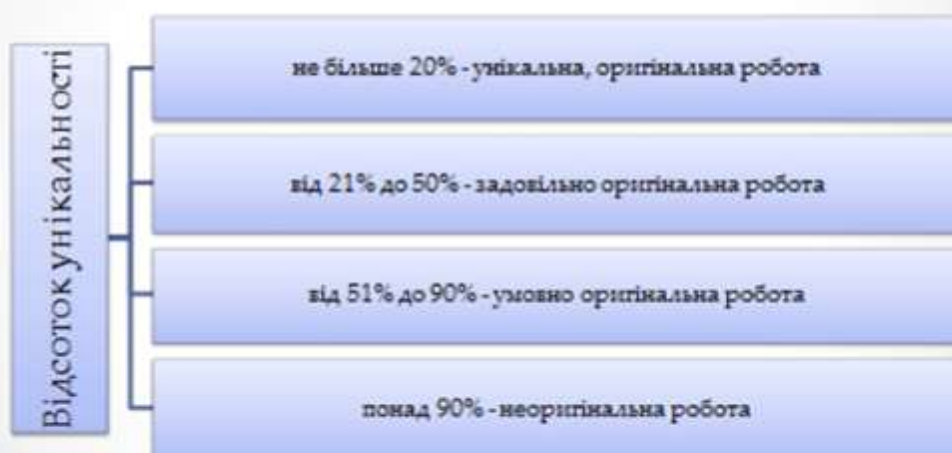
За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники закладів освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності

https://kodekys.com.ua/pro_osvitu/statja-42.htm

Який відсоток плагіату дозволений в університетах?

Рекомендовані показники унікальності наукових робіт

Складові академічної доброчесності

Структура наукового тексту

Вступ	Основна частина	Висновки
• актуальність• мета• завдання• гіпотеза дослідження• методи дослідження	• опис власного дослідження• результати	• підсумки• практичне застосування результатів

Академічне письмо

В основі академічного письма лежить науковий текст

Основні види академічної діяльності Закон України «Про освіту» ч. 6, ст. 42

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності

Для уникнення плагіату потрібно:

писати самостійно

висловлювати власну думку

систематизувати інформацію

дотримуватися правил цитування

ставити посилання на джерела

шукати власний стиль

Особливості академічної спільноти

- професіоналізм

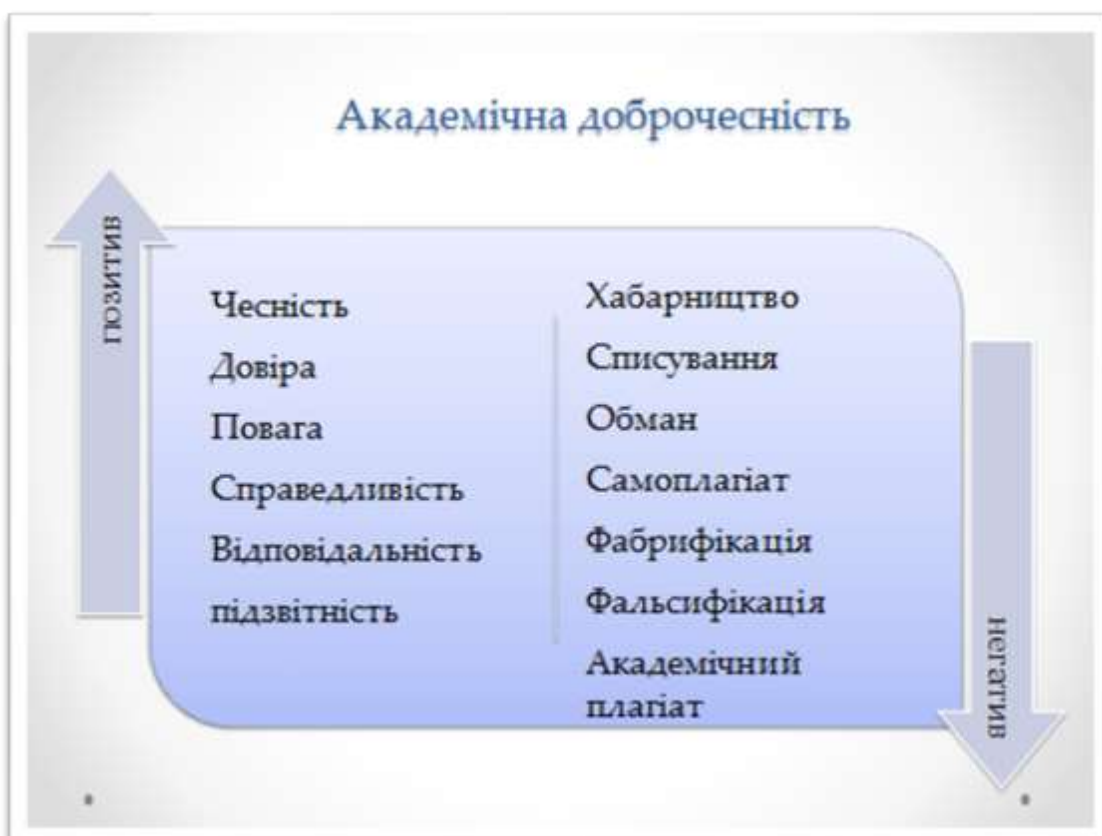
- якісна освіта

- академічна
добросесність

- плагіат

- списування

- хабарництво

Недопустимими є такі дії з боку науковців

Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності Закон України «Про освіту» ч. 8, ст. 42

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ✓ ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- ✓ особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- ✓ знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- ✓ оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

Академічна грамотність ґрунтується на засадах:

https://kodekay.com.ua/pro_ovritu/statja-42.htm

Практичні поради для запобігання плагіату

- ✓ дотримуйся правил академічного письма та цитування;
- ✓ звернися за допомогою до викладача та співробітника бібліотеки;
- ✓ перевіряй текст на запозичення за допомогою спеціальних програм;
- ✓ аналізуй, перевіряй інформацію, орієнтуйся на першоджерела;
- ✓ почни виконувати власну роботу вчасно;
- ✓ визнач чітко завдання та структуру роботи;
- ✓ склади графік виконання завдань.

Види плагіату:

Копіювання (ctrl + c)
наведена дослівно частина тексту із посиланням на джерело

Знайти-замінити (find + replace)
основний зміст джерела зберігається, а замінюються ключові фрази і слова

Агрегатор (Aggregator)
робота має посилання на джерела, але відсутній власний текст

Гібрид (Hybrid)
комбінування в своїй роботі цитованих праць та скопійованих уривків без посилань на них

Види плагіату:

Клонування (Clon)
дослівне копіювання чужої роботи

Ретвіт (Re-tweet)
робота має посилання на джерело, але занадто покладається на першоджерело

Мешап (Mashup)
мікс запозиччених матеріалів з декількох джерел без посилань

Посилання 404 (404 error)
письмовий текст із посиланням на неточну або неіснуючу інформацію

Порушення академічної доброчесності:

- ✓ плагіат;
- ✓ хабарництво;
- ✓ списування;
- ✓ фабрикація;
- ✓ фальсифікація;
- ✓ самоплагіат;
- ✓ необ'єктивне оцінювання;
- ✓ обман.

Академічна доброчесність

Правила цитування:

- ✓ текст цитати береться в лапки;
- ✓ цитування тексту повинно бути повним, без скорочень авторського тексту;
- ✓ при непрямому цитуванні бажано точно передавати думки автора;
- ✓ цитату змінювати не можна, оскільки це авторський текст;
- ✓ цитата обов'язково супроводжується посилання;
- ✓ у випадку скорочення цитати на місці скорочуваного слова, фрази ставиться три крапки, а далі текст продовжується, або закриваються лапки.

Навмисний плагіат

- компіляція тексту з різних джерел;
- заміна слів у реченні;
- списування одне в одного;
- копіювання цілого тексту (есе);
- завантаження тексту з Інтернету.

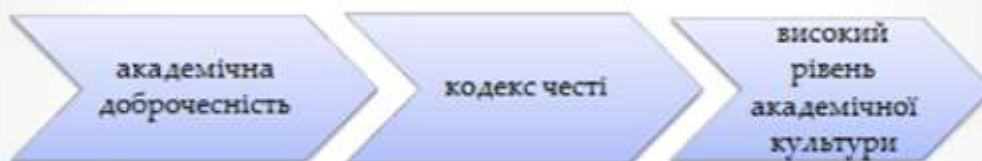
Ненавмисний плагіат

- Копіювання декількох речень;
- тісна співпраця з автором (співавтором);
- дослівний матеріал для виконання д/з;
- викладення речень у список без посилання у тексті.

Виключення, що не є плагіатом:

- ✓ відомі факти;
- ✓ офіційні документи (рішення, закони, накази);
- ✓ грошові знаки;
- ✓ твори народної творчості;
- ✓ широко розповсюджені ідеї;
- ✓ ідіоми, звороти мови, що передають єдине поняття;
- ✓ розклад руху громадського транспорту;
- ✓ державні символи України.

Складові академічної культури

Оригінальне/не оригінальне мислення чи плагіат

- *оригінальне мислення* – коли завдання виконане самостійно;
- *ненавмисний плагіат* – помилки у цитуванні джерела або перефразування частини твору;
- *студентська робота* – спільна робота групи людей над одним завданням;
- *плагіат-переказ* – перефразування чужих ідей чи першого джерела;
- *дослівний плагіат* – повне копіювання тексту без посилань;
- *самоплагіат* – повторне використання власних робіт без належного цитування.

Оригінальне/не оригінальне мислення чи плагіат

- *модифікація змісту джерел* – подання неточної чи неповної інформації про джерело з подальшою відсутністю пошуку першоджерела ;
- *мозаїчний плагіат* – комбінування фраз та тексту з кількох джерел без належного цитування та посилань;
- *змінення тексту в ручну* – робота з текстом з метою обману програм, які призначені для перевірки на плагіат;
- *автоматична модифікація тексту* – обробка тексту за допомогою ПК;
- *плагіат даних* – фальсифікація чи фабрикація даних;
- *робота та замовлення* – залучення третьої особи, яка за гроші виконує роботу, а платник привласнює її на своє ім'я.

Види плагіату:

копіювання

перефразування

самоплагіат

фабрикація

Запобігання академічного плагіату

Закон «Про вищу освіту» ст. 32 п. 3

- ✓ Заклади вищої освіти зобов'язані: вживати заходи, у тому числі шляхом запровадження відповідних новітніх технологій, щодо запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових роботах, наукових, науково-педагогічних, педагогічних, інших працівників і здобувачів вищої освіти та притягнення їх до дисциплінарної відповідальності.

Перевірка документів:

Документ потребує доопрацювання КОЛИ:

- ✓ у тексті є елементи модифікацій;
- ✓ використані нелегітимні чи неправильні джерела;
- ✓ не вказані цитування;
- ✓ скопійований текст;
- ✓ містить не унікальний текст більш ніж 80%.

Складові верифікації джерела

Верифікація – це доказ того, що вірогідний факт або твердження є істинним.

Причини студентського плагіату:

- незнання правил академічного письма
- перевантаження студентів письмовими роботами
- відсутність мотивації на отримання нових знань
- відсутність інформаційної культури
- несвідомо обрана спеціальність

Необхідні вміння для успішного оволодіння навичками академічного письма:

Академічна грамотність

- читання;
- усна/письмова мова;
- вираження думок.

Інформаційна грамотність

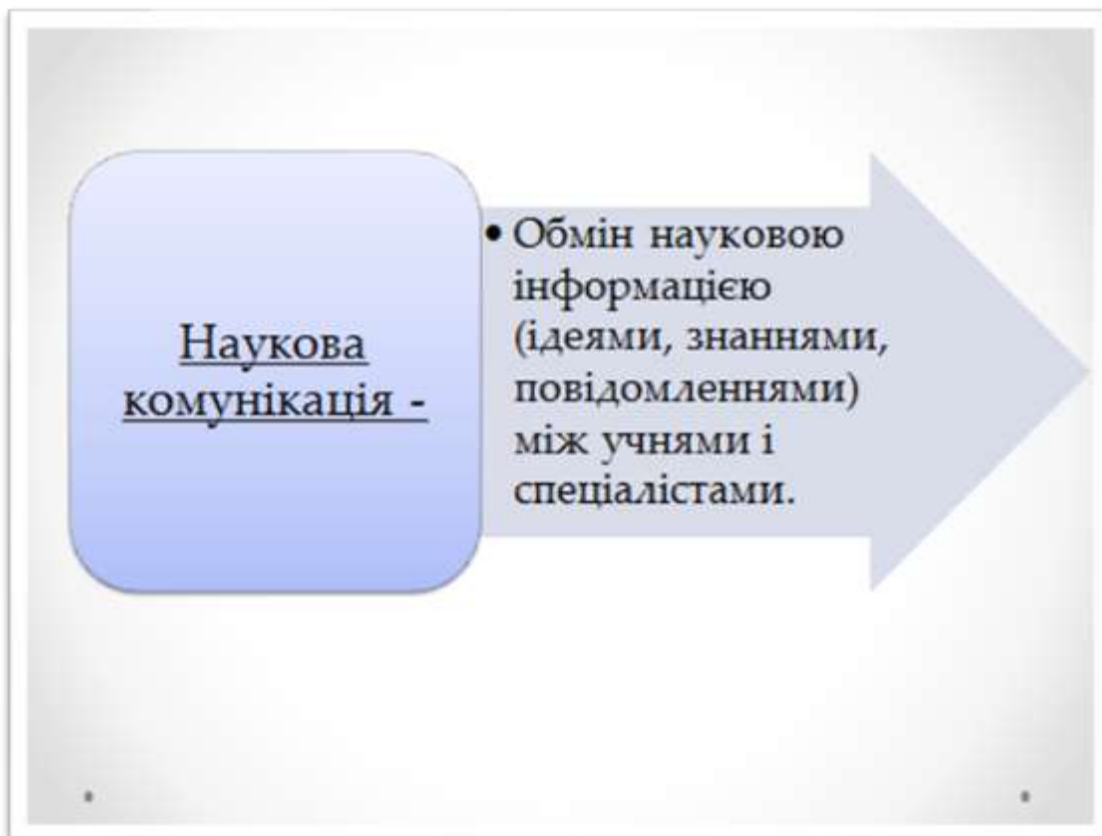
- визначення інформаційних потреб;
- пошук джерел інформації.

Міжкультурна грамотність

- знання про різні культури, зокрема цінності, традиції.

Культура читання наукового тексту:

- переглядове читання (попереднє ознайомлення з темою і виділення ключових слів);
- ознайомлювальне читання (загальне ознайомлення із змістом тексту та виокремлення основної ідеї);
- поглиблене читання (детальне опрацювання наукового тексту, його оцінка та аналіз, виписування понять з їх поясненнями);
- аналітико-практичне, творче читання (коментарі до фрагментів наукового тексту, його рецензування).

Нормативне регулювання академічної чесності

ст. 41, 42 ЗУ «Про освіту»

ст. 43 ЗК «Про повну загальну середню освіту»

«Про вищу освіту»

«Абетка для директора»

Види бібліографічних посилань:

За складами елементів бібліографічного запису

- повне;
- коротке.

За місцем розташування в документі

- внутрішньотекстове;
- позатекстове;
- підрядкове.

За повторністю наведення посилань на один і той самий об'єкт

- первинне;
- повторюване.

Наукові статті на тему академічної доброчесності

Шарова Тетяна Михайлівна

*доктор філологічних наук, професор, головний науковий співробітник
відділу роботи з обдарованою молоддю ДНУ «Інститут модернізації
змісту освіти»*

Кремінський Борис Георгійович

*доктор педагогічних наук, доцент, начальник відділу роботи з
обдарованою молоддю
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»,*

Мистюк Світлана Петрівна

*завідувач сектору відділу роботи з обдарованою молоддю
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»*

ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Більшість науковців переконані в тому, що питання академічної доброчесності стосується тільки людей, які перебувають в науковому полі зору. Насправді, це питання має значно ширші кордони. Наразі, в умовах дистанційного навчання, академічної доброчесності, по відношенню до виконання різних видів робіт, повинні дотримуватись усі здобувачі, незалежно від рівня освіти. При чому, акцентуємо увагу на тому, що аспекти доброчесності стосуються і здобувачів закладів загальної середньої освіти, і здобувачів фахової передвищої освіти, а також здобувачів вищої освіти. Здобувачі різних рівнів освіти, так як і педагогічні та науково-педагогічні працівники закладів освіти, повинні неухильно дотримуватись законодавчої бази, що регулює питання порядності, чесності, правдивості, відкритості тощо.

У науковому світі питання академічної доброчесності вивчали дослідники з різних аспектів. Ключові проблеми здійснення процесу навчання в дистанційному форматі, зокрема дотримання академічної доброчесності під час виконання письмових завдань чи написання контрольних занять представлено в дослідженні Наливайко О., Калістової О., Полякова Д. [4]. Вчені стверджують той факт, що дотримання академічної доброчесності призводить до якісного освітнього процесу. У дослідженні Тицької Я. акцентовано увагу на принципах академічної доброчесності та різних видах плагіату [5]. На фундаментальні цінності академічної доброчесності у науковому дослідженні вказує Козін Д., наголошуючи при цьому на академічній культурі [3]. Однак на сьогодні відсутні цілісні дослідження, де зазначались би особливості дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти в умовах воєнного часу.

Дослідники проводять опитування на предмет того, якими додатками краще усього користуватися під час дистанційного навчання, аби дотримуватись академічної доброчесності [4, с. 150]. Здебільшого – це ZOOM, де можна не тільки комунікувати, а й здійснювати за потреби відеозапис створеної зустрічі-конференції. Вчені приходять думки, що академічну доброчесність можна розуміти у чотирьох вимірах: індивідуальному, інституційному, системному, колегіальному [5, с. 5]. Однак, усвідомлюємо, що означене питання можна аналізувати по-різному, оскільки щоразу воно може проявлятися в різноманітних аспектах та стосуватися різних осіб одночасно. Тут важливим є розуміння того, для чого навчаєшся і що в результаті хочеш мати. Тому, під час дистанційного навчання важливим є той момент, коли здобувач освіти прагне вчитись, а не списувати чи просто формально виконувати вказані вчителем завдання.

Відомо, що з повномасштабним вторгненням РФ в Україну, відбулося переосмислення життєвих цінностей. Однак, попри воєнні події, Україна мужньо тримає освітянський фронт і намагається забезпечити якісним освітнім процесом здобувачів освіти різних рівнів.

Після пандемії коронавірусу COVID-19 вже маємо розуміння дистанційного та змішаного навчання в закладах освіти. Однак, організація та проведення різноманітних конкурсів, олімпіад, турнірів для учнів та студентів в дистанційному форматі – важке випробування. Підготовка до такого формату досить важка та тривала у часі. І тут слід розуміти, що лише системний підхід до вивчення конкретного предмету, яким цікавиться здобувач освіти, дозволить мати гідний результат. На цьому етапі важливо, аби і здобувачі освіти, і вчителі та викладачі працювали злагоджено і разом готувались до інтелектуальних змагань. У першу чергу, це знання нормативної бази, правил змагань, вироблення навичок дистанційної роботи на регіональному, обласному, всеукраїнському рівнях.

На думку науковців треба вчити здобувачів освіти дотримуватись форм етики та вказувати на достовірні джерела інформації та результати [1, с. 124]. Дослідники вказують на те, що академічна не доброчесність може бути створена на свідомому рівні, або без певної користі здобувача. Однак, здебільшого прояви академічної доброчесності помітні більше всього у тих питаннях, коли навмисне порушуються загальноприйнятні норми з подальшим отриманням вигоди на користь того, хто запозичив текст [1, с. 107]. Академічний плагіат, списування, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація – це далеко не повний перелік дій, який може використовувати у своїй діяльності людина, недотримуючись академічної доброчесності.

З метою уникнення недотримання академічної доброчесності у будь-якому закладі освіти, треба проводити роз'яснювальну роботу та інформувати здобувачів освіти про наслідки плагіату, порушення етики, неправдивості результатів. Здійснивши наукові дослідження Козін Д. вказує на те, що «67% систематично використовують таку форму академічного шахрайства, як списування» [3, с. 2]. Тому означене питання важливе з точки зору проведення моніторингу участі здобувачів освіти у академічній недоброчесності. Часто вчителі просто пояснюють здобувачам освіти, що краще написати власну думку, аніж списати чужу.

Навіть якщо власна думка буде досить короткою, вона все ж таки буде мати більшу вагу перед списаним текстом.

Готуючись до занять, здобувачі освіти повинні чітко розуміти та усвідомлювати, як треба працювати із літературою, яку вони знаходять в Інтернет-просторі. Для чого використовувати підручники та посібники, які є доступні в бібліотеці кожного закладу освіти. Однак, із дистанційною формою навчання все значно ускладнюється і єдиним джерелом для роботи є Інтернет. Особливо гостро ця проблема постала сьогодні, коли внутрішньо переміщені здобувачі освіти разом із батьками змушені були залишити власні домівки, домашню бібліотеку і знайти безпечне місце далеко від дому.

У Законі України «Про повну загальну середню освіту» (частина 1 статті 43 вказаного Закону) вказано, що здобувачі освіти обов'язково повинні дотримуватись академічної доброчесності і порушувати цей закон не можна. Натомість вчителі доволі часто мають справу з батьками, коли безпідставно їх звинувачують у тому, що їхня дитина самотійно все виконує та не займається фабрикацією чи фальсифікацією. Здобувачам освіти треба пояснювати, що використання Інтернет джерел можливе, однак, взяту інформацію треба переосмислювати і подавати піз коректними посиланнями на першоджерело. У такому випадку можна посилатись на наукові думки відомих вчених, на дослідження, які можуть бути основою тих завдань, які виконуються здобувачами в освітньому процесі.

Для розуміння питання академічної доброчесності здобувачам освіти можна радити проходження онлайн курсів на різноманітних вітчизняних та закордонних ресурсах з академічної доброчесності. Так, наприклад, можна зануритись у проходження онлайн-курсів:

- «Академічна доброчесність» (онлайн-платформа EdEra) – україномовний контент;
- «Академічна доброчесність в університеті» (онлайн-платформа ВУМ) – україномовний контент;

- «Академічна доброчесність: онлайн курс для викладачів» (онлайн платформа Prometheus) – україномовний контент [6, с. 13].

Подібні курси можна знайти на закордонних онлайн-ресурсах, що дозволить опанувати певними компетентностями та глибше зануритись в означене питання. Розуміємо, що проходження онлайн-курсів є лише основою або підґрунтям до розуміння та усвідомлення того, що таке академічна доброчесність [7, с. 23]. Дотримання етики під час виконання завдань різного типу є обов'язковою умовою кожного здобувача. Дослідники стверджують, що в освітньому середовищі дотримання етичних норм у використанні інформаційних джерел та під час виконання письмових навчальних робіт наразі залишається гострою освітньою проблемою [2, с. 51].

Під час виконання завдань треба усвідомлювати, що самостійна робота кожного учасника освітнього процесу – головна передумова правильного підходу до розуміння академічної доброчесності. В умовах воєнного стану в Україні здобувачі освіти прагнуть долучатись до різноманітних конкурсів, олімпіад, турнірів, підтверджуючи тим самим власні знання та академічну культуру. У цьому аспекті усі учасники інтелектуальних змагань розраховують на академічну доброчесність кожного, хто долучається до цього процесу.

У перспективі бачиться робота зі здобувачами освіти на рівні консультацій та надання практичної допомоги з питань дотримання академічної доброчесності з метою підготовки до інтелектуальних змагань, а також координації під час проведення конкурсів, олімпіад, турнірів. Віримо в те, що еліта української нації гідно представлятиме нашу державу на всеукраїнському та міжнародному рівнях.

Література:

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнародний благодійний Фонд «Міжнародний фонд дослідження

освітньої Політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова К.: Таксон, 2016. 234 с.

2. Завадська Н., Ігнатюк М. Формування інформаційної компетентності як запорука дотримання академічної доброчесності: роль бібліотеки закладу вищої освіти. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2020. №. 5. С. 44–65.

3. Козін Д.О. Академічна доброчесність – виклик сучасній освіті. Матеріали II Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти». 2020. С. 1–3.

4. Наливайко О., Калістова О., Поляков Д. Дотримання академічної доброчесності навчальних досягнень здобувачів освіти в процесі дистанційного навчання. *Освітологічний дискурс*. 2020. Т. 31. №. 4. С. 143–162.

5. Тицька Я. О. Академічна доброчесність як елемент системи забезпечення якості освіти. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2018. №. 34. С. 4–7.

6. Шарова Т.М. Академічна доброчесність і академічне письмо: цифровізація та комунікація. *Інновації в освіті і педагогічна майстерність учителя-словесника: збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Суми, 29-30 жовтня 2021 року) / за ред. О. М. Семеног*. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2021. Випуск 5. С. 12–14.

7. Sharov S. Popularization of academic integrity through massive open online courses. *Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka*. 2020. № 53. pp. 23–26.

Sharov S.

PhD of Pedagogical Sciences, Associate professor

**POPULARIZATION OF ACADEMIC INTEGRITY THROUGH
MASSIVE OPEN ONLINE COURSES**

Abstract. The article deals with the problematic issues related to the violation of academic integrity. The authors study the structure and features of the online courses “Academic Integrity” (EdEra platform) and “Academic Integrity in the Universities” (OUM platform). It is noted that the concepts of academic integrity and academic responsibility have become particularly important in today’s world. They concern scientists, teachers, and students. It is proved that academic dishonesty refers to cheating, use of research works without making references, writing and publishing low-quality publications, etc. It is stressed that violation of academic integrity is an inadmissible activity. In order to avoid it, normative documents on academic integrity are produced at the state level and at higher education institutions; different events are held. Distance learning systems and massive open online courses have plenty of possibilities to popularize academic integrity in scientific, teaching and educational activities. It is reported that the Ukrainian platforms EdEra and OUM have developed relevant online courses which help to learn more about academic integrity and the ways to comply with its norms. The article analyzes the features of these online courses, the testing process, and minimum requirements for certification.

Key words: academic integrity, ICT, massive open online courses, EdEra, OUM.

In today's world, the concepts of academic integrity and academic responsibility have become particularly important. Despite a number of works, the study of this issue is gaining momentum. The reason for this is Ukraine's entry into the international scientific and educational space and the state's orientation towards qualitative indicators of scientific / educational activity.

According to Ya. Tytska, academic integrity is an interdisciplinary and integrative category. It combines the observance of ethical norms and rules that determine a person's ability to engage in quality scientific and educational activities. On the other hand, the scientific and educational activity of a teacher or researcher is influenced by a number of normative, moral and cultural rules that exist at the level of higher education institutions, other institutions, state, etc. [9, p. 194]. The definition of academic integrity, responsibility for its violation, and forms of academic dishonesty are given in the Law of Ukraine "On Education" (Article No. 42). The Law also instructs how academic integrity should be maintained by scientists, researchers, educators and students (5).

Let us stress on the fact that academic integrity concerns researchers, teachers, pupils, students, etc. At the same time, there are problematic issues to be addressed. They include the following:

- cheating and providing assistance while students are doing assessment tests and academic assignments. Unfortunately, sometimes teachers neither pay attention nor take appropriate measures (7, p. 149).

- use of educational-methodological publications and research works for writing coursework (diploma) papers without making references and without corresponding scrutiny of material (3, p. 32). In addition, there are cases when certification works are downloaded and translated into the required language without further correction and editing;

- emergence of a number of journals and conference proceedings that fail to follow the norms of academic integrity. Such journals have low requirements for their publications. They accept works which lack scientific knowledge [10, p. 264], with outdated references, stylistic and spelling errors in the text, excessive use of self-citation.

• To reduce the instances of academic dishonesty and build trust in the academic community, it is necessary to undertake the following steps:

- formation of academic culture among scientists, researchers, teachers and students. This is a long process that must begin with recognizing the problems and undertaking real actions to solve them (6);

- implementation of various organizational and legal measures (9, p. 193) in order to popularize academic integrity; realization of the transparent personnel policy in the higher education system (9, p. 194) based on qualitative and quantitative indicators, ratings of teachers and educational institutions, etc.;

- development and implementation of appropriate normative, information-analytical, organizational and methodological support (7, p. 150) in the activity of the higher education institution;

- development and implementation of mechanisms regulating responsibility for violation of academic integrity.

A survey of students has shown that they know about cases of academic integrity. At the same time, they lack knowledge of how to maintain academic integrity or avoid academic plagiarism, etc.

Today, information and communication technologies make it possible to attract different resources for educational purposes. Their introduction into the educational activity of an educational institution allows to optimize the educational process, to increase its efficiency, to diversify forms of educational material presentation. At present, distance learning systems, massive open online courses (4, p. 24), cloud computing, mobile technologies, electronic textbooks, etc. are considered to be highly promising.

In our opinion, online courses can be used to popularize academic culture among students and all those people who are interested in it. It should be noted that the Ukrainian platforms EdEra, OUM and Prometheus are free, they have a great number of online courses on various topics, provide the principle of education openness, give free access to information to all users (8, p. 1471). The use of such online systems can be one of the ways to improve the quality of educational activity in information society.

EdEra platform has developed an online course “Academic Integrity” (2) which consists of five information blocks:

1. “What is academic integrity?”.
2. “Academic integrity at school.
3. “How to avoid plagiarism? Recommendations”.
4. “The role of assessment in the formation of academically honest environment”.
5. “After finishing school: vocational guidance and lifelong learning”.

Before mastering the online course, users are offered to familiarize themselves with the “Before Training” section. It contains 10 tips for effective learning, rules explaining how to assess the information blocks that have been passed, rules for scoring points, etc.

Each block gives the user an opportunity to view a video lesson covering the topic. Additionally, information blocks #1, #3, #5 contain lesson scenarios that include a lesson plan, a presentation, teacher guidelines, a workbook, and an online test. All materials are free to download for your own use.

After watching the video lesson, the user is offered to take an in-between test consisting of 3 questions. The course includes tasks of two types: a) choosing one correct answer from several suggested ones; b) selecting multiple correct answers from several suggested ones. The user is given 2 attempts to choose the correct answer. If the answer is incorrect, you can view the correct answer in a separate window. Time for taking tests is unlimited. In-between tests give you a maximum of 60 points.

The final test gives you 40 points and consists of 2 parts. Each section includes 10 test questions. There is only 1 attempt to give the correct answer. After that, it is not possible to change your decision.

After completing the course, users are encouraged to take a feedback survey. There is also an opportunity to inform the developers about the drawbacks and benefits of the course to improve its educational effectiveness.

All users who score 60 points or more receive a certificate. The certificate is generated within 10 days, after which the user can download it from his/her personal cabinet.

The Open University of Maidan (OUM) platform offers its registered users to take an online course “Academic Integrity in the Universities” (2). The main aim of the course is to teach principles of academic integrity to teachers, students, researchers, authorities of higher education institutions. The course covers such issues as: what is academic integrity and plagiarism, how to avoid plagiarism, the preconditions of creating an area of academic integrity in the university, the ways to create such an area, etc.

To study by this online course, users are provided with a list of video lessons. To view the next information block, you need to take a test based on the previous video lesson. Each block has different number of test tasks: 1st block – 4 questions, 2nd block – 3 questions, 3rd block – 6 questions, 4th block – 3 questions, 5th block – 3 questions.

It should be noted that in order to pass the tests you must give the correct answers to all questions. There are 3 attempts for this. After each attempt you can see an answer sheet showing the correct and incorrect answers. Time for taking tests is unlimited and all materials are free for viewing.

If all the tests and modules are successfully passed, users receive a certificate that is generated immediately. The certificate has the number and it shows the amount of time spent on this online course. Thus, numerous issues of academic integrity are relevant and require solution at different levels. In view of this, the Ukrainian platforms EdEra and OUM have created online courses “Academic Integrity” and “Academic Integrity in the Universities” which help to learn about academic integrity and the ways to maintain it.

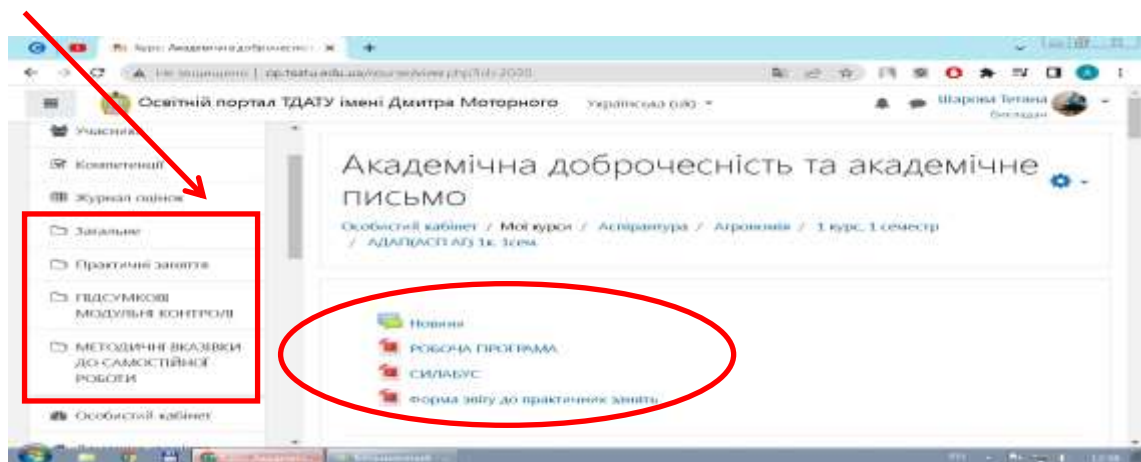
References

1. Academic integrity at the University. URL: <https://vumonline.ua/course/academicintegrity-at-the-university> [in Ukrainian].
2. Academic virtue. URL: <https://courses.edera.com/courses/course-v1:AmericanCouncils+AcIn101+AcIn2019/about> [in Ukrainian].
3. Arbenina V., Sokuryanska L. State of modern students' educational practices as a socio-cultural barrier of modernization of the higher school of Ukraine. *Ukrainskyi Sotsiologichnyi Zhurnal*. 2012. №1-2. pp. 27–47 [in Ukrainian].
4. Kukharenko V. Massive Open Online Courses in Ukraine. Ukraine. Proceedings of the 2013 IEEE 7th International Conference on Intelligent Data Acquisition and Advanced Computing Systems (IDAACS). 2013. Vol. 2. pp. 760–763.
5. Law of Ukraine «On Education» dated September 5, 2017, No. 2145-VIII. URL: Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> [in Ukrainian].
6. Malogulko J., Zathay M. Problems of academic Integrity in higher education URL: <http://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/20459/3857.pdf?sequence=3> [in Ukrainian].
7. Poliakova H., Lola Yu., Pochuieva O. Implementation, monitoring and evaluation of academic integrity in higher education institutions. *Innovatsiina Pedagogika*. 2(13). 2019. – С. 149–155 [in Ukrainian]. DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085-2019-13-2-32>.
8. Sharov S., Liapunova V., Sharova T. Analysis of the Opportunities of the Prometheus Platform for the Professional Development of Future Teachers. *TEM Journal*, №8(4), 1469–1476. DOI: <https://doi.org/10.18421/TEM84-52>.
9. Tytska Ya. «Academic Integrity» and «Academic Responsibility» in quality assurance in education. *Pidpryiemnytstvo, hospodarstvo i pravo*. 2018. №11. pp. 192–195 [in Ukrainian].

10. Zubchenko N. Integrity of scientific journals as a component of academic integrity? Aktualni Problemy Polityky. 2019. №63. Pp. 262–270. [in Ukrainian]. DOI [https:// doi.org/10.32837/app.v63i0.23](https://doi.org/10.32837/app.v63i0.23)

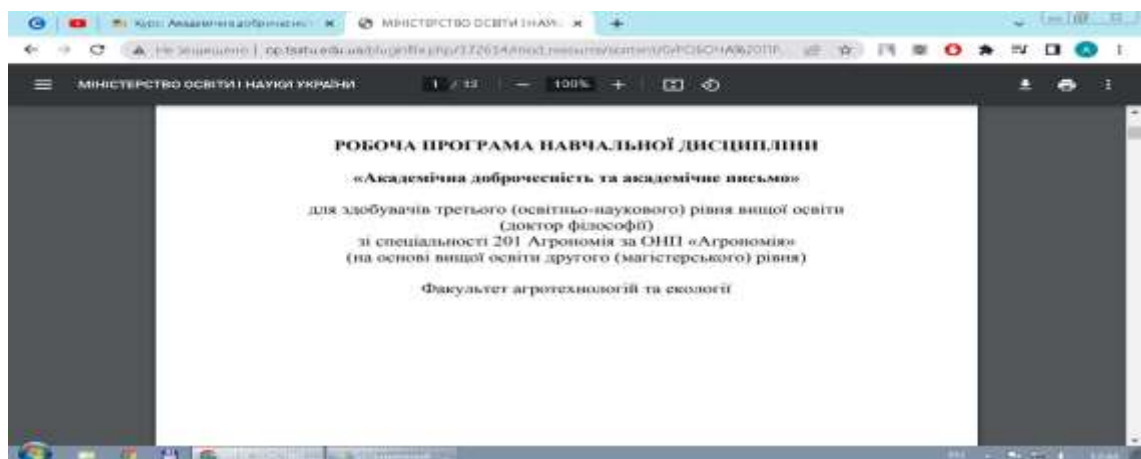
ІНСТРУКТИВНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ РОБОТИ НАД КУРСОМ В СИСТЕМІ ОСВІТНЬОГО ПОРТАЛУ ТДАТУ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

Після входу в систему Moodle, Ви отримаєте доступ до курсів, на які зареєстровані. Ви можете увійти на курс, натиснувши назву курсу. Матеріали (ресурси та інтерактивні види діяльності) на головній сторінці курсу поділені на чотири розділи, які розташовані в центральній колонці. Ви можете швидко перемикайтесь між розділами використовуючи меню зліва.

У розділі **Загальне** можна ознайомитись з робочою програмою, силабусом та формою звіту до практичних занять.

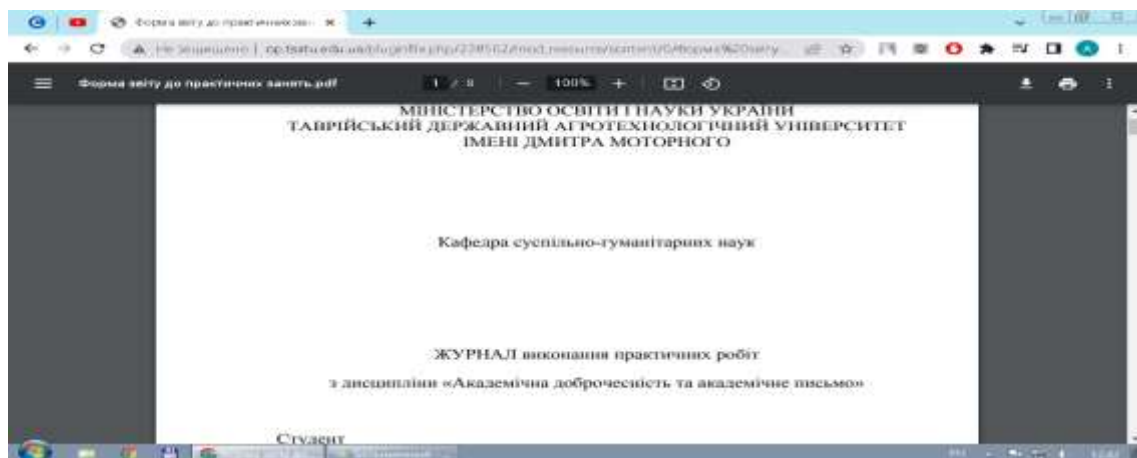
У **робочій програмі** міститься опис, мета та завдання навчальної дисципліни, перелік компетентностей, яких набувають здобувачі вищої освіти у процесі оволодіння курсом, структура навчальної дисципліни, перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль та рекомендована література.

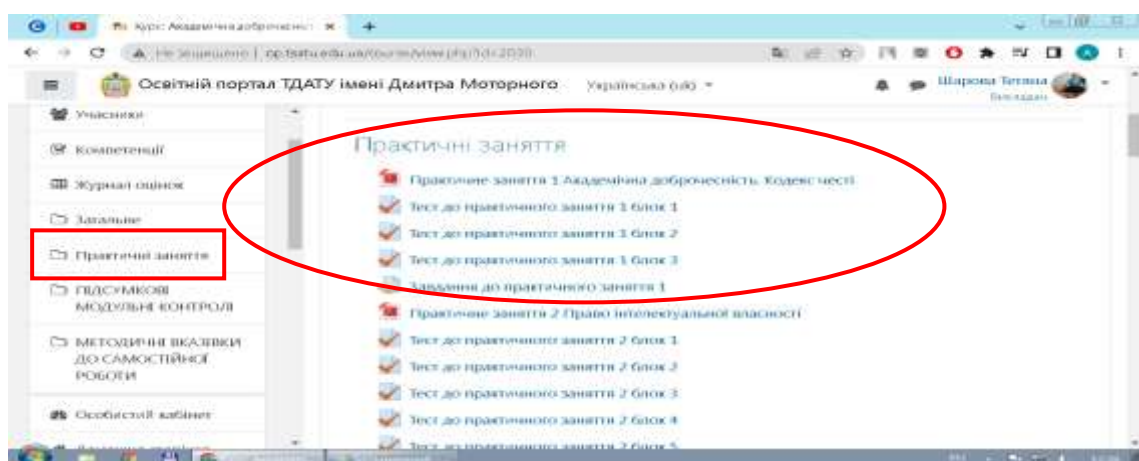
Силабус навчальної дисципліни, окрім опису навчальної дисципліни та переліку рекомендованої літератури, містить покликання на сторінку курсу на Освітньому порталі та сторінку викладача, інформацію про результати навчання та політику курсу.

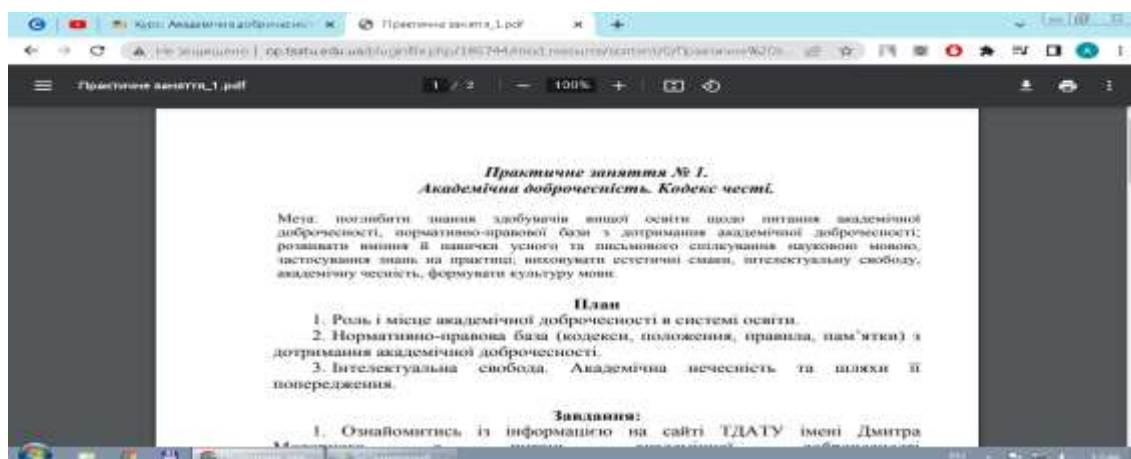
Форма звіту до практичних занять – журнал виконання практичних робіт з дисципліни «Академічна доброчесність та академічне письмо».

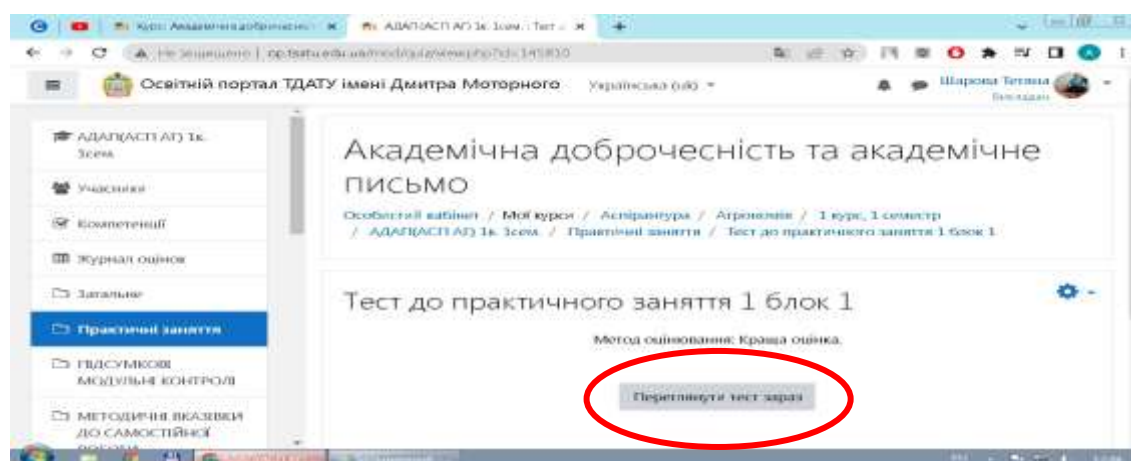
У розділі **Практичні заняття** розміщено плани занять, тести для перевірки засвоєних знань та завдання до практичних занять.

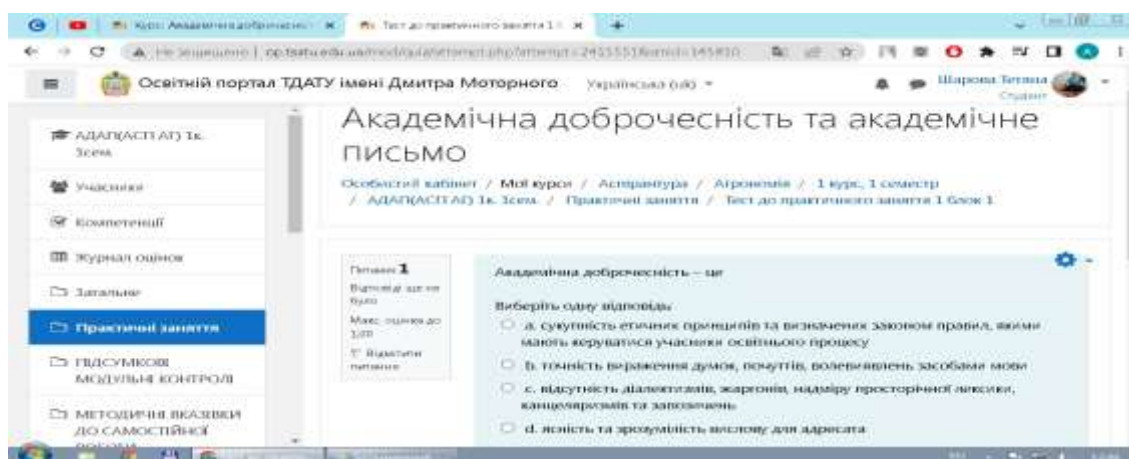
План практичного заняття містить мету, план, практичні завдання, питання для самоконтролю та список літератури.

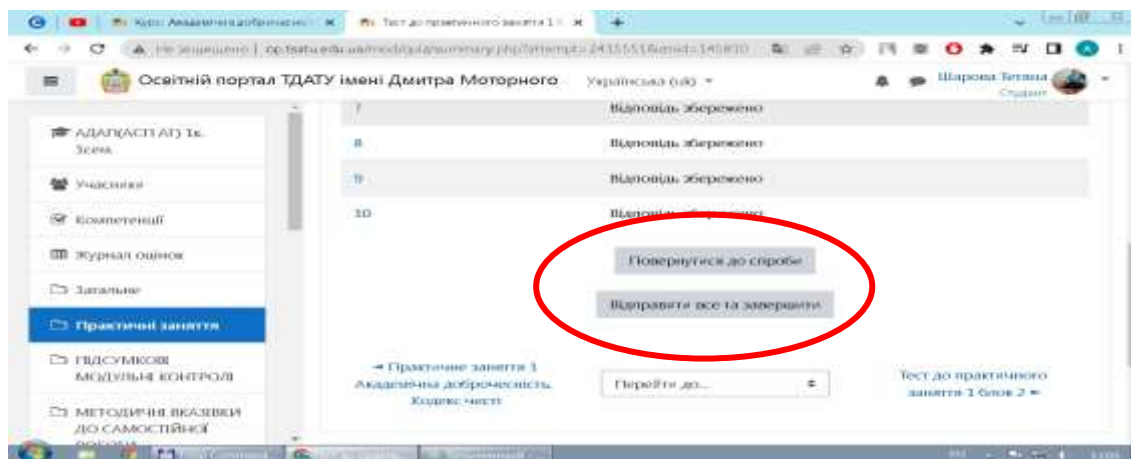
Для виконання ресурсу **Тестове завдання** натисніть на покликання і на сторінці тесту натисніть кнопку **Переглянути тест зараз**.

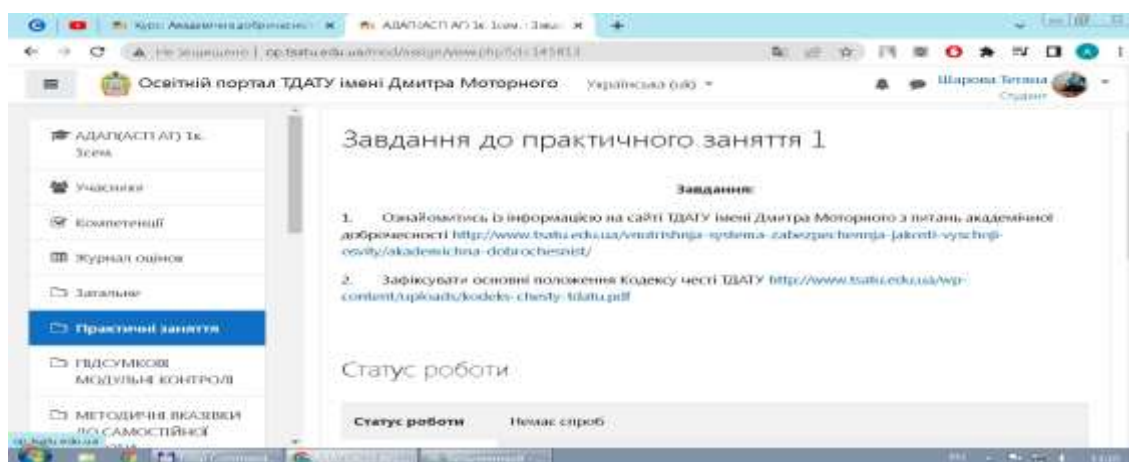
Коли відкриється сторінка з питаннями тесту, оберіть натисканням миші свій варіант відповіді.

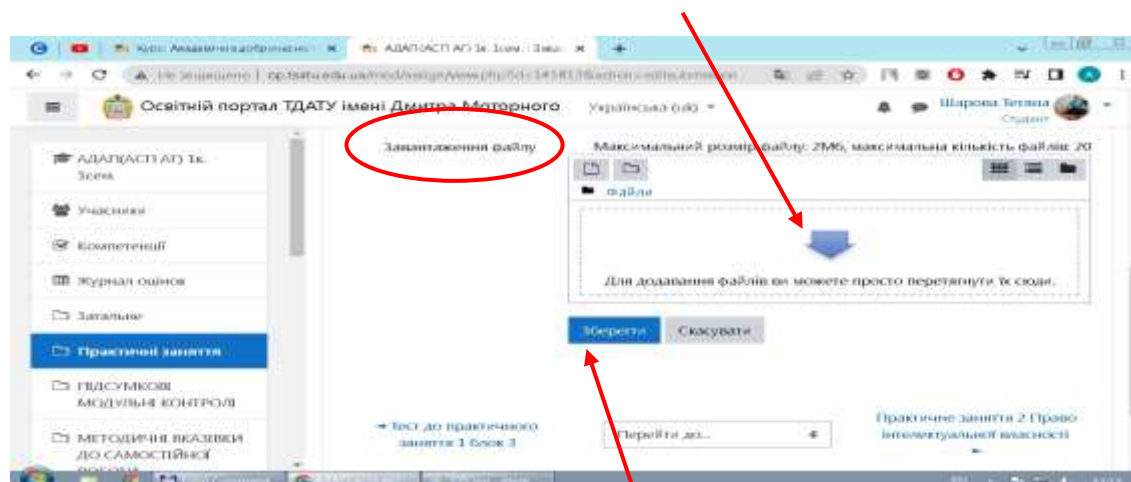
Закінчивши відповідати на питання, *переконайтесь*, що відповіли на усі питання тесту і відправте відповідь викладачеві натиснувши кнопку **Відправити все та завершити**, якщо ні – натисніть кнопку **Повернутися до спроби**.

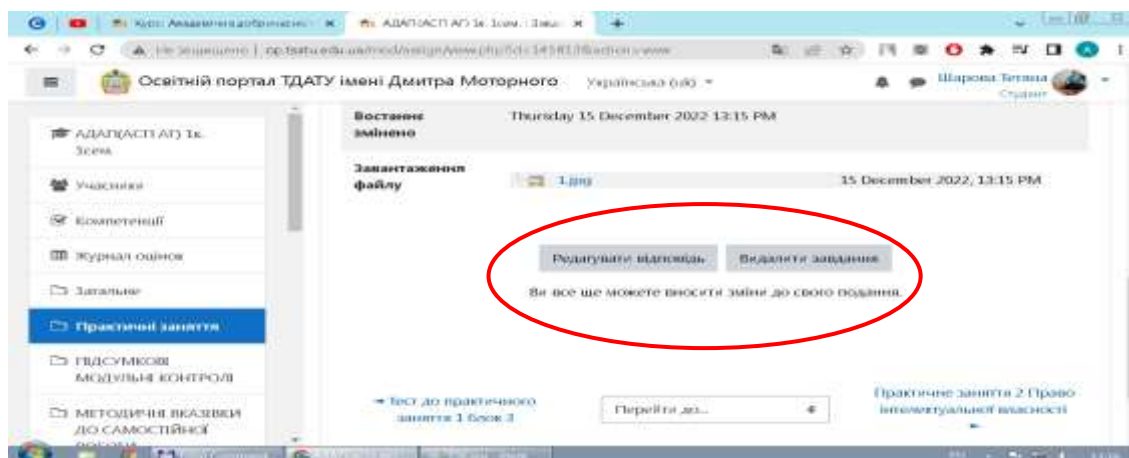
Ресурс **Завдання до практичного заняття** містить завдання які необхідно виконати до практичного заняття, щоб прикріпити відповіді для перевірки викладачем натисніть кнопку **Здати роботу**.

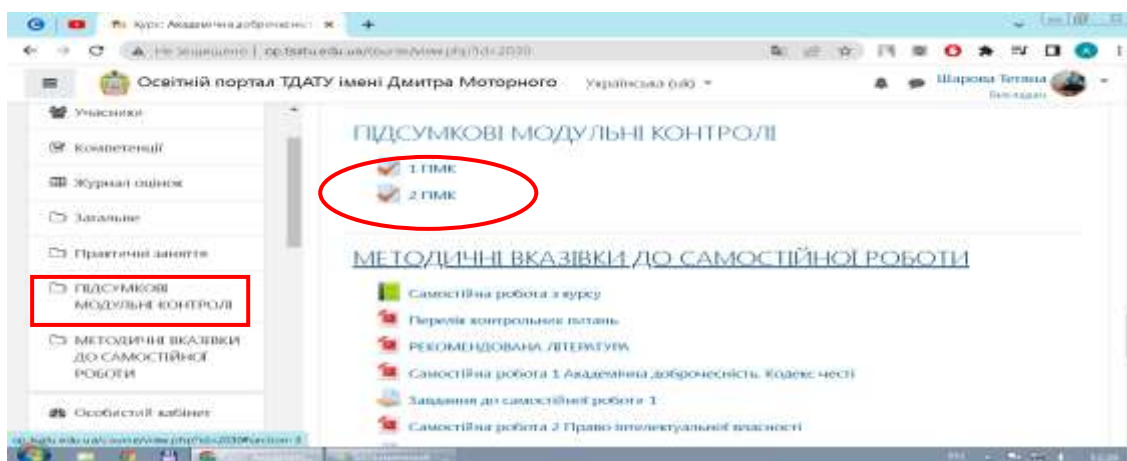
Перейдіть до пункту **Завантаження файлу** і перетягніть файл з відповіддю у прямокутник з **великою синьою стрілкою**.

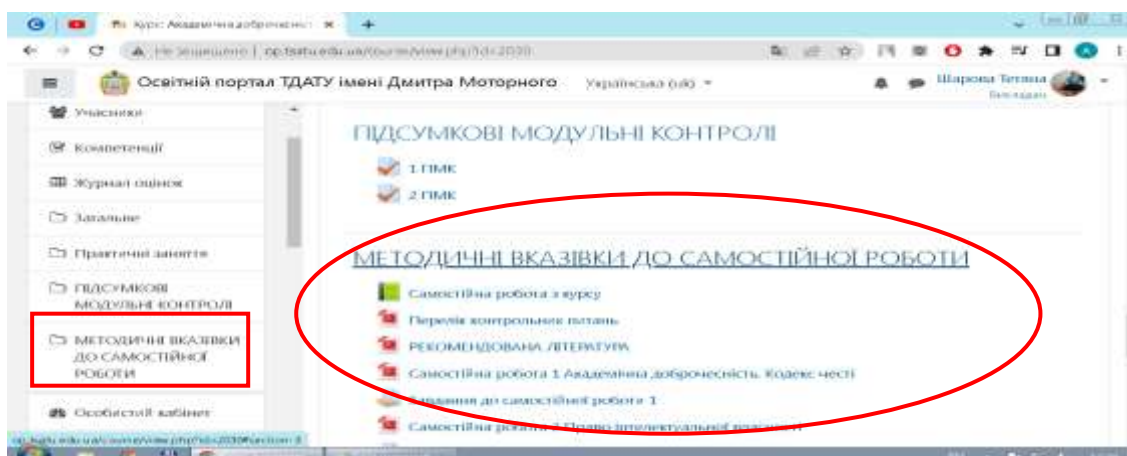
До того, як сплине час, відведений на виконання завдання, можливо редагувати, або видалити відповідь. Для цього скористайтеся кнопками **Редагувати відповідь** та **Видалити завдання**.

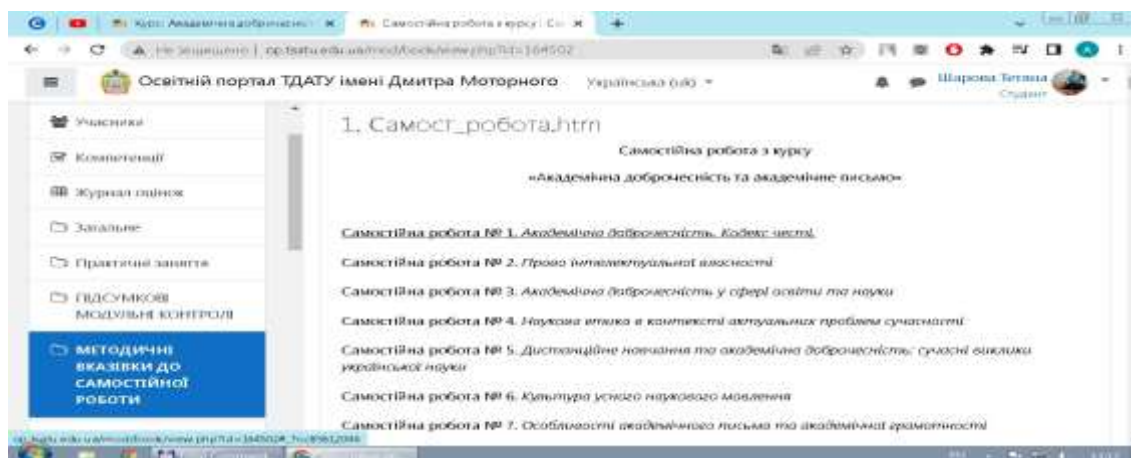
Розділ **Підсумкові модульні контролі** містить тести до ПМК.

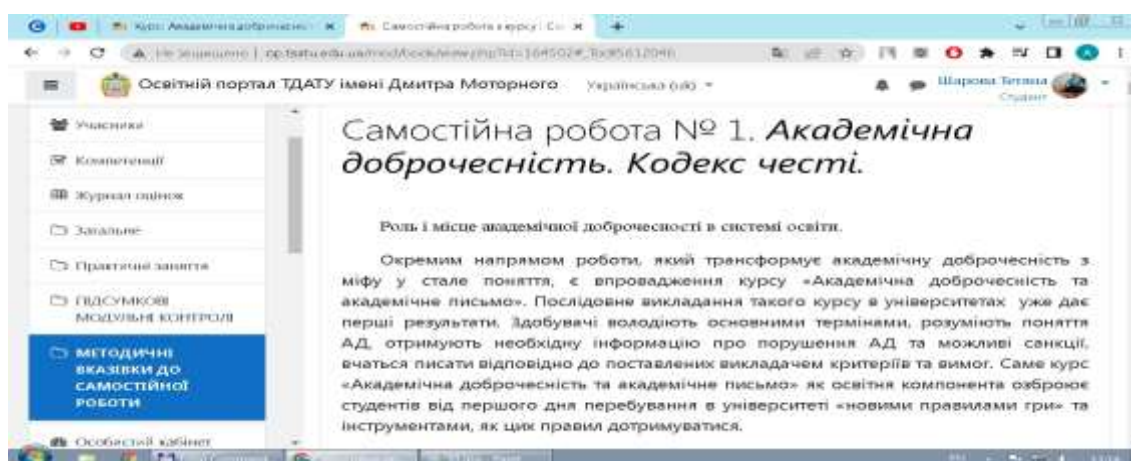
В останньому розділі **Методичні вказівки до самостійної роботи** містяться: методичні вказівки, завдання для самостійної роботи з курсу, перелік контрольних питань, рекомендована література.

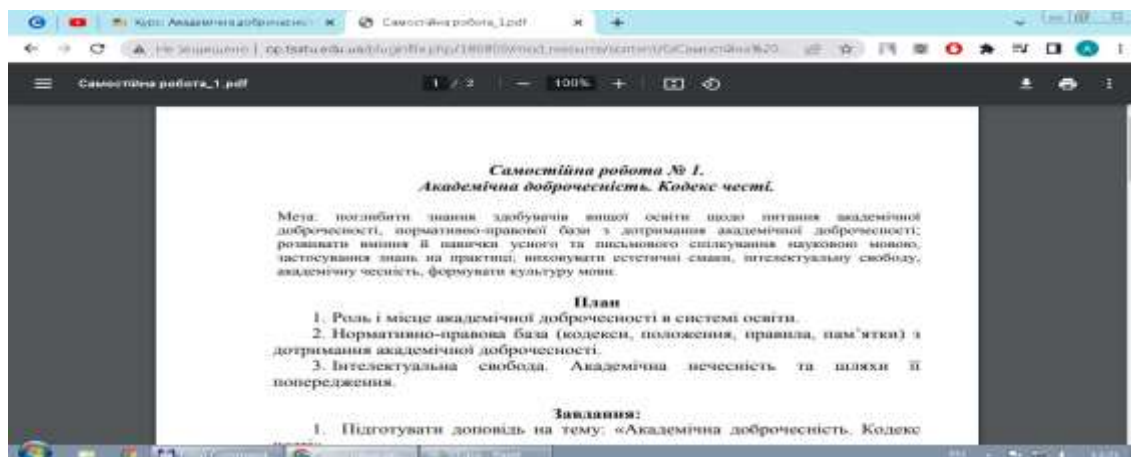
За покликанням **Самостійна робота з курсу** розміщено ресурс Книга, що містить матеріали з самостійної роботи та має інтерактивний зміст для полегшення навігації користувача.

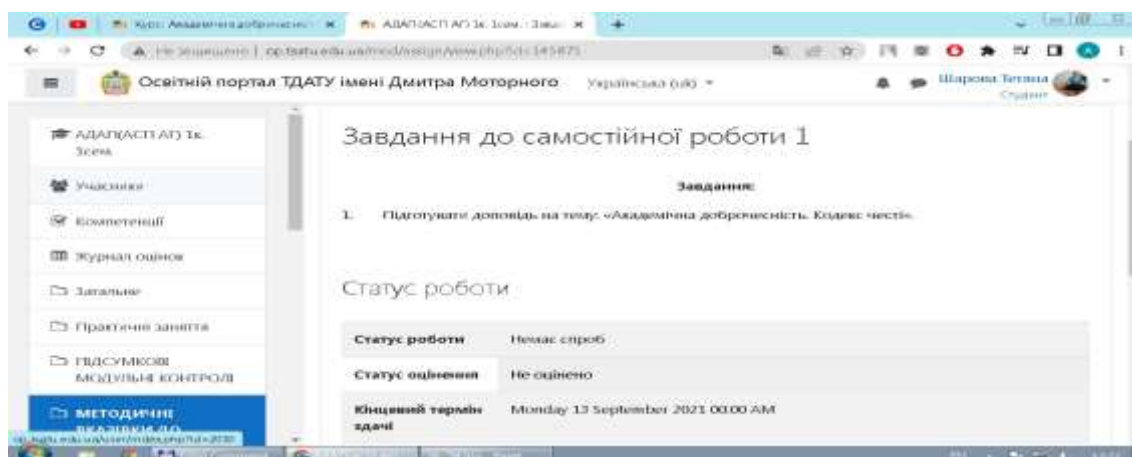
Перейшовши за покликанням у змісті, користувач отримує можливість ознайомитися з матеріалами за темою.

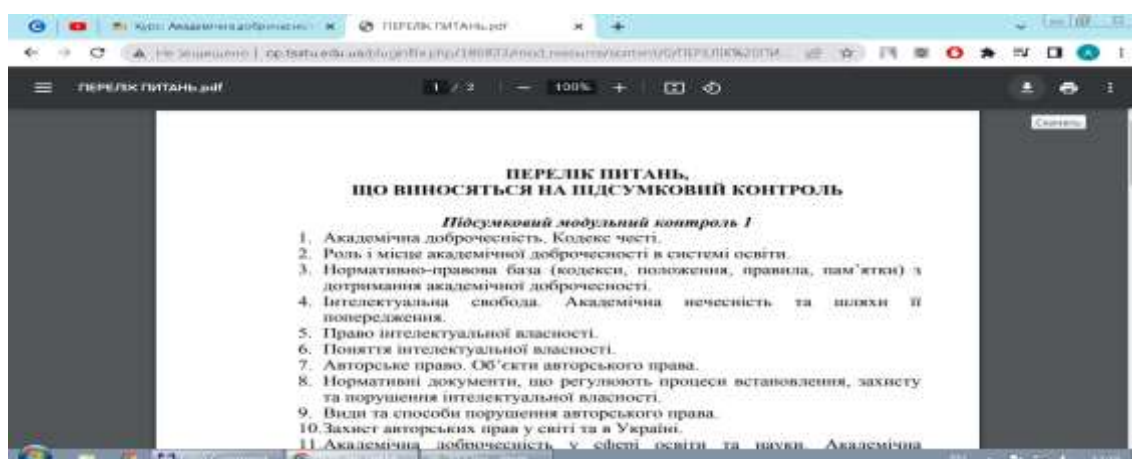
Самостійна робота містить мету, план, практичні завдання, питання для самоконтролю та список літератури.

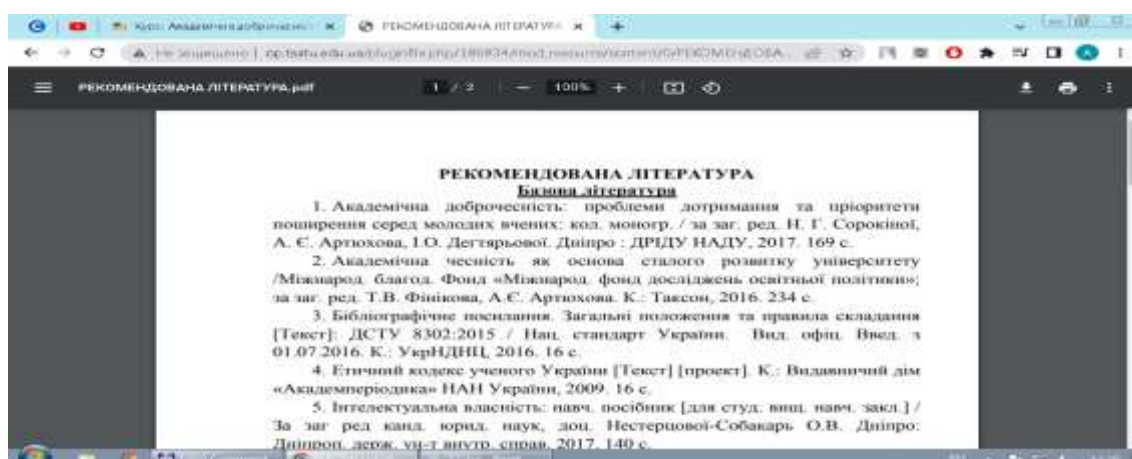
Ресурс **Завдання до самостійної роботи** містить завдання які необхідно виконати.

У ресурсі **Перелік контрольних питань** міститься перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль.

Ресурс **Рекомендована література** містить перелік джерел необхідних для успішного опанування курсом.

Навчальне видання

Укладачі
Тетяна ШАРОВА
Сергій ШАРОВ
Аліна ЗЕМЛЯНСЬКА
Анатолій ЗЕМЛЯНСЬКИЙ